

Torsdag den 25. april 2024 (D)

1

85. møde

Torsdag den 25. april 2024 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til ældreministeren om regeringens ældrereform.

Af Peter Kofod (DF) og Pia Kjærsgaard (DF).

(Anmeldelse 23.04.2024).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 26 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren om rigsfællesskabets muligheder og udfordringer.

Af Flemming Møller Mortensen (S), Louise Elholm (V), Karsten Hønge (SF), Carsten Bach (LA), Nanna W. Gotfredsen (M), Kenneth Fredslund Petersen (DD), Tina Carthey Hansen (KF), Jette Gottlieb (EL), Christian Friis Bach (RV), Alex Ahrendtsen (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU), Aaja Chemnitz (IA), Anna Falkenberg (SP) og Barbara Gaardlykke Apol (JF) m.fl.

(Anmeldelse 12.03.2024. Fremme 14.03.2024. Omtryk 15.03.2024. Forhandling 19.04.2024. Forslag til vedtagelse nr. V 64 af Flemming Møller Mortensen (S), Louise Elholm (V), Susie Jessen (DD), Karsten Hønge (SF), Carsten Bach (LA), Nanna W. Gotfredsen (M), Tina Carthey Hansen (KF), Jette Gottlieb (EL), Christian Friis Bach (RV), Alex Ahrendtsen (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU), Aaja Chemnitz (IA), Anna Falkenberg (SP) og Sjúróur Skaale (JF)).

3) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om at gennemføre den annullerede udflytning af velfærdsuddannelser.

Af Marlene Harpsøe (DD) m.fl.

(Fremsættelse 12.10.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 16.04.2024).

4) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 72:

Forslag til folketingsbeslutning om stop af besparelser på universiteternes grønne forskning og rådgivning.

Af Sascha Faxø (ALT) og Christina Olumeko (ALT).

(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 18.01.2024. Betænkning 16.04.2024).

5) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 59:

Forslag til folketingsbeslutning om en dansk tiltræden til det forstærkede samarbejde i EU om en skat på finansielle transaktioner.

Af Pelle Dragsted (EL) m.fl.

(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 25.01.2024. Betænkning 10.04.2024).

6) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 77:

Forslag til folketingsbeslutning om en afgift på brugen af privatfly.

Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 25.01.2024. Betænkning 11.04.2024).

7) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 198:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 2022.

Af Finansudvalget.

(Forslaget som fremsat (i betænkning) 04.04.2024. Anmeldelse (i salen) 09.04.2024).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2025, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2026 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2027. (Konsekvenser af aftale om reform af personskat af 14. december 2023 m.v.)

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 20.03.2024).

9) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren og social- og boligministeren om botilbudspladser.

Af Marlene Harpsøe (DD), Katrine Dugaard (LA), Brigitte Klintskov Jerkel (KF) og Mette Thiesen (DF) m.fl.

(Anmeldelse 30.01.2024. Fremme 01.02.2024).

10) 1. behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik. (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp).

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).

(Fremsættelse 10.04.2024).

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 153:

Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven. (Bo- og gaveafgiftsfritagelse).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 10.04.2024).

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 147:

Forslag til folketingsbeslutning om ændringer i skattelovgivningen til fremme af cyklismen.

Af Jette Gottlieb (EL) m.fl.

(Fremsættelse 01.03.2024).

Kl. 09:59 Beretningen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Lovforslag nr. L 170 (Forslag til lov om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og udlændingeloven. (Anbefalinger fra Taskforce om udenlandsk arbejdskraft og ændring af gebyrer for autorisation af sundhedspersoner)),

Lovforslag nr. L 171 (Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Udvidelse af ordning om tilskud til tandpleje for udvalgte patientgrupper og bestemmelse om territorial gyldighed for Færøerne)),

Lovforslag nr. L 172 (Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler). (Pligtmæssige lagre af kritiske lægemidler m.v.) og

Lovforslag nr. L 173 (Forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år. (Udmøntning af dele af forebyggelsesplanen målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol)).

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Lovforslag nr. L 174 (Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. og lov om leje af almene boliger. (Fritagelse for genansøgning om boligstøtte efter bortfald på grund af Landsbyggefondens tilskud til midlertidige huslejenedsættelser)),

Lovforslag nr. L 175 (Forslag til lov om anlæg af ny vejforbindelse mellem Tingbjerg og Husum i Københavns Kommune) og

Lovforslag nr. L 176 (Forslag til lov om fravigelse af begrænsninger for anvendelsen af dele af arealerne i det almene boligområde Tingbjerg/Utterslevhuse i Københavns Kommune).

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Lovforslag nr. L 177 (Forslag til lov om indfødsrets meddelelse).

Mikkel Bjørn (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 202 (Forslag til folketingsbeslutning om at 3D-dokumentere Danmarks unikke bygnings- og anlægsarv).

Sólbjörg Jakobsen (LA) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 34 (Vil ministeren redegøre for, hvilke tiltag regeringen påtænker at iværksætte for at gøre det mere attraktivt og lettere for unge at tage et fritidsjob?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Socialudvalget har afgivet beretning om opfordring til regeringen om at indkalde partierne til en drøftelse af socialtilsynene. (Beretning nr. 5).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 33:

Forespørgsel til ældreministeren om regeringens ældrereform.

Af Peter Kofod (DF) og Pia Kjærsgaard (DF).

(Anmeldelse 23.04.2024).

Kl. 10:01

Formanden (Søren Gade):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 26 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren om rigsfællesskabets muligheder og udfordringer.

Af Flemming Møller Mortensen (S), Louise Elholm (V), Karsten Hønge (SF), Carsten Bach (LA), Nanna W. Gotfredsen (M), Kenneth Fredslund Petersen (DD), Tina Cartey Hansen (KF), Jette Gottlieb (EL), Christian Friis Bach (RV), Alex Ahrendtsen (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU), Aaja Chemnitz (IA), Anna Falkenberg (SP) og Barbara Gaardlykke Apol (JF) m.fl.

(Anmeldelse 12.03.2024. Fremme 14.03.2024. Omtryk 15.03.2024. Forhandling 19.04.2024. Forslag til vedtagelse nr. V 64 af Flemming Møller Mortensen (S), Louise Elholm (V), Susie Jessen (DD), Karsten Hønge (SF), Carsten Bach (LA), Nanna W. Gotfredsen (M), Tina Cartey Hansen (KF), Jette Gottlieb (EL), Christian Friis Bach (RV), Alex Ahrendtsen (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU), Aaja Chemnitz (IA), Anna Falkenberg (SP) og Sjúrdur Skaale (JF)).

Kl. 10:01

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er allerede sluttet, og vi går til afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse.

Der stemmes om forslag til vedtagelse nr. V 64 af Flemming Møller Mortensen (S), Louise Elholm (V), Susie Jessen (DD), Karsten Hønge (SF), Carsten Bach (LA), Nanna W. Gotfredsen (S), Tina Cartey Hansen (KF), Jette Gottlieb (EL), Christian Friis Bach (RV), Alex Ahrendtsen (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU), Aaja Chemnitz (IA), Anna Falkenberg (SP) og Sjúrdur Skaale (JF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 64 er enstemmigt vedtaget.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om at gennemføre den annullerede udflytning af velfærdsuddannelser.

Af Marlene Harpsøe (DD) m.fl.

(Fremsættelse 12.10.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 16.04.2024).

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 10 (DD), imod stemte 98 (S, V, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), hverken for eller imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)).

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 72:

Forslag til folketingsbeslutning om stop af besparelser på universiteternes grønne forskning og rådgivning.

Af Sascha Faxø (ALT) og Christina Olumeko (ALT).

(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 18.01.2024. Betænkning 16.04.2024).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 27 (DD, SF, EL og ALT), imod stemte 81 (S, V, LA, M, KF, RV, DF, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 59:

Forslag til folketingsbeslutning om en dansk tiltræden til det forstærkede samarbejde i EU om en skat på finansielle transaktioner.

Af Pelle Dragsted (EL) m.fl.

(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 25.01.2024. Betænkning 10.04.2024).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 17 (SF, EL og ALT), imod stemte 91 (S, V, DD, LA, M, KF, RV, DF Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 77:

Forslag til folketingsbeslutning om en afgift på brugen af privatfly.

Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 25.01.2024. Betænkning 11.04.2024).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:05

kommuner og regioner for finansåret 2027. (Konsekvenser af aftale om reform af personskat af 14. december 2023 m.v.)
Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 20.03.2024).

Kl. 10:08

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om forslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 87 (S, V, DD, LA, M, KF, DF, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Dermed er dagens afstemninger færdige, og jeg giver lige dem, der ikke har mere at gøre, en mulighed for at forlade salen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 198:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 2022.

Af Finansudvalget.

(Forslaget som fremsat (i betænkning) 04.04.2024. Anmeldelse (i salen) 09.04.2024).

Kl. 10:07

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet. Ønsker nogen ordet?

Der er ikke nogen, der har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen sluttet.

Der er ønske om, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Finansudvalget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2025, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2026 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat,

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Simon Kollerup fra Socialdemokratiet – denne ønsker ikke ordet. Er der nogen, der ønsker ordet? Det gør fru Lisbeth Bech-Nielsen. Værsgo.

Kl. 10:09

(Ordfører)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Der er tale om en nedjustering af udgiftslofterne for statslige driftsudgifter som følge af især regeringens skattelettelser, som regeringen lavede en aftale om lige før jul. Resultatet er, at udgiftsloftet reduceres med ca. 2,3 mia. kr. i 2025 og knap 5 mia. kr. i årene 2026-2027. Umiddelbart er det jo statens udgiftsloft, men hvert år sker der det, at der overføres et beløb til de kommunale og regionale udgiftslofter, så mulighederne for at overføre penge begrænses dermed af forslaget. Det er usædvanligt med en ændring af udgiftslofterne her i foråret, men det er selvfølgelig inden for lovens rammer, og det giver mening at have en vis fleksibilitet i at justere udgiftslofterne. Men regeringen burde altså i forbindelse med det her lovforslag have fremlagt nye skøn for den offentlige saldo og for råderummet i de pågældende år. Regeringen holder Folketinget hen i blinde, når de vil sænke udgiftslofterne på et ufuldstændigt grundlag. Derfor opfordrer vi igen finansministeren til at gøre det rigtige og lave et nyt skøn over råderummet. Alt andet synes vi ikke er ordentligt, hverken over for kommuner, regioner, Folketinget og ikke mindst over for danskerne.

Vi stemmer selvfølgelig imod det her lovforslag, som er en velfærdsforringelse, og så har vi også nogle spørgsmål til ministeren i udvalgsbehandlingen.

Kl. 10:10

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Lisbeth Bech-Nielsen fra Socialistisk Folkeparti. Er der andre ordførere, der ønsker ordet? Nej, og finansministeren ønsker heller ikke ordet.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) Forespørgsel nr. F 20:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren og social- og boligministeren:

Vil indenrigs- og sundhedsministeren og social- og boligministeren redegøre for, hvordan regeringen vil arbejde for at sikre, at der er tilstrækkelig med botilbudspladser i hele landet, som matcher borgernes behov, og hvor de tilgængelige kompetencer på bostederne medfører en kvalitet i de social- og sundhedsfagli-

ge indsatser, som betyder, at flere fremover får den rette hjælp og støtte og færre med f.eks. psykiske lidelser og samtidig et misbrug eller sociale udfordringer oplever tilbagefald, når de visiteres til et botilbud?

Af Marlene Harpsøe (DD), Karina Adsbøl (DD), Katrine Daugaard (LA), Brigitte Klintskov Jerkel (KF) og Mette Thiesen (DF).
(Anmeldelse 30.01.2024. Fremme 01.02.2024).

Kl. 10:10

Formanden (Søren Gade):

Da vi nu skal i gang med en forespørgselsdebat, indebærer det, at ordførerne skal have logget sig af på deres normale pladser og rykke frem på de forreste rækker og logge sig ind der. Derfor holder vi lige en kort pause.

Jeg kan dog sige, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til torsdag den 2. maj, 2024.

Så vi er klar til at gå i gang med forespørgsel nr. F 20, og den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, fru Marlene Harpsøe fra Danmarksdemokraterne for begrundelse.

Kl. 10:14

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Marlene Harpsøe (DD):

Tak for, at I er dukket op her i Folketingssalen i dag. Vi har i Danmarksdemokraterne sammen med Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti indkaldt til denne forespørgselsdebat af flere årsager. Vi har gjort det, fordi en beretning fra Rigsrevisionen i juni 2023 gav Statsrevisorerne anledning til at rette en skarp kritik af myndighederne i forhold til at sikre et sammenhængende forløb for borgere med psykiske lidelser, som har været indlagt i psykiatrien i regionerne, og som skal udskrives til et socialt botilbud; fordi der mangler kapacitet på botilbudsområdet; og fordi der også mangler de rette social- og sundhedsfaglige kompetencer i nogle af botilbuddene. Vi har jo desværre set nogle forskellige eksempler på det bl.a. i Operation X-dokumentaren »Nødråb i nat«», som man må sige satte et rigtig vigtigt fokus på, at vi har et kæmpe arbejde at gøre herinde i Folketingssalen for at få styr på botilbudsbudsområdet.

Der er tale om mennesker, som har brug for hjælp, men som risikerer at blive kastebold i et system, der er sat i verden for at give dem den nødvendige hjælp og støtte, og de har ikke nogen vejviser, som sikrer, at de får det rette botilbud, der matcher de udfordringer, som de enkelte har, og der er heller ikke garanti for, at de rent faktisk kan få den rette hjælp det sted, hvor de bor, og som er deres hjem.

Derfor har vi bedt både sundhedsministeren om socialministeren om her i Folketingssalen i dag at forholde sig til, hvordan der sikres et tilstrækkeligt antal botilbudspladser i hele landet, som matcher borgernes behov, og hvor de tilgængelige kompetencer på bostederne rent faktisk også medfører en kvalitet i både de sociale og sundhedsfaglige indsatser, som også betyder, at flere får den rette hjælp og støtte, og at færre med f.eks. psykiske lidelser og samtidig et misbrug eller sociale udfordringer oplever tilbagefald, når de visiteres til et botilbud.

Vi ser meget frem til debatten i dag. Tak for ordet.

Kl. 10:16

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det er aftalt, at social- og boligministeren taler først, og derfor byder jeg nu velkommen til social- og boligministeren.

Besvarelse

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak for det, og tusind tak for at rejse den her utrolig væsentlige debat, for det er ikke kun i forbindelse med TV 2-dokumentaren, at der har været eksempler på, at borgere har været på botilbud, som vi som samfund ikke kan være bekendt. Desværre er det også sådan, at vi for ofte støder på mennesker, som har oplevet først at være blevet placeret på det ene botilbud, hvor rammerne ikke har været tilstrækkelige til at kunne rumme de problemstillinger, de har, og derfor er det brast sammen for dem at være på det sted, hvorefter de er kommet videre til det næste botilbud, som heller ikke har kunnet rumme dem, og så er de kommet videre til det næste botilbud, og for hver gang de er blevet flyttet, har de fået det værre. Så kan det godt være, at vi ikke hører om dem i medierne, men det afspejler jo præcis også den problemstilling, som bliver nævnt her.

Vi ved også omkring botilbuddene, at jo mere uddannet personale der er, jo bedre er trivslen for de borgere, der er på botilbuddene, og jo færre indlæggelser er der i psykiatrien. En opgørelse fra Rambøll viste, at der var 70 pct. færre indlæggelser på de botilbud, hvor der er uddannet personale. Det er jo alligevel ret markant. Når vi taler om lige præcis spillet mellem botilbud og psykiatri, er det derfor helt afgørende at holde sig for øje, at en af de udfordringer, vi står med, er, i hvor høj grad der er uddannet personale på botilbuddene. For vi ved, at det betyder, hvis der er uddannet personale, at borgerne så faktisk bliver indlagt mindre i psykiatrien og simpelt hen har det bedre, for det ene afspejler jo det andet.

Derfor er der god grund til at gå til det her, og derfor skal det herfra være sagt, at det er nogle af de ting, som vi – nu er tingene jo blevet lækket til pressen, så om ikke andet fremgår det der – lige nu sidder og forhandler om. Jeg vil sige, at en af grundene til, at vi også i regeringsgrundlaget har skrevet ind, at der skal være specialeplanlægning på det højt specialiserede socialområde, jo præcis er, for at vi kan få det rette match. Jeg ved, at det er noget af det, som ordføreren, fru Marlene Harpsøe, også går rigtig meget op i – at vi får en specialeplan, og at vi med den også får skabt det rette match mellem borger og så det tilbud, de får. Det i sig selv vil selvfølgelig bidrage til, fordi det betyder, at man får de rigtige uddannelseskompetencer sammensat omkring borgeren, at der er færre indlæggelser, og at borgeren får det bedre, og at der i øvrigt er større tilknytning til både fritidsfællesskaber og arbejdsfællesskaber.

Så der er rigtig meget at vinde på den konto. Derfor har jeg også selv gået meget op i spørgsmålet om specialeplanlægning. Det vil selvfølgelig også gøre det nemmere at ramme rigtigt første gang, fordi man med specialeplanen får et overblik over, hvilke tilbud der er hvor, og dermed kan man matche borgeren med det.

Det sidste, jeg vil sige om det med specialeplan, for det er nok så vigtigt, er, at man jo lægger op til at få samme kapacitetsfastsættelse, som vi kender det fra sundhedsvæsenet. Uden at jeg skal kloge mig på sundhedsvæsenet, for det er der andre her i salen der har væsentlig mere forstand på og ansvar over, så ved jeg jo i hvert fald som almindelig borger, at nogle undersøgelser og nogle operationer eksempelvis kun foregår på Riget eller på Skejby. Så selv om tilbuddene er regionale, er der nogle ting, der er så specialiserede, at man vælger kun at have dem få steder i landet.

Samme mekanisme findes ikke på socialområdet med det resultat, at borgerne risikerer at blive placeret på tilbud, som ikke har den specialisering, der skal til, og hvor der simpelt hen ikke er den viden og de kompetencer, der skal til for at tage sig af de specialiserede problemstillinger, de har. Det er noget af det, der også ligger i specialeplanen at få styr på, ligesom der skal laves en kapacitetsfast-

sættelse. Vi regner med fra regeringens side at kunne lovbehandle specialeplanen, når vi kommer ind i den nye folketingssamling.

Så vil jeg gerne slå fast, at sådan som tingene er i dag, er det kommunerne, der har forsyningspligten i forhold til tilbud efter serviceloven, og dermed er det altså kommunernes ansvar at sikre, at der er botilbudspadser til rådighed, og at de matcher de behov, borgerne har. Det er der et ret stort mismatch i i de her år. Der er simpelt hen for få botilbudspadser, bl.a. fordi der er en stigning i, hvor mange borgere der har brug for dem, og fordi der også er nogle forandrede mønstre i, hvad det er for behov, der er. Og det har altså bidraget til, at priserne er stukket af på de botilbud, der er. Der er ikke nogen fast prissætning på området, og det vil sige, at vi kommer til at betale overpris, altså mere for pladserne end den kvalitet, man leverer, fordi der ikke er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel og ikke er nogen fast prissætning.

Kl. 10:21

Derfor er det, som man også kan se af nogle af de papirer, der har været fremme, afgørende, at vi kommer ind og får fat omkring det, for selvfølgelig skal man betale for de ekstra mennesker, der er, men vi skal jo ikke betale for ingenting, og der er mig bekendt ikke andre steder i den offentlige sektor, hvor man ikke har fat om prisstrukturen. Og det vil sige, at man lige nu, når den ene kommune skal sælge en plads til den anden kommune, ligger og forhandler prisen op, simpelt hen fordi der er mangel på pladser, og der har så indimellem været sagt i den offentlige debat, at det skulle være de private, der lå og gjorde det – ja, det er det også, men det er altså også de kommunale tilbud.

Derfor er det fælles, at når der er mangel på pladser, stiger priserne, hvis ikke vi har fat om prissætningen, og det betyder, at borgerne på ingen måder oplever, at der på baggrund af de pristigninger også er en kvalitetsforbedring. Det vil sige, at borgerne ingenting får ud af de ekstra penge, og det er jo enormt ulykkeligt, fordi vi ved, at rigtig mange borgere med handicap ønsker sig bedre tilbud end det, de har i dag, og at vi jo alle sammen ønsker os, at der er råd til, at der er mere uddannet personale, og det kræver jo i hvert fald, at vi går ind og sætter nogle standarder for, hvad det er, vi forventer skal være til stede, og hvordan pris og kvalitet skal hænge sammen med hinanden.

De ting fungerer meget forskelligt på socialområdet og sundhedsområdet, og jeg kigger ofte meget misundeligt på sundhedsministeren, fordi strukturen på sundhedsområdet er meget bedre til at geare matchet mellem, hvilket specialiseringsniveau man skal være på, og hvilken pris der følger med, og der skal sikkert være mange andre afledte effekter, men der har man dog en grundstruktur, hvor man er i stand til at navigere i at få de ting til at hænge sammen.

Så er det også klart, at når man har to systemer, hvor det ene er enormt ureguleret, altså det sociale område, og det andet, sundhedsområdet, er enormt veldrevet, så er det to systemer, der har svært ved at tale med hinanden, og det vil sige, at hvis man f.eks. tager på besøg hos Filadelfia, som er et fantastisk sted for særlig borgere med epilepsi, så kan man tydeligt mærke, at på den del af Filadelfia, der er på Indenrigs- og Sundhedsministeriets område, er der jo specialeplan, der er der kapaciteter, der har man styr på prissætningen og alt muligt andet, og i det øjeblik man bevæger sig over på de sociale kapitler, er vi simpelt hen ikke gode nok til at få fastsat, hvad det er, der skal til der, hverken i det visiterende led eller i forhold til at have styr på, hvor der er hvilke tilbud til de her borgere.

Derfor må jeg sige, at når vi taler om det her med samarbejdet mellem de to systemer, er det i meget høj grad på Social-, Bolig- og Ældreministeriets kappe at sørge for at få løst nogle af de problemer, der er, for bermudatrekanten her ligger tættere på Social-, Bolig- og Ældreministeriet end på Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Alt det sidder vi og kigger på i øjeblikket, ikke det hele, men rigtig meget af det, og har gjort det sammen med parterne i Sammen

om handicap det sidste halve års tid, hvor der jo i meget høj grad bliver peget på nogle af de her problemstillinger, som fru Marlene Harpsøe og de andre, der er med her, også peger på. Og det vil selvfølgelig jo på et tidspunkt også ramme Folketingssalen og være noget, som vi skal drøfte både her i salen og i forbindelse med lovbehandlinger af de enkelte dele.

Så er vi fra regeringens side også optaget af at løfte psykiatrien, altså både behandlingspsykiatrien – det vil min ministerkollega sige noget om – og de dele af socialpsykiatrien, som ligger på mit område, og der er det selvfølgelig helt afgørende, at man både får forebygget indlæggelserne, ved at man simpelt hen får givet bedre sociale tilbud og får lavet mere rigtige match første gang, men selvfølgelig også kan have et tæt samarbejde. For det er fuldstændig afgørende, at indsatsen ikke stopper, når borgeren forlader behandlingspsykiatrien, men at vi fortsat giver den hjælp, som den enkelte har behov for, sådan at færre oplever at skulle indlægges igen og få det skidt igen, fordi der ikke er blevet taget ordentligt hånd om dem.

Så tænker jeg i øvrigt, at de fleste har set den TV 2-dokumentar, for at tage en af de andre dokumentarer, der har været på området, der hedder »For syg til herberget?« og blev sendt i starten af april, og jeg tænker, at I ligesom jeg sidder tilbage med en stor knude i maven over, at der er udsatte borgere med psykiske vanskeligheder i vores samfund, som oplever ikke at blive grebet, efter at de er blevet udskrevet fra behandlingspsykiatrien. At man ser dem overladt til gaden eller til at søge ophold på herberger, som hverken kan eller skal stå med den opgave, og at borgerne ikke kan få den støtte og hjælp, de har brug for, er simpelt hen ikke godt nok.

Derfor er jeg rigtig glad for, at vi med »Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed« fra september 2022 har besluttet en række initiativer, der skal styrke overgangene mellem netop behandlingspsykiatri og de sociale indsatser i kommunerne. Det kan lyde enormt tørt og systemagtigt – det er simpelt hen noget af det allervigtigste i forhold til at få tætnet vores velfærdssamfund og få grebet nogle borgere, der i dag ikke bliver grebet.

Kl. 10:26

Et af de initiativer, vi har igangsat, er en forsøgsordning med etablering af fleksible pladser i kommunerne, også kaldet afklaringspladser, der skal skabe bedre overgange. Pladserne skal sikre, at borgerne kan få tilbudt den relevante socialfaglige støtte i forlængelse af en indlæggelse, og at det sker med en afklaring i forhold til borgernes videre forløb. På den måde kan afklaringspladserne både sikre, at der står nogen klar til at gribe borgeren efter en udskrivning, og at borgeren efterfølgende også bliver visiteret til det rette tilbud, fordi der er større klarhed over, hvad det er for nogle behov, borgeren har.

Ud over at styrke overgangen mellem behandlingspsykiatri og de sociale tilbud i kommunerne har vi, som jeg indledte med at sige, et meget stærkt fokus på, hvordan vi kan løfte kompetencerne på de sociale tilbud, fordi det gør en kæmpe forskel i menneskers liv, både om der er de rette kompetencer til stede og uddannede kompetencer til stede. Så har vi i øvrigt sat 25 mio. kr. af til socialpsykiatriske botilbud, som kan få tilskud til kurser og andre aktiviteter, som kan styrke medarbejdernes konkrete kompetencer til at hjælpe borgerne til at få den hjælp, de har behov for.

Jeg synes, vi med 10-årsplanen tager nogle afgørende skridt i forhold til at gribe den her gruppe af borgere, men det er jo også helt klart, at vi har brug for, at vi får fat om den del, der meget rent ligger på socialområdet, og der ser jeg frem til at kunne lovbehandle specialeplanen og drøfte den med jer, når vi kommer ind i den nye folketingssamling. Tak for ordet.

Kl. 10:27

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er nu mulighed for en enkelt kort bemærkning til ordførerne. Den første, der har bedt om ordet, er fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Marlene Harpsøe (DD):

Først tak til ministeren for at stille sig til rådighed her i Folketings-salen i dag. Man synes nogle gange som politiker, at tingene går langsomt. Ligesom folket herude synes, at tingene går langsomt, så synes man faktisk også nogle gange som politiker, at tingene går langsomt herinde, og især på det her område, hvor vi jo virkelig har et arbejde, hvor vi har et stort ansvar for at sikre, at borgerne får den hjælp, som de har behov for. Det gør de langt fra på det her område, og derfor skal vi tage os selv i nakken og sørge for, at der sker noget.

Nu har vi jo lige landet en aftale omkring ældreloven, og i den her aftale har vi bl.a. skrevet ind, at vi skal sikre øget gennemsigtig-hed i priser, kvalitet osv. for forskellige plejehjem og plejeleveran-dører osv. Så hvis jeg skal bruge ét spørgsmål her, vil det være at spørge ministeren: Kunne vi ikke også gøre det på ministerens område i forhold til botilbud?

Kl. 10:27

Formanden (Søren Gade):
Social- og boligministeren.

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det har i hvert fald været en af de ting, som særlig de private aktører har talt meget, meget højt om. Det har de jo gjort i offentligheden, og derfor tør jeg godt sige, at det har de så også gjort i de drøftelser, der har været om Sammen om handicap. Det vil sige, at noget af det, de har lagt vægt på der, både er spørgsmålet om, at når vi skal gå op imod forræelse, går vi ind og kigger på at få lavet etiske kodeks, og så har de været ekstremt optaget af spørgsmålet om øget gennemsigtighed. Altså, vi kan jo diskutere alt muligt, hvor der kan være ideologiske diskrepanser i forhold til privat/ikkeprivat og alt det her. Men øget gennemsigtighed og det at komme ind at få styr på prissætningen, og at det er gennemsigtigt, at der er sammenhæng imellem pris og kvalitet, mener jeg er fuldstændig afgørende på det her område. Så jeg kan godt forstå det ønske fra særlig de private parter i Sammen om handicap. Og så må vi jo se, hvordan aftalen lander. Men det er bare for at sige: Nu har dele af det fra den aftale alligevel stået i pressen, og derfor tænker jeg, at jeg lige så godt kan sige, at det jo er noget af det, vi har liggende inde på bordet, og det synes jeg er fornuftigt.

Kl. 10:28

Kl. 10:28

Formanden (Søren Gade):
Fru Mette Thiesen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. En af de ting, som jeg i hvert fald bliver konfronteret med igen og igen, er, at der er lidt silotænkning, fordi man i kommu-nerne har en tendens til at anvise til botilbud, som er internt i egen kommune, selv om det måske ikke er det, der passer den enkelte bedst. Har ministeren nogen bud på, hvordan man i højere grad lader pengene følge den enkelte, så man sikrer, at kommunerne ikke sidder og holder på borgerne, men at de lader dem komme til det botilbud, der passer borgeren bedst?

Kl. 10:29

Kl. 10:29

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 10:30

Kl. 10:30

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det mener jeg egentlig der er to greb til. Det ene er det, jeg kalder kapacitetsfastsættelsen, altså det at sige, at der simpelt hen er nogle

ting, der er så specielle og så specialiserede, at det måske kun skal være to steder i landet, man overhovedet har de tilbud, og det er så der, de borgere, der har de problemstillinger, bliver visiteret til. Så den ene del mener jeg at kapacitetsfastsættelsen inde i specialepla-nen skal svare på.

Den anden del handler jo om frit valg, altså muligheden for, at man vælger et andet tilbud end det, man er blevet tilbudt af kommu-nen. Og det skal selvfølgelig ligge på samme prisniveau. Men jeg synes, det er en god idé, at man kan vælge på den måde.

Kl. 10:31

Formanden (Søren Gade):

Fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:31

Katrine Daugaard (LA):

Det undrer mig egentlig, at ministeren bruger udtrykket frit valg, når selv samme minister og regering jo lige har valgt at udbygge kommunale botilbud med over 1 mia. kr. Altså stemmer det ikke overens med det svar, ministeren lige har givet fru Marlene Harpsøe. Man har i ældreloven netop givet borgerne et friere valg, i forhold til at man kan vælge mellem privat og offentlig leverandør. Ministeren og regeringen øger jo her det kommunale monopol.

Kl. 10:31

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 10:31

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Altså, når der bruges penge på f.eks. den danske folkeskole, er det jo ikke noget, der øger folkeskolens monopol over for privatskoler. Og det er da det samme her. Da vi brugte 1 mia. kr. på folkeskolen i sidste valgperiode, f.eks., var det jo en periode, hvor der samtidig blev oprettet flere frie og private skoler. Så selvfølgelig kan man også på det her område godt investere i den offentlige del. Og så kan man jo som privat aktør fuldstændig uforandret slå sig ned som en aktør på området, og borgeren kan stadig væk uforandret tage de penge med, de har fået tilbudt af os på det offentlige område. Så at se det, at vi foretager investeringer på det offentlige område, som en forhindring for, at der skulle være noget privat, er jo helt skævt. Det ville kræve, at vi forbød nogle at slå sig ned som private aktører, og det har vi jo på ingen måde gjort. Tværtimod har vi brug for flere botilbud, og det vil sige, at fordi der er en stor efterspørgsel på det, er der jo også god forretning i det for de private i de her år. Og derfor er der da god grund til at slå sig ned også som privat aktør.

Kl. 10:32

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger foreløbig tak til social- og boligministeren, og derefter byder jeg velkommen til indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 10:33

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for det. Først og fremmest tak til spørgerne for at sætte et vigtigt emne på dagsordenen. Som social- og boligministeren netop har gjort rede for, er vi jo i regeringen helt enige i, at det er vigtigt at sikre, at der er et tilstrækkeligt udbud af botilbudspladser. Man kan måske i forlængelse af den sidste debat sige, at det vigtige for os jo ikke er, at man som menneske modtager hjælp fra en offentlig eller en privat aktør, men at man får en hjælp, som er tilstrækkelig kvalificeret, og at man også som menneske – også hvis man har en psykisk lidelse – har mulighed for at kunne vælge selv. Dermed er vi jo også fra regeringens side optaget af at sikre, at borgere, der

har psykiske lidelser og sociale udfordringer, får den rette støtte og hjælp, når de ikke kan bo i eget hjem.

Jeg skal selvfølgelig gøre opmærksom på, at hele den del, der vedrører de kommunale sociale tilbud til borgere med psykiske lidelser, herunder botilbud, som der også er rejst fokus på i forespørgselsdebatten i dag, henhører under social- og boligministeren. Men der er selvfølgelig en klar og vigtig sammenhæng i forhold til den indsats, som tilbydes i socialpsykiatrien, og så hele den indsats, der tilbydes i behandlingspsykiatrien. Som social- og boligministeren også har fremført i sin indledende tale, er det jo en klar prioritet for os som regering, at psykiatrien samlet set skal have et historisk løft, så vi kan sikre, at mennesker med psykiske lidelser får den rette indsats og behandling – og det er også på tværs af socialområdet og sundhedsområdet.

Vi er allerede fra regeringens side i fuld gang med at omsætte det historisk store økonomiske løft af psykiatrien til en række konkrete forbedringer. Med fremrykningen af psykiatriaftalen fra så sent som i november måned tog vi hul på den massive investering i psykiatrien. Alene i år tilfører vi 467 mio. kr. ekstra til psykiatrien. Herudover kommer der også 100 mio. kr. ekstra til forskning i psykiatrien, og i de kommende år vil vi løfte psykiatrien yderligere, så vi over en 10-årig periode har løftet psykiatrien med mere end 4 mia. kr.

Men selv om den her regering er den første, der ikke bare har lovet og lovet, men også leveret og fundet pengene og sat dem af, så vi kan levere på et historisk løft af psykiatrien, så skal vi også være ærlige om – og det har jeg også sagt mange gange – at vi ikke kan forvente, at problemerne dermed er løst i morgen. Vi har massive udfordringer i forhold til psykiatrien og herunder også socialpsykiatrien, og det er selvfølgelig også vigtigt, når vi nu laver store investeringer, at vi prioriterer rigtigt og bruger pengene så klogt som muligt, så de får den størst mulige effekt og kommer til at gøre den forskel, som vi alle sammen er enige om at den skal gøre i forhold til patienter, pårørende og personale. Det gælder jo, uanset om man er borger eller patient i socialpsykiatrien eller man er i kontakt med behandlingspsykiatrien.

Vi har som bekendt blandt partierne i fællesskab besluttet at nedsætte et psykiatriråd, som består af en lang række af aktører på tværs af hovedsagelig sundheds- og socialområdet. Det er et råd, der mødes jævnligt, og vi har fra regeringens side også valgt at styrke deres mandat, så de også nu spiller en stor rolle i arbejdet med udviklingen af 10-årsplanen for psykiatrien. For noget af det, der er centralt i rådets opgaveportefølje, er, at vi nu også har givet dem indflydelse ved at give dem mulighed for at kunne rådgive os i forbindelse med udarbejdelsen af udspillet til en fuldt finansieret 10-årsplan for psykiatrien, og i det arbejde er socialområdet ej heller glemt. Grunden til, jeg nævner det her, er, at jeg synes, at det er vigtigt, at vi, når vi netop også arbejder med så vigtigt et område, også sørger for at inddrage og lytte til de mennesker, som arbejder i psykiatrien og er i pårørendeorganisationer og patientorganisationer, og at det er vigtigt, at de også har indflydelse på vores arbejde her i Folketinget.

Vi er fra regeringens side selvfølgelig fuldt opmærksomme på, at der er en sammenhæng mellem socialområdet og sundhedsområdet, der spiller en helt central rolle i forhold til at sikre, at borgere med psykiske lidelser får den rette indsats og behandling. Løftet af psykiatrien gennem en fuldt finansieret 10-årsplan indebærer jo bl.a., at vi nu er i gang med en styrkelse af kapacitetsopbygningen i både kommuner og regioner; at der i øvrigt er et skarpt fokus på at højne kvaliteten i indsatserne, så borgere, der udskrives fra behandlingspsykiatrien, også bliver visiteret til de rette tilbud; og at vi bliver bedre til at sikre, at medarbejderne har de rette kompetencer.

Kl. 10:38

I den forbindelse vil jeg også gerne gøre opmærksom på, at vi allerede har afsat midler til en lang række af vigtige tiltag, som

har betydning herfor. Først og fremmest har vi afsat midler til øget kompetenceudvikling blandt medarbejderne i socialpsykiatrien. Vi har også afsat midler til det, der hedder forløbsbeskrivelser til flere forskellige diagnosegrupper. Forløbsbeskrivelserne kan vel sådan bedst sammenlignes med kræftpakkerne, og de blev også udviklet med inspiration fra kræftpakkerne med henblik på at understøtte, at også mennesker med psykiske lidelser får en langt mere sammenhængende, systematisk, ensartet og evidensbaseret indsats og hjælp. Endelig har vi afsat midler til udbredelse af de regionale botilbudsteams. Botilbudsteamene bidrager til at sikre en bedre overgang for borgere på botilbud, der udskrives fra behandlingspsykiatrien. Med et botilbudsteam følges borgeren både i forbindelse med og under indlæggelsen og ved selve udskrivningen. Det er et rigtig vigtigt initiativ i den forbindelse.

Vi er jo også i fuld gang her i Folketinget med at lovbehandle det lovforslag, vi som regering har fremsat, om et nyt samlet regionalt dobbeltdiagnosetilbud målrettet den sårbare gruppe af mennesker med både en psykisk lidelse og samtidig et behandlingskrævende misbrug. Det er jo noget, der har været talt om i Folketinget i årevis. Der har været talt, og der har været talt, og vi taler om nogle af de allerallersvageste grupper, men der har ikke været leveret på det. Der er jeg stolt af, at vi nu er lykkedes med også at få landet en aftale med kommunerne og regionerne, så det nu kan blive til virkelighed, og jeg håber selvfølgelig, at alle Folketingets partier også bakker op omkring regeringens lovforslag, så vi kan få det implementeret.

Så der er altså allerede igangsat rigtig mange vigtige initiativer med henblik på at styrke sammenhængen mellem socialpsykiatrien og behandlingspsykiatrien, så vi kan sikre, at de mennesker, som det hele handler om, i sidste ende får en bedre, men også mere kompetent behandling, indsats og hjælp. Grundlæggende handler meget af det jo om at sikre, at der er den nødvendige kapacitet på plads, så der er personale nok til at gribe opgaverne og tilbyde den rette indsats og behandling. Initiativerne skal jo derfor også ses i sammenhæng med den generelle kapacitetsopbygning samt opkvalificering og kompetenceudvikling af personale, som er en del af både det igangværende løft af psykiatrien, men også en central prioritering i forhold til et samlet stort løft af psykiatrien nu og her og i de kommende år, og der er vi som tidligere nævnt den første regering, der ikke bare snakker om det, men rent faktisk også leverer på det og har fundet og afsat pengene til, at vi kan give psykiatrien et vedvarende løft og dermed også investere i psykiatrien, hvilket der er hårdt brug for. Det er jeg stolt af at vi som regering er den første der leverer på.

Jeg synes, at vi landede en god og vigtig psykiatriaftale i november blandt Folketingets partier. Senest har vi også her for et par uger siden landet en vigtig aftale omkring forebyggelse af selvmord. Til juni kommer Sundhedsstrukturkommissionen med sine anbefalinger i forhold til indretningen af fremtidens sundhedsvæsen, som jeg i øvrigt også synes er vigtige at have in mente i den her sammenhæng, for det vedrører selvfølgelig også psykiatrien. Der er også på en række områder behov for, at vi får knyttet psykiatrien og somatikken tættere sammen, bl.a. også fordi vi ved, at der er en kæmpe overdødelighed blandt mennesker med psykiske lidelser, som vi i behandlingspsykiatrien ikke nødvendigvis er dygtige og gode nok til at sikre at folk også får hjælp til, i forhold at den hjælp måske hører til i den anden ende af sundhedsvæsenet, nemlig i somatikken. Det skal vi have bundet bedre sammen.

Jeg ved også, at Sundhedsstrukturkommissionen arbejder med en lang række af vigtige initiativer, for så vidt angår psykiatrien, og når den har afleveret sine anbefalinger til regeringen her i juni måned, kommer vi til at sende det i høring hen over sommeren, med henblik på at vi herefter kan starte de politiske forhandlinger omkring indretningen af fremtidens sundhedsvæsen. Og så er det vores plan fra regeringens side, at vi oven på det får indkaldt til forhandlingerne om prioriteringen af de resterende midler til en fuldt

finansieret 10-årsplan for psykiatrien. Det er nogle forhandlinger, som jeg ser meget frem til at vi skal fortsætte i fællesskab med henblik på forhåbentlig at levere en aftale, som kan sikre, at der gøres den vigtige forskel for mennesker med psykiske lidelser, som der så afgørende er brug for. Tak for ordet.

Kl. 10:42

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ligeledes mulighed for at komme med en kort bemærkning fra ordførerne til ministeren, og den første, der har bedt om ordet, er fru Katrine Daugaard fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 10:43

Katrine Daugaard (LA):

Det er jo rigtig, rigtig godt, at den her psykiatraftale blev lavet, men en del af det at levere på noget er vel også at sikre lovmedholdelighed, og her må man sige, at der er et stykke vej endnu at gå. 73 pct. har ikke fået den lovpligtige udskrivningsaftale. Jeg kunne godt tænke mig at høre ministeren om, hvordan ministeren vil sikre, at det her fremover bliver overholdt, for det er jo ganske alvorligt og sådan set også spild af penge, at vi får behandlet mennesker i psykiatrien og så totalt taber dem på gulvet, lige så snart de udskrives.

Kl. 10:43

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:43

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Det er jeg fuldstændig enig i, og ordføreren henviser jo til, at Rigsrevisionen har afleveret en beretning, som sætter fokus på en vigtig problemstilling i forhold til sammenhængen for borgere med indlæggelser i psykiatrien og så et efterfølgende ophold på et socialt botilbud for en udsat målgruppe.

Jeg noterer mig, at alle regioner i deres bidrag til den ministerregørelse til beretningen, som vi har leveret, også tilkendegiver, at de mener, at kritikken er berettiget – den tager de på sig. Regionerne gør jo også opmærksom på en række initiativer, som de nu vil iværksætte som opfølgning på Rigsrevisionens beretning. De kommer i øvrigt også med en række forslag, i forhold til om der er behov for at målrette brugen af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner på en bedre måde. Som jeg har sagt, er jeg åben over for at drøfte det. Jeg noterer mig til gengæld også, at der ikke er nogen af regionerne, der har tilkendegivet, at kravet omkring udskrivningsaftaler for målgruppen skyldes uklar lovgivning.

Så det handler selvfølgelig om nu at få sikret, at det, vi vedtager fra Folketingets side, også er noget, der omsættes og giver mening ude i den virkelighed, hvor det skal mødes, og jeg vil bestemt ikke afvise, at der kan være behov for, at vi også tænker det på en anden måde, så det kan levere den forskel, som oprindeligt var tiltænkt, da man indførte det i sin tid.

Kl. 10:45

Formanden (Søren Gade):

Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 10:45

Marlene Harpsøe (DD):

Først tak til sundhedsministeren for en rigtig fin tale. I Danmarksdemokraterne er vi jo enige i, at der er en række ting i gang, som er rigtige og på deres plads. Endelig kommer der nogle skridt i den rigtige retning. Men som ministeren jo også anerkender, er vi langt fra i mål, og det er jo også en af grundene til, at vi står her i dag; det er også på baggrund af Rigsrevisionens og Statsrevisorernes kritik, som kom i 2023.

Mit spørgsmål ligger også i forlængelse af det, som fru Katrine Daugaard netop har spurgt til, nemlig det her med de her udskrivningsaftaler. For det stiller jo også kommunerne i en meget vanskelig situation, hvis det ikke er på plads, i forhold til at finde ud af, hvad det rigtige botilbud er for borgeren. Derfor vil jeg også gerne høre ministeren om, hvornår ministeren vil følge op på det her med regionerne. Det er faktisk ret kritisk, at arbejdet rent faktisk bliver gjort på hospitalet, for det er jo flere led, der er afhængige af hinanden. Så hvornår vil ministeren følge op på regionernes arbejde?

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 10:46

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Vi er sådan set allerede i gang med den opfølgning. Noget af det, der undrer mig, er, at siden 2019, hvor det her lovkrav om udskrivningsaftaler blev indført og blev lovpligtigt for en afgrænset patientgruppe, er der ikke nogen regioner, der har kontaktet mit ministerium om forståelsen af bestemmelserne eller udfordringer med brugen af udskrivningsaftaler.

At der til gengæld er udfordringer i forhold til samarbejdet på tværs af socialpsykiatrien og behandlingspsykiatrien, er jo desværre ikke nogen nyhed eller noget nyt. Det er også derfor – og det er noget af det, jeg prøver at udfolde i min tale her i dag – at jeg synes, vi tager en række vigtige initiativer med den psykiatraftale, som vi også allerede har indgået i forhold til at sikre et bedre samarbejde på tværs af sektorer for mennesker med psykiske lidelser. Her spiller bl.a. forløbsbeskrivelserne en rigtig vigtig rolle. Det, at vi også afsætter penge til at udbrede og implementere botilbudsteams, som altså følger borgeren både før, under og efter indlæggelse, synes jeg også er noget af det, der kan være med til at gøre en vigtig forskel, for bare at nævne nogle af de initiativer, som vi derudover iværksætter.

Kl. 10:47

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til indenrigs- og sundhedsministeren. Vi går nu over til forhandlingen og de almindelige regler for korte bemærkninger. Den første, jeg byder velkommen til, er ordføreren for forespørgerne, fru Marlene Harpsøe fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:48

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Marlene Harpsøe (DD):

Jeg vil igen sige en stor tak, fordi vi får lejlighed til at drøfte botilbudsområdet her i Folketingssalen i dag. For det handler jo om mennesker, mennesker i en socialt yderst udsat livssituation, som har brug for hjælp. Og det er os, der i sidste ende bærer ansvaret for at sikre, at det, de går og tumler med til daglig, får de hjælp og støtte til. Derfor rammer det også en hårdt, når det er, at man sådan gang på gang kan opleve, at systemet, som egentlig skulle gribe de her mennesker, som har brug for hjælp, fejler. Egentlig er jeg ret meget imod at kalde det for et system, for system lyder som sådan noget statsligt. Det skal jo være et netværk af mennesker, af relationer, som griber den enkelte og rent faktisk sikrer, at de får den hjælp og støtte, som de har behov for.

Nogle gange har jeg mødt nogle mennesker i mit virke i sundhedsvæsenet, hvor jeg har tænkt: Hold da op, kan mennesker komme så langt ud. Det er triste skæbner, som det er svært at beskrive,

hvis man ikke selv har mødt et menneske, som er i nogle meget, meget vanskelige kår, bl.a. socialt og psykisk; som lider af psykiske lidelser, samtidig med at de har misbrug og virkelig tumler rundt for at få hverdagen til at fungere. De lever et andet liv end os, der sidder herinde, og har virkelig brug for, at vi understøtter dem i at få et så godt og værdigt liv som overhovedet muligt. Derfor gør det også ondt, når man netop hører eksempler på, at det ikke fungerer.

Jeg har bidt mærke i, at både social- og boligministeren, men også indenrigs- og sundhedsministeren har holdt nogle rigtig fine taler heroppe i dag i forhold til at fortælle om nogle af de ting, der er i gang. Det er positivt, men der er stadig væk en hel del, som vi kan gøre. En af de ting, der er fremkommet, er bl.a. psykiatrafikalen, som jo er en aftale, som vi i Danmarksdemokraterne også bakker meget op om og er med i, og som er et positivt skridt i den rigtige retning. Der er også taget andre tiltag, også i finanslovssammenhæng.

Så pågår der i øjeblikket nogle forhandlinger på handicapområdet, som vi så ikke er blevet inviteret til. Vi forstår ikke, at man vil afkoble den politiske debat på den måde, når det er, at vi alle sammen har et fælles ansvar og gerne vil tage et fælles ansvar for rent faktisk at sikre, at der sker handling. Men når det så er sagt, vil jeg ikke bruge tid på lige præcis det i dag.

Noget af det, som vi lige har lavet en aftale om, er jo ældreloven, hvor det er, at vi har været med til at sige, at vi skal have en større gennemsigtighed i priser og kvalitet på de forskellige plejehjem og hos de forskellige plejeverandører. Og det er en måde, hvorpå vi kan være med til at se på, hvordan vi rent faktisk sikrer, at kvaliteten er i orden derude. Stemmer prisen overens med den kvalitet, der rent faktisk er leveret? For vi skal jo huske på, at det er mennesker, der er i centrum her. Og når man har set bl.a. en Operation X-dokumentar, der hedder »Nødråb i natten«, tænker man, at man absolut ikke får den kvalitet for pengene, som mennesker, der har brug for hjælp og bor de steder, har brug for. Hvis der var en økonomichef på det her område, er jeg helt sikker på, at han nok ville fyre en del medarbejdere og starte forfra, for tingene hænger ikke sammen, og det skal de.

Samtidig har vi to lovgivninger – en servicelov og en lovgivning for sundhedsområdet – som nogle gange gnider mod hinanden, og som skaber nogle uhensigtsmæssigheder i forhold til den hjælp, som borgeren rent faktisk skal have. Det synes jeg er vigtigt at vi sætter mere fokus på, altså at man, når man f.eks. er på et botilbud, så stadig væk godt kan få hjælp, også selv om det er regionerne, som skal finansiere det.

Så vil jeg også nævne de manglende kompetencer, som mange oplever derude, altså at der mangler. Og der er det rigtig vigtigt, at vi også gør, hvad vi kan, for at sikre, at de kompetencer bliver opbygget ude lokalt på de forskellige steder.

Til sidst – der er ikke så meget tid – vil jeg lige sige, at vi har et forslag til vedtagelse på vegne af Danmarksdemokraterne, SF, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten og Dansk Folkeparti, som lyder sådan her:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget bemærker, at Rigsrevisionen retter skarp kritik af indsatsen for at sikre sammenhængende forløb for borgere ved indlæggelser i psykiatrien og efterfølgende ophold på sociale botilbud. I mange tilfælde får borgere ikke den lovpligtige koordinerede indsats mellem region og kommune, som ellers var et centralt formål med ændringen af psykiatriloven i 2019.

Folketinget ønsker, at borgerne visiteres til tilbud, der modsvarer deres behov, og at kommuner og regioner forpligtes på at samarbejde om den bedste behandling, hjælp og støtte for borgere, der har tværsektorielle forløb. I den forbindelse er det en forudsætning,

at udskrivningsaftaler, der klart definerer ansvaret for behandling, hjælp og støtte, udarbejdes og følges.

Folketinget noterer sig, at de kommende forhandlinger om en ny struktur i sundhedsvæsenet også bør adressere, hvordan der kan sikres en bedre sammenhæng mellem sundheds- og socialfaglige indsatser i hele landet.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 65).

Kl. 10:54

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu skal jeg lige se, om der var korte bemærkninger. Det var der ikke – det var der for et øjeblik siden. Forslaget til vedtagelse vil indgå i de videre drøftelser.

Jeg byder nu velkommen til den næste ordfører, og det er fru Sara Emil Baaring fra Socialdemokratiet.

Kl. 10:54

(Ordfører)

Sara Emil Baaring (S):

Tak for det, og tak til forespørgerne for at starte debatten. Jeg synes, det er et utrolig vigtigt emne, som vi skal debattere. Et hjem er et fundament for tryghed, og det er her, vi finder støtte, omsorg og opbakning. Det gælder for os alle sammen, uden undtagelse. Hver eneste borger, som kæmper med psykiske eller sociale udfordringer, fortjener adgang til et sikkert og professionelt støttende hjem. Det inkluderer også dem, hvis hjem er et botilbud. Det kan ikke understreges, hvor vigtigt det er, at vi har et solidt og tilstrækkeligt net af botilbudspladser, så borgere med psykiske og sociale udfordringer har adgang til den rette hjælp og støtte.

I dagens system er det jo kommunernes ansvar at tilvejebringe hjælp og støtte til mennesker med handicap. Kommunerne har forsyningsforpligtelse, og de skal sikre passende tilbud baseret på en konkret og individuel vurdering, som matcher den enkelte borgers behov. Kommunerne har mulighed for at anvende egne tilbud eller indgå samarbejde med andre kommuner, regioner eller private aktører for at finde det botilbud, som passer til den enkelte.

Helt centralt på botilbudsområdet er det, at nogle borgere har særlige behov eller handicap. Det har resulteret i meget små målgrupper, som kræver en specialiseret indsats for at imødekomme lige netop deres specifikke og til tider komplekse udfordringer. Det bliver meget sværere for kommunerne at placere nogle målgrupper. Der kan i nogle målgrupper være helt ned til omkring 20 borgere på landsplan med lige præcis deres specifikke behov. I praksis betyder det, at kommunerne ofte må købe en stor andel af deres botilbudspladser eksternt, da det ikke er praktisk muligt for alle landets 98 kommuner at have kapacitet til og ekspertise inden for hver eneste målgruppe. VIVE's gennemgang af tallene for 2020 viser, at 55 pct. af kommunernes udgifter gik til eksterne botilbudspladser, heraf gik de 40 pct. til private tilbud, 40 pct. til andre kommuner, og 20 pct. til regionale tilbud. Det understreger vigtigheden af, at kommunerne samarbejder på tværs af kommunegrænser, regioner og med private aktører for at sikre lige netop det rigtige tilbud til den enkelte borger, og det er ikke nogen let opgave.

Som påpeget af ekspertudvalget på socialområdet kan opbygningen af en tilstrækkelig specialiseret botilbudskapacitet blive vanskelig af det såkaldte kollektive handlingsproblem. For selv om alle kommuner kollektivt har en interesse i, at botilbudskapaciteten bliver udvidet, kan den enkelte kommune have økonomisk interesse i, at andre kommuner bærer etableringsomkostningerne ved de her nye pladser. Den form for logik kan vi jo se fører til, at der ikke bliver etableret nok pladser, som har en rimelig prissætning, og som matcher borgernes behov. Derfor er der blevet iværksat nogle initiativer, der skal styrke kommunernes koordinering og kapaciteten af de passende botilbudspladser. For at sikre den rette koordinering af tilbud mellem kommuner og regioner er der indført et krav om en

rammeaftale. Den bliver revideret hvert andet år i alle landets kommunalbestyrelser og regionsråd. Den har aftale skal gerne fremme faglig udvikling, styring og koordination på området og understøtte en koordinering af udbygningen af den samlede botilbudskapacitet.

Der skal ikke tales med mange borgere eller organisationer eller læses ret meget i rapporter, før man bliver opmærksom på de stigende udgifter og udfordringer i kvaliteten af tilbuddene på socialområdet. Det ser vi bl.a. i ekspertudvalgets endelige rapport, hvor manglende udbud af botilbudspladser er et stort tema, og det så vi i TV 2-dokumentaren om bl.a. den 19-årige Mathias, som skrider i timer om natten uden at få hjælp fra personalet på et bosted i Vojens. Det er scener som dem, der gør os smertefuldt bevidste om, at gode botilbud selvfølgelig ikke kun handler om mursten og nye bygninger, men også om en kultur og en indre ramme om en tryk og god tilværelse for borgere med handicap. Det er netop med ekspertudvalgets anbefaling i hånden, at der i økonomiaftalen for 2024 bliver afsat 1,5 mia. kr. til en lånepulje, som kommunerne kan søge, i et håb om, at den kommunale botilbudskapacitet kan udvides, så man kan understøtte udbuddet på området og sikre en rimelig prissætning og samtidig sikre, at der er gode tilbud, der passer til borgernes behov.

Så kan jeg se på mit ur, at jeg er lidt presset på tid. Hvordan er det – skal jeg også have læst vedtagelsesteksten op inden for taletiden? (Formanden (Søren Gade): Nej. Det ligger uden for taletiden). Godt, jeg skynder mig her.

Afslutningsvis skal det understreges, at hver eneste borger med psykiske eller sociale udfordringer skal have adgang til et trygt og fagligt støttende hjem, også når dette hjem er et botilbud. Der er mange veje til at nå dette mål, men vi bevæger os fremad med de igangsatte initiativer og investeringer.

Og så vil jeg gerne på vegne af Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne og Radikale Venstre fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at det er centralt at sikre et tilstrækkeligt udbud af botilbudspladser i hele landet, som matcher borgernes behov, og hvor medarbejderne har de rette kompetencer, så borgerne får den hjælp, de har behov for.

Folketinget konstaterer, at kommunerne har forsyningsforpligtelsen og dermed forpligtelsen til at sikre, at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven.

Folketinget konstaterer, at Social- og Boligstyrelsen følger udviklingen i målgrupper og tilbud for at understøtte kommunerne i at sikre det fornødne udbud af højt specialiserede tilbud.

Folketinget konstaterer ligeledes, at regeringen og KL med den seneste kommuneøkonomiaftale er enige om at løfte niveauet for kommunernes anlægsinvesteringer med 1,5 mia. kr. og etablere en lånepulje på 1,5 mia. kr. til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet i 2024-2026.

Folketinget tilslutter sig regeringens ambitioner om at styrke den samlede psykiatri og sikre den nødvendige kapacitet og kvalitet.

Folketingets partier ser frem til forhandlingerne om 10-årsplanen for psykiatrien.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 66).

KL 11:00

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Forslaget til vedtagelse vil indgå i de videre drøftelser. Der er foreløbig to, der har bedt om ordet. Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne, værsgo.

KL 11:00

Marlene Harpsøe (DD):

Tak til Socialdemokraternes ordfører for en rigtig fin tale. Nu læste ordføreren lige vedtagelsesteksten fra Socialdemokratiet, Moderaterne, Venstre og Radikale Venstre op. Noget af det, som vi, altså nogle af os andre, har med i vores vedtagelsestekst, handler jo om det her med, hvordan der bedre kan sikres bedre sammenhæng mellem sundheds- og socialfaglige indsatser i hele landet, og hvordan vi kan tage det med i forhold til de kommende forhandlinger, der på et tidspunkt kommer oven på Sundhedsstrukturkommissionen.

Så kunne ordføreren lige prøve at sige nogle ord omkring det, altså hvorfor man ikke har sådan noget som det med i sin vedtagelsestekst? Hvorfor adresserer man ikke det, for det er vel vigtigt, at vi, når vi på et tidspunkt skal tale sundhedsstruktur, så også sikrer, at der er en sammenhæng i forhold til det socialfaglige område?

KL 11:01

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

KL 11:01

Sara Emil Baaring (S):

Det er jeg fuldstændig enig i, og så tror jeg, jeg har brug for at understrege, at jeg i dag står her som handicapordfører og ikke som sundhedsordfører. Nogle af de ting, som sundhedsministeren tidligere var inde på, bl.a. de her botilbudsteams og det at sikre en bedre overgang, i forhold til når man skal hjem igen og tilbage igen, altså alle de elementer, som man allerede har igangsat, synes jeg er vejen frem. Det synes jeg også jeg kan høre er den retning, som man har tænkt sig at lægge ned over aftalen. Så jeg ser faktisk meget frem til det videre forløb i det her.

KL 11:02

Formanden (Søren Gade):

Fru Marlene Harpsøe.

KL 11:02

Marlene Harpsøe (DD):

Tak for det svar. Vi har jo lige landet en ældreftale, som bl.a. gør, at vi skal have en større gennemsigtighed med hensyn til priser og kvalitet i forhold til forskellige leverandører og plejehjem. Der synes jeg, at det ville være helt på sin plads, at vi også bar det frem i forhold til det socialfaglige område, altså vores botilbud. Er den socialdemokratiske ordfører enig i det, og vil hun være med til at arbejde for, at det sker?

KL 11:02

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

KL 11:02

Sara Emil Baaring (S):

Det er jeg fuldstændig enig i, altså vi bliver nødt til at få et indblik i, hvilken kvalitet vi får. Vi kan se, at der er udgiftsstigninger, men vi bliver jo nødt til at sørge for, at kvaliteten følger med, og det kan vi kun gøre, hvis vi får mere gennemsigtighed og et bedre indblik.

KL 11:03

Formanden (Søren Gade):

Fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance. Værsgo.

KL 11:03

Katrine Daugaard (LA):

Jeg bider jo mærke i, at ordføreren taler om, hvorvidt der er nok pladser på botilbuddene, og der synes jeg jo, det er foruroligende, at

man bruger 1,5 mia. kr. på offentlige botilbud, når man ikke engang har afdækket, hvor mange man mangler, hvor man mangler dem, og hvilken grad af specialisering de skal have, og man i det hele taget ikke ved, hvem der egentlig leverer det bedst til pengene. For det må jo handle om, hvem der faktisk rykker det mest for borgeren, og der kan det dyre tilbud jo nogle gange godt være det rigtige.

Så hvad tænker ordføreren i forhold til det, at I har truffet nogle beslutninger, der er så vigtige, på et grundlag af ingenting?

Kl. 11:04

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:04

Sara Emil Baaring (S):

Jeg synes bestemt ikke, at vi har truffet de her beslutninger på et grundlag af ingenting. Når man ser på det, mangler der generelle tilbud, der mangler specialiserede tilbud, og det kan vi jo se ved, at de botilbud vi har, får en bredere og bredere målgruppe, at der er flere og flere forskellige målgrupper inden for det samme botilbud, så det bliver svære og sværere for fagpersonalet at skulle rumme de mange forskellige målgrupper, der kan være inden for et botilbud. Så jo flere tilbud vi kan få, og jo mere specialiseret det kan blive, jo bedre kan vi ramme rigtigt med den indsats, der lige netop skal til over for de borgere, der er inden for den målgruppe.

Kl. 11:04

Formanden (Søren Gade):
Ønsker fru Katrine Daugaard at stille det andet spørgsmål?

Kl. 11:04

Katrine Daugaard (LA):

Ja, det gør jeg egentlig, og det troede jeg faktisk ikke, vi måtte gøre. Men problemet er jo, at det faktisk i høj grad er de private, som har den største specialisering. Jeg forestiller mig f.eks., at vi, hvis vi i dag foreslog, at alle restauranter nu lige pludselig skulle gøres til offentlige restauranter, så ville se mindre specialisering, og jeg tror, at det lidt mere ville blive sådan nogle restauranter, hvor man både har sushi og pizza og det hele på en gang og man ikke rigtig gør noget af det særlig godt. For det er jo som oftest det, der sker, når det er det offentlige, man udbygger.

Kl. 11:05

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:05

Sara Emil Baaring (S):

Jeg ved godt, at ordføreren gerne vil problematisere, at vi putter 1,5 mia. kr. ind i de offentlige botilbud og kapaciteten her, men nu sammenlignede ordføreren det lige før med en restaurant, og så vil jeg prøve at sammenligne det med en fabrik. Det, at en fabriksejer investerer i en del af en produktion, er jo ikke ensbetydende med, at alle andre afdelinger så kommer til at stå stille, og det kan jo sagtens højne den kvalitet og det produkt, der kommer ud af det i den anden ende, at man investerer i en del af det. Og det vil jeg sige er det samme her, og vi har også øje for gennemsigtigheden, for at vi netop kan få et ordentligt indhold, og se, hvad det er, vi bruger vores penge på.

Kl. 11:06

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så vi siger tak til fru Sara Emil Baaring fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Hans Andersen fra Venstre.

(Ordfører)

Hans Andersen (V):

Tak for det. Venstre er optaget af at sikre, at borgere med psykiske og sociale udfordringer kan få den hjælp og støtte, de har behov for. Det gælder naturligvis også den gruppe af mennesker, der af forskellige årsager ikke kan bo i eget hjem, og som derfor har brug for et botilbud. Det kan f.eks. være på grund af et handicap, psykiske udfordringer eller et misbrug. Det er meget forskellige udfordringer, som kræver mange forskellige tilbud.

Det er kommunerne, som har ansvaret for at sikre, at der er de nødvendige tilbud, herunder botilbud, til borgerne, og det er ikke noget nyt, men det er sådan set et ansvar, kommunerne har haft i en lang årrække. Derudover er det Social- og Boligstyrelsens opgave at følge udviklingen i målgrupper og tilbud, så de kan hjælpe kommunerne med at sikre, at der findes de nødvendige tilbud og indsatser til borgerne på det specialiserede socialområde.

Venstre er opmærksomme på både de stigende udgifter, men især også udfordringen med kvaliteten af botilbuddene. Eksemplerne på, at der har været en helt utilstrækkelig hjælp, har også været fremhævet her i dag i debatten, og det skal vi håndtere. Vi kan ikke være andet bekendt, og det er en ordentlighed, som vi skal bringe ind på socialområdet. Af den årsag blev Tranæsudvalget også nedsat, og de er kommet med en række anbefalinger til, hvordan vi sikrer en bæredygtig udvikling af området, og dem er vi også i gang med at se nærmere på sammen med kommunerne og Sammen om Handicap.

Derudover er kommunernes anlægsinvesteringer også blevet løftet med 1,5 mia. kr. i den seneste økonomiaftale, og der er blevet etableret en lånepulje på 1,5 mia. kr. til udvidelsen af de kommunale botilbud i perioden 2024-2026. Det er også helt afgørende, at borgere med psykiske udfordringer får den hjælp, de har behov for, også når de udskrives fra behandlingspsykiatrien – det har også været vendt i debatten mellem ordførerne og ministeren i dag – og for mange mennesker bliver tabt. De bliver overladt til måske ingenting eller til tilbud, der ikke kan løfte opgaven, og det er ikke rimeligt hverken over for borgerne eller over for de medarbejdere, der gerne vil løfte opgaven. Derfor vil Venstre og regeringen også i de kommende år sikre et historisk løft af psykiatrien. Det er noget, Venstre har kæmpet for længe, og med Venstre i regeringen leverer vi nu på det her område, og vi kommer bl.a. til at styrke socialpsykiatrien og også sikre en bedre overgang mellem psykiatrien og kommunernes sociale indsats. Og det er der behov for, vi er ikke i mål i morgen, men vi er på rette vej.

Tak til Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Konservative og Dansk Folkeparti for at sætte fokus på et rigtig vigtigt emne, som grundlæggende handler om at sikre, at vores mest udsatte borgere får den hjælp, de har brug for. Venstre støtter det forslag til vedtagelse, som den socialdemokratiske ordfører netop har læst op. Tak for det.

Kl. 11:09

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en kort bemærkning. Fru Marlene Harpsøe, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 11:09

Marlene Harpsøe (DD):

Tak til hr. Hans Andersen fra Venstre for en rigtig, rigtig fin tale. Nu har hr. Hans Andersen jo også tidligere i en årrække, ved jeg, været socialordfører, og det skal hr. Hans Andersen være rigtig stolt af, for det er jo et rigtig vigtigt erhverv. Så jeg ved også godt, at hr. Hans Andersen ved, at der er nogle udfordringer med de her botilbud, og at de har været her i rigtig mange år. Noget af det, som vi i Danmarksdemokraterne er ret optaget af, er, at det simpelt hen bliver mere gennemskueligt og gennemsigtigt, så vi kan vide, hvad

det er for nogle botilbud, vi har. Hvad er deres kompetencer, hvad er kvaliteten af dem, hvordan kan vi udvikle dem? Men der er også spørgsmålet: Er der en gennemsigtighed i forhold til prisen, så vi rent faktisk ved, om vi får den kvalitet for pengene, som vi betaler for? Det er jo for borgernes skyld. Det er for de menneskers skyld, der bor der. Så er Venstre enige i, at vi skal gøre noget for at sikre en større gennemsigtighed her?

Kl. 11:10

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:10

Hans Andersen (V):

Det er Venstre helt enig i. Øget gennemsigtighed er der brug for. Gennem årene har vi jo forsøgt i fællesskab at prøve at skabe det, men vi er jo ikke lykkedes med at nå helt i mål. Tilbudsportalen er jo et sted, hvor man som borger eller pårørende eller som medarbejder i kommunen kan gå ind og faktisk få et overblik over, hvad der er af tilbud, også private tilbud. Men det er jo ikke lykkedes at nå i mål, for vi må jo konstatere, at der er borgere, der havner det forkerte sted. Derfor skal vi simpelt hen forbedre gennemsigtigheden.

Jeg tror på, at vi kan nå et stykke vej med den specialeplanlægning, vi skal arbejde sammen om at få håndteret og gennemført på socialområdet. Der kan vi jo kigge på sundhedsområdet og notere os, at det faktisk er lykkedes at få mere gennemsigtighed og større kvalitet i den behandling, der foregår. Og det skal vi også opnå på socialområdet.

Kl. 11:11

Formanden (Søren Gade):
Fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:11

Marlene Harpsøe (DD):

Tak for et rigtig fint svar også her. Noget af det, som man jo desværre kan opleve, når man sidder og ser fjernsyn, er »Operation X: Nødråb i natten«. Det er jeg sikker på at hr. Hans Andersen også som tidligere socialordfører har set. Der må man sige, at man sidder og tænker: Hold da op, hvad er det for en forrælse, der er nogle gange sker rundtomkring? Har Venstre et bud på, hvordan vi gør op med det?

Kl. 11:12

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:12

Hans Andersen (V):

Det skal vi gøre op med. Jeg tror, en del af svaret er et kompetenceløft af medarbejderne. Så er det også, at en kommune, altså dem, der bestiller den ydelse, borgeren skal have, skal være skarpere og tage et større ansvar for det, der foregår på socialområdet i den pågældende kommune. Men det handler jo også om, at vi i almindelighed skal gå op imod den kultur eller tendens, der har været nogle steder – og det er bestemt ikke alle steder, men det er nogle steder. Så kan der jo også være tilbud, der sådan set skal lukke, fordi vi simpelt hen skal starte forfra.

Kl. 11:13

Formanden (Søren Gade):
Fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance. Værsgo.

Katrine Daugaard (LA):

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i Liberal Alliance er meget, meget kede af, at et liberalt parti som Venstre har været med til at øge det kommunale monopol ved at bruge 1,5 mia. kr. på offentlige botilbud. For som god liberal ved man jo, at konkurrenceudsættelse er med til at øge kvaliteten, og vi ved jo også, at det i stor stil er de private, der i dag har de mest specialiserede tilbud. Så jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren, om han som liberal slet ikke ser noget problem i at øge det offentlige monopol, og om han ingen bekymring har, i forhold til at man jo ved, at rigtig mange borgere i dag bliver matchet helt forkert. I går var jeg til premiere på en film, der hedder »Farlig Forvaltning«, hvor vi så en autist, der var blevet matchet til et botilbud, som overhovedet ikke havde nogen ansatte, der vidste noget om autisme. Det er jo ganske forfærdeligt – og jeg frygter, man får mere af den slags nu.

Kl. 11:14

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:14

Hans Andersen (V):

Jeg er meget optaget af, og i Venstre er vi optaget af, at vi får et frit valg. Vi kræver gennemsigtighed. Det kræver gennemsigtighed, i forhold til hvad det er for nogle tilbud, der er på det kommunale område, og hvad det er for nogle tilbud, der er på det private område. Nu er der faktisk rigtig mange gode tilbud, også private tilbud, på socialområdet. Der er jo ikke tale om her, at kommunerne får monopol. Det er der bestemt ikke tale om. Jeg tror, det handler om, at vi øger gennemsigtigheden, og så handler det jo også om, at kommunerne tager ansvaret for at finde det match, der skal til, for at borgeren får den bedst mulige service. Og *det valg, den afgørelse* kan bestemt blive bedre. Med de værktøjer skal vi bidrage til både gennem »Sammen om Handicap« og med de kommende aftaler, vi skal lave med Kommunernes Landsforening, at kommunerne faktisk bliver i stand til at træffe bedre afgørelser, for det er ikke på nogen måde hensigtsmæssigt, at borgerne kommer og ét sted hen, og så passer det ikke, og så kommer de et andet sted hen. Så de skal finde det rette tilbud første gang.

Kl. 11:15

Formanden (Søren Gade):
Fru Katrine Daugaard.

Kl. 11:15

Katrine Daugaard (LA):

Det er jo derfor, det er så trist, at Venstre – eventuelt i samarbejde med Moderaterne, som trods alt har en forhenværende Venstreformand som formand – ikke har sørget for, at den her lånepulje selvfølgelig skulle være en, alle kunne ansøge om, så vi sikrer, at der er mange forskelligartede tilbud, som borgerne frit kan vælge mellem. Kun at udbygge det kommunale giver jo kun et øget frit valg imellem noget kommunalt og noget kommunalt.

Kl. 11:16

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:16

Hans Andersen (V):

Nu er jeg desværre belastet af lidt viden, for jeg sidder faktisk i en selvejende institution, der tilbyder pladser på det højt specialiserede område. Hvis efterspørgslen er stor nok, er der faktisk mulighed for, at den pågældende institution kan udvide uafhængigt af de lå-

nemligheder, der findes i kommunerne. Så det er ikke rigtigt, at det her begrænser de private tilbuds muligheder for at udvide deres kapacitet. Det afgørende er, at de private tilbud har en god kvalitet. Det er jo det, der hele formålet med øvelsen: Der skal være god kvalitet både i det private og i det offentlige.

Kl. 11:16

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Hans Andersen fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til fru Theresa Berg Andersen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 11:17

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det, og tak for ordet. I går behandlede vi i den her sal et beslutningsforslag, som var fremsat af SF. Det handlede om at sikre mennesker i hjemløshed retten til at vælge deres egen bostøtte. I dag er det en debat om botilbudspladser til udsatte borgere med komplekse problemstillinger, som Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Konservative og Dansk Folkeparti har indkaldt til. Jeg er rigtig glad for, at vi i de her dage diskuterer udsatte borgers problemer, og at det er det, der får lov til at fylde i salen. Så en kæmpe tak til partierne for at indkalde til endnu en vigtig debat.

Systemet skal være til for borgerne, uanset om det er borgere med fysiske eller psykiske lidelser, social udsathed, misbrug eller måske en kombination af mange ting, som det jo ofte er, når vi snakker om den her gruppe af sårbare borgere i vores samfund. De har brug for den rette hjælp, og de har brug for den rette støtte. Det kræver også, at der er tilstrækkeligt med botilbudspladser på tværs af landet, så det ikke bliver dit postnummer, der er afgørende for, hvad for nogle tilbud du kan få. Nogle kalder det et lotteri.

Ankestyrelsen udgav i 2021 en undersøgelse, der hed »Visitation til botilbud – Eksempler på praksis og overvejelser fra seks kommuner«. Den pegede på, at kommunerne oplever en generel mangel på ledige botilbudspladser, så debatten er jo helt aktuel. At sikre det rigtige botilbud handler om kvantitet, men bestemt også om kvalitet. Det skal i langt højere grad sikres, at de ansatte på botilbuddene rundtomkring har de rette kompetencer. Det viser sig faktisk, at kun omkring halvdelen af de ansatte på landets socialpædagogiske tilbud er uddannet socialpædagoger, og at cirka hver fjerde er ufaglært.

Ganske vist har kommunen jo forsyningsforpligtelsen til at sikre, at de nødvendige tilbud efter serviceloven er til stede. Men samtidig er det ingen hemmelighed, at kommunerne også er sat i en økonomisk spændetroje med krav om at spare milliarder. Derfor har vi fra centralt hold også et ansvar for at sikre, at systemet hænger sammen. Når stat, regioner og kommuner spiller sorteper, er det altid borgerne, der taber kampen. Ikke mindst har vi en udfordring, når det gælder socialt udsatte mennesker i psykiatrien, hvor alt for mange oplever at falde ned mellem to stole.

Sidste år kom Statsrevisorerne også med en skarp kritik af, at kommunerne og regionerne ikke har sikret, at borgere med indlæggelser i psykiatrien og efterfølgende ophold på sociale botilbud har mulighed for at modtage det lovpligtige sammenhængende forløb i forbindelse med deres udskrivning. Når kommunerne og regionerne ikke kan koordinere deres indsats, risikerer man, at situationerne forværres for udsatte borgere med psykiske lidelser.

Derudover viste den nationale kortlægning af mennesker i hjemløshed fra 2019, at næsten seks ud af ti af de ca. 6.400 personer, der dengang levede i hjemløse, havde psykiske lidelser. Især svær psykisk sygdom såsom skizofreni og afhængighed af rusmidler gør sig gældende blandt psykisk syge og hjemløse borgere. Derfor spiller udruiningen af psykiatriplanen om en stærkere sammenhæng mellem socialpsykiatrien og de sociale tilbud i kommunerne en enormt vigtig

rolle for at lykkes med housing first-indsatsen, som også skal nedbringe hjemløsheden.

Jeg har flere gange hørt regeringen tale om en værdighedsreform, og som jeg har givet udtryk for før, er de intentioner al ære værd. Men der skal også sættes handling bag. Derfor vil jeg bare godt understrege, at lige nu har vi endnu en oplagt mulighed for at tage hul på den dagsorden. Tak for ordet.

Kl. 11:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Theresa Berg Andersen fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Katrine Daugaard fra Liberal Alliance.

Kl. 11:21

(Ordfører)

Katrine Daugaard (LA):

Tak for det, formand. Den har længe været gal på det specialiserede socialområde. På børne- og voksenhandicapområdet har vi siden kommunalreformen været vidne til en enorm afspecialisering og et voksende bureaukrati. Der ses alt for ofte en sagsbehandling fuld af fejl og lovbrud samt en ledelse, der leder til forråelseskulturer og har for lidt fokus på faglighed og kvalitet. Omgørelsesprocenterne i Ankestyrelsen fortsætter med at stige, og kommunerne står i kø til taskforceforløb. Ja, det kan ærlig talt være lidt svært at være optimistisk, når man taler socialpolitik.

Desværre har socialminister Pernille Rosenkrantz-Theil skubbet og skubbet specialeplanlægningen og i det hele taget ikke ønsket at inddrage Folketingets partier tilstrækkeligt, ligesom der heller ikke er sket meget i forhold til den helhedsorienterede indsats, som jo ellers skulle sikre udsatte borgere øget kvalitet og en mere helhedsorienteret indsats region og kommune imellem. Når jeg siger, at der intet er sket, er det faktisk ikke helt korrekt, for ministeren og regeringspartierne har jo brugt de penge, der i 2023 var afsat til den helhedsorienterede indsats, på andre ting som f.eks. at finansiere varmechecks til udvalgte lejere i almene boliger.

Økonomien sejler, og regeringen har ingen svar på eller overblik over, om der faktisk mangler penge på det specialiserede socialområde, eller om de ganske enkelt bruges forkert, for de kan slet og ret ikke svare på, hvad tingene koster. Ikke engang noget så simpelt som antallet af afgørelser efter servicelovens § 108 i 2022 kan jeg få svar på, ej heller på, hvor stor en del af udgiftsstigningen der skyldes højere lønninger. Der er heller ikke overblik over, hvor der mangler bosteder, eller hvilken grad af specialisering de skal have. Jeg har heller ikke kunnet få svar på en række spørgsmål, som jeg har stillet ministeren i forhold til Tranæsudvalgets anbefalinger, ligesom ministeren heller ikke har villet svare på, om hun finder #enmillionstemmers kritik af Tranæsudvalgets anbefalinger relevant.

I stedet har svaret lydt, at Tranæsudvalgets anbefalinger ikke er regeringens politik, og det er et svar, der kan synes tragikomisk, når regeringen i »Aftale om kommunernes økonomi for 2024« jo netop følger flere af de konkrete anbefalinger fra den første delrapport som f.eks. indførelse af takstloft på tilbud underlagt selvmøderprincippet, udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet og eftersyn af tilsyn med sociale tilbud. Dermed konstituerer regeringen jo netop anbefalingerne fra ekspertudvalgets første delrapport som regeringens politik. Jeg forestiller mig, at vi inden længe vil se, at flere af de resterende anbefalinger bliver implementeret.

I Liberal Alliance tager vi beslutninger og udvikler vi politik ud fra evidens og fakta, og derfor finder jeg også kritikken af Tranæsudvalgets 19 anbefalinger interessant. For Tranæsudvalget kritiseres i høj grad for at give en række anbefalinger, som jo ikke bygger på empiriske undersøgelser, men som tværtimod begrundes med interne drøftelser i udvalget og med, hvad kommunerne angiveligt oplever

som problemer. At lave store ændringer på handicapområdet ud fra sådan et grundlag finder jeg stærkt foruroligende.

Kl. 11:29

Tranæsudvalget havde fået til opgave at finde ud af, hvad årsagerne til, at udgifterne er steget så meget, er, men trods en række registeranalyser er det ikke lykkedes at finde en samlet forklaring. Hvorfor i alverden har man ikke undersøgt og afdækket mere? Det kunne f.eks. være at afdække, hvor mange solisttilbud der er på offentlige og ikkeoffentlige botilbud, over de sidste 5 år. Det kunne have været at kigge ind i takstudviklingen og udgiftsspændet. Det kunne have været at kigge ind i en målgruppe, der arbejdes med, om vi snakker midlertidige eller varige tilbud, samt hvilken kvalitet der overhovedet laves på de enkelte tilbud.

Det leder mig egentlig hen til, at regeringen nu blindt har valgt at følge udvalgets anbefaling i forhold til at udbygge de kommunale botilbud for over halvanden milliard kroner. Ankestyrelsen får af Tranæsudvalget også skyld for at være udgiftsdrivende, men man forholder sig ikke rigtig til, at Ankestyrelsen jo faktisk underkender det serviceniveau, som kommunerne har lagt, af en grund. Så når lovgivning i så stor grad ikke overholdes, og når man i mange kommuner har en alt for ringe økonomistyring, giver det ikke LA anledning til at give kommunerne mere frirum.

Nu kan det godt være, at jeg siger noget, som er en stor overraskelse for ministeren og regeringens ordførere, men det kan faktisk være udgiftsdrivende ikke at give borgerne det rette tilbud og den rette kvalitet fra start, og derfor synes jeg også, at det er utrolig trist at erfare, at 73 pct. af de, der udskrives fra psykiatrisk behandling, ikke får den lovpligtige udskrivningsaftale og derfor i al for stor grad ikke ryger til de rigtige tilbud. Jeg forestiller mig, at der går mange, mange penge spildt her.

Kl. 11:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi går videre til den næste ordfører, og det er fru Rosa Eriksen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 11:27

(Ordfører)

Rosa Eriksen (M):

Tak. Jeg vil gerne takke for at invitere til den her debat. Det er en utrolig vigtig debat, og den berører alle de områder, der ligger både mig og Moderaterne nær. Borgere med psykiske og sociale udfordringer skal selvfølgelig have den hjælp, de har brug for. Det er vi alle sammen enige om. Og i de tilfælde, hvor det kræver en botilbudsplads, skal ingen efterlades uden den rette hjælp. Det er derfor, man overhovedet kommer på et botilbud, så selvfølgelig skal kvaliteten være i orden.

Det er nemlig vigtigt, at vi ser fremad og indser, at vi på botilbuds- og socialområdet er lidt bagud. Vi skal tænke fremad, vi skal tænke i løsninger, og jeg er enig i, at det også er på tide, at vi begynder at handle. Men vi er heldigvis begyndt at handle. Vi har væsentlige ambitioner med vores 10-årsplan for psykiatrien, hvor vi vil sikre, at personer med psykiske udfordringer får den rette hjælp. Der er virkelig, virkelig brug for, at vi fokuserer på sundhedsområdet, for de to ting hænger bare sammen. Vi skal have kvaliteten, og det er vigtigt, at medarbejderne på de sociale botilbud også har de rette kompetencer til at tage sig af borgernes behov.

Vi skal have borgerne med i samfundet, vi skal sørge for, at de har den rette livskvalitet, og vi skal tage ansvar som samfund og som Folketing for, at dem, der er udfordret, får et godt liv. Jeg er derfor glad for, at vi i 10-årsplanen, hvor mange af tingene er blevet foldet ud – det er sagt, men sådan er det, når man er lidt længere nede i rækken, end man plejer – handler på det. Det er jeg faktisk stolt af, men vi skal ikke blive dér; vi skal videre, og vi skal fortsætte med at arbejde med det her område. Tak for ordet.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Først er det fru Katrine Daugaard. Værsgo.

Kl. 11:29

Katrine Daugaard (LA):

Jeg er helt sikker på, at ordføreren også er optaget af at sikre kvaliteten i botilbud, og derfor ærgrer det mig egentlig at kunne læse, at regeringspartierne ikke sørger for nu at få skabt en gennemsigtig økonomi, så vi netop kan trække alle de tal ud og få den evidens og den viden, vi jo mangler for egentlig at kunne træffe de rigtige beslutninger herinde. Og takster og et takstloft er ikke gennemsigtighed i mine øjne. Der skal meget mere til.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren: Hvordan vil I sikre, at kommunerne bliver bedre til at kunne foretage de indkøb, som de lige nu langt hen ad vejen jo egentlig sidder og laver i blinde, fordi de ikke har en jordisk chance for at kunne gennemskue, hvorfor det ene tilbud måske er 7.000 kr. dyrere om måneden end det andet, og alt for ofte bare vælger det billige, hvor det rigtige tilbud måske i virkeligheden gemmer sig i det dyre i forhold til at gøre det, der er rigtigt for borgeren?

Kl. 11:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:30

Rosa Eriksen (M):

Jamen det er vi fuldstændig enige om. Det er en sag, Moderaterne går meget op i, at vi selvfølgelig skal have gennemsigtighed i vores priser, og det er en sag, Moderaterne går meget op i, at skatteborgernes penge bliver brugt rigtigt – at de bliver brugt til gavn for borgerne og ikke til gavn for systemet. Så vi er helt enige; selvfølgelig skal vi have gennemsigtighed i økonomien, for ellers er der jo ikke nogen, der får gavn af pengene. Og det er jo også derfor, det er vigtigt, at vi har nogle højt specialiserede tilbud, som ikke nødvendigvis skal ligge i alle kommuner, men at det er ligesom på sundhedsområdet, hvor man har nogle operationer på Skejby og nogle på OUH osv. Så vi er helt enige; det er enormt vigtigt.

Kl. 11:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:31

Katrine Daugaard (LA):

Men hvorfor i alverden skaber I så ikke gennemsigtighed? For det er jo ikke det, I har lagt ud til de få inviterede. Der er jo ikke gennemsigtighed. Tværtimod vil man øge det kommunale monopol, og det er altså kommunale offentlige tilbud, som jo langtfra har gennemsigtighed i deres økonomi. Der er det jo meget mere gennemsigtigtovre i det private.

Kl. 11:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:31

Rosa Eriksen (M):

Efter at jeg er kommet ind på Christiansborg, har jeg været meget overrasket over, hvor meget man går og snakker med hinanden om alt muligt, som jeg egentlig synes er skadeligt for debatten. Jeg vil ikke kommentere på forhandlinger, jeg er en del af, men jeg vil bare sige, som jeg sagde før, at det er enormt vigtigt for Moderaterne med

gennemsigtighed, og det er i hvert fald det, vi rigtig, rigtig gerne vil. Så jeg står her jo på Moderaternes vegne, og det her *er* enormt vigtigt for os, og jeg er meget enig med dig.

Kl. 11:34

Kl. 11:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:32

Marlene Harpsøe (DD):

Tak for en fin tale. Man kan i hvert fald ikke undre sig over, at der er nogle partier her, som begynder spørge ind til nogle forhandlinger, der pågår på handicapområdet, som jo også i høj grad handler om de her botilbud og de her mennesker, som altså har nogle komplekse problemer, som vi netop debatterer i dag. Man kan ikke undre sig over, at man får spørgsmål om det, når man går på talerstolen i dag, og så nægte at svare på dem. Man udvælger en meget snæver flok herinde i Folketinget, og så siger man så: Jer vil vi gerne tale med, men vi vil ikke tale med alle jer andre. Hvis man gerne vil løse noget i fællesskab, så lad os da samles omkring et bord, og så må Moderaternes ordfører også være mere konkret i forhold til at sige, om det her ligger som en del af en forhandling, altså at man rent faktisk vil se på den gennemsigtighed, som fru Katrine Daugaard sådan set også efterlyser svar på.

Kl. 11:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:33

Rosa Eriksen (M):

Jamen jeg kommer ikke til at referere fra fortrolige forhandlinger – det kommer jeg simpelt hen se ikke til. Det, der er vigtigt for Moderaterne, er, at vi får kvalitet i vores botilbud, det er, at der er de specialiserede tilbud, som borgerne har brug for, det er, at pengene bliver brugt rigtigt på botilbud, at vi har en god overgang fra sundhed til botilbud. For det er de her mennesker, det handler om, at de kan leve det liv, de gerne vil, og at de ikke skal leve i total stress over, at de bliver indlagt og udskrevet, indlagt og udskrevet. Hvad angår de her botilbudteams, synes jeg, det er så vigtigt, at de her borgere oplever kontinuitet i behandlingen og i samarbejdet mellem behandlingstilbud og bosted.

Kl. 11:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:33

Marlene Harpsøe (DD):

Så lad mig spørge på en anden måde: Hvis nu Danmarksdemokraterne i morgen fremsatte et beslutningsforslag hernede i salen om øget gennemsigtighed for sociale botilbud, både i forhold til økonomi og kvalitet, ville Moderaterne så stemme for?

Kl. 11:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:34

Rosa Eriksen (M):

Det er et meget hypotetisk spørgsmål, men jeg skulle i hvert fald læse beslutningsforslaget først, og det vil jeg da glæde mig til at læse.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Mette Thiesen.

Kl. 11:34

Mette Thiesen (DF):

Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at tage ordet, men nu gør det sådan set alligevel. Jeg kunne bare godt tænke mig at høre Moderaternes ordfører om noget. Moderaterne blev stiftet med netop viljen til at lave brede løsninger over midten, og det seneste, vi har set fra alt fra ældrelov og nu også til socialområdet, er, at man såkaldt cherry-picker, altså at man simpelt hen vælger de partier, man gider snakke med, og udelukker en hel masse andre. Mener Moderaterne reelt set, at Moderaterne er lykkedes med den opgave, eller er det egentlig bare værre, end det har været tidligere?

Kl. 11:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi skal huske, at vi bruger danske ord herinde og ikke engelske ord. Ordføreren.

Kl. 11:34

Rosa Eriksen (M):

Den her debat handler jo om botilbudspladser. Den handler ikke om igangværende forhandlinger. Det, jeg som socialordfører står her for, er at få skabt kvalitet for de mennesker, det drejer sig om, og jeg synes, det er utrolig positivt, at vi i »Sammen om Handicap« har talt med aktører på det her område og fået nogle gode input, fordi vi jo ikke ved alt om alt.

Kl. 11:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:35

Mette Thiesen (DF):

Jeg henviser faktisk også til afsluttede forhandlinger, netop om den nylig indgåede ældrelov, som jo for at være helt ærlig blev en meget lille storm i et meget lille glas vand og ikke noget, der nærmer sig en reform overhovedet. Men jeg tænker bare, at ordføreren for Moderaterne da må have en eller anden fornemmelse af, om man er lykkedes med det. Når man går ud og slår sig op på, at man vil lave brede aftaler over midten, men så bare plukker partier ud, man gider at snakke med, er vi jo i en skolegård på den rigtig dårlige måde. Når man ikke indgår de der brede forlig, er man vel mislykkedes med opgaven i Moderaterne.

Kl. 11:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:35

Rosa Eriksen (M):

Så vidt jeg er orienteret, er ældreforhandlingerne landet, og de landede også i en rimelig bred aftale. Så jeg er lidt usikker på, hvor debatten kører hen lige nu. Vi taler om socialområdet, vi taler om botilbudspladser. Vi har brugt meget tid på at tale med de centrale aktører på området, og jeg synes, det bliver en lidt hypotetisk diskussion, hvor jeg bliver taget til indtægt for noget, der ikke er rigtigt.

Kl. 11:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre, og den næste ordfører er fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 11:36

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Jeg talte med en kvinde, der boede langt væk fra sin familie, og jeg spurgte hende, hvorfor hun ikke flyttede tættere på, for hun fortalte mig, hvor meget hun savnede dem. Så spurgte jeg også, hvorfor hun ikke besøgte dem noget oftere, men jeg spurgte mere ind til, hvorfor hun ikke flyttede tættere på dem, for hendes mand havde begået selvmord i det hus, hun boede i, og det tyngede hende meget, at det var sket i det hjem, hun boede i, og at det også var der, hvor sønnen fandt faren. Men hun kunne ikke sælge huset, og da den ene søn er enormt syg, kunne hun ikke håndtere hans og andres sikkerhed, hvis de tog væk fra hjemmet. Så hun følte nærmest, at hjemmet var som et fængsel for hende og hendes søn. Sønnen får det dårligere og dårligere, og det samme gør hans mor, især fordi hun slet ikke er klædt på til at håndtere sin søns sårbarhed og sygdom.

Den her kvinde lever ikke i Danmark, men i et andet land, hvor botilbud nærmest er ikkeeksisterende, og det har kæmpe konsekvenser for hende, hendes søn og dem omkring dem, men jo også for samfundet som helhed. Sådan bør det ikke være, og det er netop der, hvor det at have et velfærdssamfund fuldstændig er nøglen, i forhold til at det ikke bliver totalt som et fængsel for dem og et forfærdeligt liv for sønnen, for moderen og for dem omkring dem.

Desværre rejser Rigsrevisionen en skarp kritik af indsatsen i Danmark og beskriver, hvordan det alt for ofte er sådan, at borgere bliver tabt mellem to stole; at der ikke er den koordinerede indsats mellem region og kommune, der ellers skulle være ifølge loven. Og vi skal sikre en indsats, der tager afsæt i det behov, som borgeren har, og ikke i silo- og kassetænkning. Derfor kan jeg ikke lade være med at tænke på, især når jeg tænker på den kvinde og hendes søn, hvor godt det kunne være, og hvor godt vi kunne sikre, at det skete.

Et andet eksempel på silo- og kassetænkning er en ung kvinde, jeg talte med. Da hun var under 18 år og blev udskrevet fra psykiatrien, var hun hjemløs. Og det må hun jo ikke være, men det var hun. Hun oplevede at blive afvist, fordi hendes forældre havde en sund økonomi – en meget sund økonomi; hun havde meget rige forældre – men hvad hjalp det hende, når vi slog hånden af hende og hun ikke havde noget hjem? Altså, det er de her ting, hvor vi skal se det menneske, der står over for os, i stedet for at sige: Du passer ikke ind i den her kasse.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i Enhedslisten havde håbet, at vi i dag ville være nået meget længere, sådan at vi var kommet til det fuldstændig modsatte i forhold til kvinden og hendes søn, som føler, at deres hjem er deres fængsel, og sådan at vi havde grebet unge piger som hende, jeg fortalte om før, der blev udskrevet fra psykiatrien direkte ud i hjemløshed. Når det er sagt, arbejder vi for, at det her bliver et fokus i de kommende forhandlinger, og vi glæder os rigtig meget til at samarbejde med jer og andre vigtige aktører uden for Christiansborg om netop det. Der er så meget vigtig viden om, hvordan vi kunne gøre det bedre.

Så får jeg lyst til at knytte en anden kommentar til de her forhandlinger, og det er, at vi også forholder os kritisk til, hvordan penge fra den offentlige økonomi, der er afsat til velfærd – fælles skattekroner, som vi har betalt for at hjælpe dem, som er ramt – faktisk bliver trukket ud som overskud af private virksomheder, så pengene ikke bliver anvendt til de pågældende borgere. Der har jeg en bekymring for, at store koncerner breder sig også på det specialiserede socialområde. Jeg læste på et tidspunkt en artikel på Altinget, der beskrev, hvordan tre af de meget store aktører, der driver private velfærdstilbud, har en samlet omsætning på over – og hold lige fast – 1,2 mia. kr. De er alle tre en del af en international velfærdskoncern og har deres formuer anbragt i skattely på de to kanaler i Den Engelske Kanal. Jeg og vi i Enhedslisten synes, at der er utrolig mange private aktører, der laver et helt fantastisk

arbejde på det her område, og der er årtiers, ja nærmest århundreders tradition for det. Men vi skal ikke lave en ladeport for, at private tjener penge og ovenikøbet driver det på en spekulativ måde og placerer deres penge i skattely, som skulle være gået til rent faktisk at hjælpe de her mennesker. For det er der bare så mega meget brug for, så vi skal bruge hver en krone klogt, og vi skal bruge hver en krone på de borgere, som har brug for det.

Afslutningsvis vil jeg bare sige, at vi tilslutter os vedtagelsesteksten, som blev læst op af Dansk Folkepartis ordfører. Tak for ordet.

Kl. 11:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går til den næste, og det er fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 11:41

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Vi har været her rigtig mange gange og talt om det specialiserede område, om psykiatrien og om udsatte mennesker, som ikke får den hjælp, som de har krav på, og som de har ret til. Så helt overordnet vil jeg sige, at der godt nok er meget at komme efter på bl.a. det her område. Når man eksempelvis ser det »Operation X«-afsnit, som fru Marlene Harpsøe også henviser til, må man sige, at det er nogle frygtelige billeder, men desværre er det jo bare ikke noget, der kommer synderligt bag på en, som har arbejdet med området i rigtig mange år. For vi har desværre set, at der rigtig mange steder virkelig er brug for handling.

Selvfølgelig er der sindssygt mange dygtige og dedikerede mennesker rundtomkring, som gør en kæmpe indsats. Så er der også de brodnede kar, som vi effektivt skal af med. Men helt grundlæggende set er der altså tale om mennesker, der bliver fanget i et offentligt system, som ikke fungerer. Det er et system, hvor kommunerne sidder og tænker mere på egen økonomi end på, hvad der gavner den enkelte borger bedst, et system, hvor man holder på borgerne, hvis man kan sige det sådan, i stedet for måske at sende dem videre til nabokommunen til et tilbud, der er fuldstændig skræddersyet til den enkelte. Jeg har også selv oplevet det, da jeg sad i en kommunalbestyrelse, altså det her med, hvor kommunen ligesom også forsøger at lave sine egne tilbud til børn med særlige behov f.eks. i stedet for at sende pengene videre til en anden kommune, hvor der måske allerede er etableret tilbud, som faktisk er skræddersyet til den enkelte barn eller den enkelte unge. Så der er rigtig mange ting her, som vi er nødt til at adressere for at komme problemet til livs.

Med hensyn til de her botilbud, som vi konkret drøfter i dag, er der jo tale om nogle mennesker, som er i udsatte positioner af mange forskellige årsager. Det kan være, man har nogle kognitive udfordringer, og at man har nogle handicaps. Det kan også være, at man måske samtidig er i en udsat position i hjemløshed, at man har nogle psykiske udfordringer, og at man også har noget misbrug osv. Der er vi altså simpelt hen nødt til at gøre det langt bedre end det, vi desværre ser i dag.

Jeg har talt med rigtig mange, som oplever det her med at blive udskrevet til enten hjemløshed eller til nogle almenyttige boligområder, hvor beboerne og dem, der er derude, faktisk står med det hele alene. Man står med en kæmpe opgave med et menneske, som nærmest er ved at forsvinde, fordi vedkommende slet ikke er blevet færdigbehandlet, og fordi vedkommende er blevet udskrevet alt, alt for tidligt, hvilket gør, at personen måske ender med både at gøre skade på sig selv, men måske desværre også på dem, som bor der i forvejen. Så vi har virkelig nogle udfordringer på det her område.

Jeg bliver så ærgerlig, når vi har de her debatter igen og igen, fordi jeg synes, der er nogle ting, der går igen. Vi har også drøftet det, også med hensyn til det specialiserede socialområde og handica-

pområdet generelt, altså det her med, at der er den her silotænkning og den her kassetænkning, og det er, som om hver kommune og hver region sidder på penge-kassen og har enormt travlt med ligesom at hytte deres eget skind i stedet for at lade pengene følge den enkelte. Det er vi altså nødt til også at finde en løsning på. Det er jo derfor, vi i Dansk Folkeparti bl.a. har foreslået, at eksempelvis handicapområdet bliver løftet helt ud af kommunerne. For der har vi de facto stadig væk et stavnsbånd. Mennesker med handicap kan ikke bare flytte fra den ene kommune til den anden, fordi de er afhængige af den hjælp, de får, og det synes jeg er et problem i sig selv.

Det her er ikke en debat, som vi kommer til at lukke i dag. Den fortsætter, og heldigvis for det, for problemerne er overhovedet ikke løst på nogen som helst tænkelig måde. Det er også derfor, jeg bliver så ærgerlig, når vi eksempelvis oplever de forhandlinger, vi har nu, i forhold til handicapområdet, hvor vi er nogle partier, som faktisk har ret meget at byde ind med, men hvor vi bliver udelukket fra start. Jeg synes, det er rigtig ærgerligt, og det er egentlig også derfor, jeg stillede lidt drillende spørgsmål til Moderaternes ordfører. Jeg synes faktisk, det er rigtig ærgerligt, at man ikke udnytter de kompetencer, der er, og at man ikke udnytter den kapacitet, der er, og forsøger at lave nogle løsninger, som faktisk gavner ude i virkeligheden, i stedet for at sidde i en lille indspist gruppe og rykke rundt på tingene. Jeg synes faktisk, det er ærgerligt.

Jeg kunne rigtig godt tænke mig, at vi, som jeg også har nævnt i min tale her, i langt højere grad kiggede på det her med, at kommunerne og regionerne ikke lader pengene følge borgeren. For det synes jeg er vigtigt, og så er det også vigtigt, som fru Katrine Daugaard også er inde på, at sikre, at den lov, vi allerede har i dag, faktisk bliver overholdt. Det ser vi altså igen og igen at den ikke bliver, og så har folk ankesager liggende i Ankestyrelsen i årevis. Så der er virkelig rum til forbedring – det må man sige.

Kl. 11:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er en kort bemærkning til fru Katrine Daugaard.

Kl. 11:47

Katrine Daugaard (LA):

Jeg er meget enig med ordføreren, og tak for en god tale, men jeg vil egentlig gerne spørge ordføreren ind til, hvad gennemsigtighed er for Dansk Folkeparti. Nu hørte vi i hvert fald Anni Matthiesen i går stå på talerstolen og sige, at hun mente, at takster var gennemsigtighed i økonomien. Jeg mener jo, at vi skal have kommunerne, også de kommunale tilbud, til at lave regnskaber efter regnskabsloven, ligesom ethvert privat firma skal. Det er jo den måde, man kan se, hvad det er, der i virkeligheden gemmer sig nede under alle de meget store beløb, vi ellers kan høre der bliver brugt. Men hvad er gennemsigtighed for Dansk Folkeparti?

Kl. 11:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:47

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak for det spørgsmål. Det er lige præcis det, som ordføreren selv siger. Det er revisorpåregnede regnskaber for enkeltområder og også enkelttilbud ude i kommunerne. Det er vi simpelt hen nødt til for at sikre, at der er en fuldstændig gennemsigtighed i forhold til priserne. Vi ser igen og igen, og det er ikke nyt et problem – det har vi haft i årevis, også dengang jeg sad i kommunalbestyrelsen – at det er fuldstændig umuligt også som kommunalbestyrelsesmedlem at gennemskue, hvad pengene egentlig bliver brugt til i de kommunale tilbud; det er fuldstændig umuligt.

Det er noget underligt noget, at der skal være forskel på det. De private skal levere revisorpåregnede regnskaber. De skal levere en fuldstændig gennemsigtighed i deres økonomi, men i kommunen er man bare fuldstændig fløjtende ligeglad, og det hænger altså ikke sammen. Så jeg er fuldstændig enig med ordføreren. Det er bl.a. det, som er gennemsigtighed, også for Dansk Folkeparti, sådan at man netop sikrer, at der er de samme regler for begge dele, og det er jo igen at sætte borgeren i centrum, fordi det jo er dem, der skal kunne gennemskue, hvad tingene egentlig koster.

Kl. 11:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ordføreren, og så går vi til social- og boligministeren. Velkommen.

Kl. 11:49

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak for det, og tak for en god debat i dag. Fru Mette Thiesen sagde heroppe fra talerstolen, at der er meget at komme efter, og det er jeg enig i. Jeg mener, der skal laves store forandringer. Fra regeringens side har vi jo i løbet af det sidste år eller lidt mere behandlet både en stor hjemløserreform og barnets lov, og vi sidder nu og er i gang med forhandlinger på handicapområdet og har også et ønske om at lave en værdighedsreform med henblik på de mest udsatte.

Det vil sige: Område for område på socialområdet er der brug for, at vi får kigget alvorligt ind i systemet, simpelt hen fordi det er et område, der bærer præg af at have knopskudt. Og den knopskydning har betydet, at det grundlæggende er blevet til snubletråde. Altså, i stedet for at være sådan et fintmasket sikkerhedsnet er det blevet til snubletråde, hvor det ene forslag ikke rigtig tager højde for, hvordan området i øvrigt fungerer, og så bliver det fuldstændig kropumuligt for borgerne at finde rundt i. Hertil lægger man så, at der eksempelvis aldrig rigtig er blevet taget stilling til, hvordan man får fat om, at der skal være sammenhæng mellem pris og kvalitet. Og det vil sige, at vi fundamentalt set kan betale rigtig mange penge for noget, som ingen kvalitet har. Det er jo ikke hensigtsmæssigt. Det er jo simpelt hen nogle penge, der bliver brugt på en måde, så borgerne ikke får noget som helst ud af det. Derfor har vi selvfølgelig rigtig meget, der skal rettes op.

Så vil jeg sige, at jeg jo synes, at 10-årsplanen i psykiatrien er et af buddene, altså det her med, at man tager et langt, sejt træk og får kigget på både overgangene mellem socialområdet og psykiatrien og i øvrigt også undervisningsområdet – jeg sad også med i forhandlingerne på området, mens jeg var undervisningsminister. Det er selvfølgelig, fordi det lettilgængelige tilbud i kommunerne i den grad har en betydning, når vi taler om psykisk sårbarhed blandt børn og unge i Danmark. Derfor er der altså et overlap til flere forskellige ministerier, og jeg synes, det er rigtig godt at have de her tværgående samarbejder, og også, at man tør sætte sig en mere langsigtet tidshorisont end det, vi nogle gange kommer til, og som i hvert fald har været tilfældet på socialområdet.

Jeg tror faktisk, at noget af det, der er gået galt på socialområdet, er, at man fra 1990'erne og frem har baseret nærmest alt på satspulje, altså det gamle satspuljekompleks. Det vil sige, at der har man fra tue til tue besluttet nogle ting, men aldrig rigtig fået det ind i de samme rammer, som man f.eks. har på skoleområdet, hvor man jo har store forligskredse eller i hvert fald aftalekredse på de forskellige områder som en rygrad i det politiske arbejde, der foregår.

Så er der flere af jer, der også kredser omkring det her med: Hvad er konsekvensen for borgerne, når det er sådan, at vi ikke har styr på overgangene? Og der kan jeg jo bare fuldstændig genkende det billede, som fru Victoria Velasquez skitserer heroppe fra talerstolen, altså både i forhold til de lande, hvor man så slet ikke har tilbuddene, men jo også der, hvor man faktisk bliver udskrevet til ingenting. Det gælder jo, når man kommer fra behandlingspsykiatrien, og jeg har

også nogle ret rystende eksempler på, hvad der sker, hvis man har været indlagt på sygehuset oven på at have været udsat for vold, f.eks., og man så efterfølgende kommer på krisecenter, og der så efter det krisecenter ikke rigtig er lagt en plan for, hvad der så skal ske, og så ryger man direkte fra krisecenteret ud i ingenting og ryger så tilbage på kærestens sofa, fordi det så er det eneste sted, man rigtig har at være. Så det er bare for at sige, at overgangene mellem de der forskellige dele af vores systemer har vi rigtig svært ved at håndtere. Det kan være sundhedssystemet, men det kan faktisk i lige så høj grad være krisecenter, og herefter hvad så? Så jeg kan genkende det billede.

Så har jeg måske til sidst lyst til at sige, at jeg jo synes, at noget af det, vi er blevet fælles om herinde, og som jeg faktisk er glad for er sådan – og nu var det fru Marlene Harpsøe, der indledte seancen i dag – er ønsket om systematik og data og viden og evidens. Da jeg startede på Christiansborg, var det noget af det, som var komplet fraværende på socialområdet. Altså, nogle gange havde man lidt sådan en fornemmelse af: Hokusfokus, vi håber, noget virker. Det var uden at tage stilling til: Hvad er det for nogle uddannelsesbaggrunde, personalet skal have? Hvordan hjælper vi personalet til at have de bedst tænkelige kvalifikationer og forudsætninger for at løse deres opgave? Det var, uden at man fulgte op på, om den ene eller den anden indsats virkede. Det var lidt: Gæt en indsats, så håber vi, det virker. Det betød, at borgerne blev slæbt fra det ene til det andet, uden at vi havde nogen fornemmelse af det.

Jeg mener stadig væk, at der er rigtig lang vej at gå i forhold til den del. Vi har stadig væk alt, alt for ringe data. Vi har stadig væk alt for ringe systematik, og vi har alt for lidt viden. Men det, jeg synes er det store ryk fra dengang, er, at vi er begyndt at bygge det op. Det gælder jo både SØM-modellen, og det gælder investeringsfonden og rigtig mange andre datainitiativer. Der er blevet lavet forskningsprojekter på initiativ af forskellige partier i Folketinget. Og mest af alt kan man sige, at det har flyttet sig så meget politisk hen over de år, altså forståelsen for og enigheden omkring, hvor vigtigt det er, at vi har styr på, at de indsatser faktisk også virker over for de mennesker, vi taler om.

Det er jo de ting, der skal til, og den systematik, der skal til, hvis vi skal undgå det, som fru Mette Thiesen sagde, nemlig at vi udskriver nogle eksempelvise til et alment boligområde, hvor naboerne står helt magtesløse med et menneske, som har så meget brug for støtte og hjælp og ikke får den, og hvor naboerne jo på ingen måde hverken har de pædagogiske redskaber eller de sundhedsfaglige kvalifikationer til at tage sig af et menneske i nød. Og det kan vi simpelt hen ikke være bekendt som samfund. Så tak for også at bringe den del ind i billedet. Tak.

Kl. 11:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er indtil videre en enkelt kort bemærkning, og den er til fru Marlene Harpsøe.

Kl. 11:55

Marlene Harpsøe (DD):

Ministeren taler meget om det her med data, evidens osv., og det er vi jo i Danmarksdemokraterne helt enige i selvfølgelig må være på plads. Men når vi ser på de her forskellige botilbud i dag, mangler der jo i høj grad sådan en eller anden form for måling af, hvad kompetencerne derude er, hvad kvaliteten er. De mennesker, der bor på botilbuddene, har jo rent faktisk botilbuddene som deres hjem. Det er jo ikke bare et botilbud, det er deres hjem, det er deres bolig, det er der, hvor de har deres dagligdag, og der skulle gerne være nogle kompetencer rundt omkring dem, nogle pædagoger og andre sundhedsprofessionelle, som har det, der skal til for at løfte de mennesker, som bor der, løfte deres udvikling. Så vil ministeren være med til at måle på kvaliteten ude på landets botilbud?

Kl. 11:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 11:56

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Data i det hele taget skal være bedre. Men jeg vil faktisk også gerne være med til at sætte krav til det. Det er jo bl.a. det, der ligger, når vi fra regeringens side i regeringsgrundlaget har lagt op til, at der skal være en specialeplan. En meget væsentlig del af specialeplanen er, at vi på de højt specialiserede tilbud tager stilling til, hvad det er for nogle uddannelseskompetencer, der skal være til stede her. Det kan være ergoterapeuter, det kan være fysioterapeuter, og kernegruppen er jo meget ofte socialpædagogerne. Det kan være social- og sundhedshjælpere, og det kan være rigtig mange andre faggrupper. Alt efter hvad det er for et handicap, vi taler om, hvilke nogle problemstillinger, der knytter sig til det, kan sammensætningen være forskellig. Det har vi aldrig taget stilling til, og det vil sige, at som det er i dag i lovgivningen, lidt karikeret, er det helt ligegyldigt, hvad for en uddannelsesbaggrund man har. Den måde, vi måler det på i dag, er, at hvis man har en akademisk uddannelse, bliver man registreret som en, der er uddannet. Jo, jo, men hvis man har læst fransk og filologi, kan vi vel godt være enige om, at man ikke nødvendigvis har nogen pædagogiske kompetencer.

Kl. 11:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:57

Marlene Harpsøe (DD):

Tak for svar. Nu siger ministeren jo, at det her er noget, som man skal finde ud af i forbindelse med specialeplaner. Som jeg kan forstå det, har ministeren indkaldt bl.a. nogle partier herinde, men ikke andre, til nogle forhandlinger på det her område. Derfor vil jeg gerne vide, hvorfor vi i Danmarksdemokraterne åbenbart ikke er velkomne ved det bord. Hvorfor er DF, LA osv. heller ikke velkomne ved det bord? Jeg synes jo, at vi skulle løse tingene her i fællesskab, og det vidner debatten i dag da også om vi burde.

Kl. 11:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 11:57

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Som jeg sagde, havde vi debatten om præcis det spørgsmål i går, og vi har faktisk ikke endnu taget stilling til, hvad vi gør i løbet af forhandlingerne i forhold til de partier, der endnu ikke har været med. Det vil sige, som det er fremgået i medierne, at det er rigtigt, og alle ved, det er sådan, og det bekræfter jeg også fra talerstolen, at vi har talt med et par af partierne i Folketinget. Nu blev der før sagt, at det var en lille lukket kreds, men vi har sådan set talt med 120 ud af 179 mandater herinde, så det er ikke, fordi det er nogen lille lukket gruppe. Det er bare for at sige, at det ikke er sådan, at vi har truffet en beslutning om, at vi ikke skal tale med hinanden om det.

Kl. 11:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Katrine Daugaard.

Kl. 11:58

Katrine Daugaard (LA):

Tak. Det, at vi ikke ved, hvor den bedste pris og den rette indsats til borgeren fås til den bedste pris, gør det jo utrolig vanskeligt

for lokalpolitiske indkøbere at lave de bedst mulige prioriteringer og styre den kommunale økonomi. Derfor vil vi i Liberal Alliance egentlig bare gerne opfordre til, at man husker tilbuddenes specialiseringsgrad og viden om indsatsers effekt og pris og ikke alene ser på ejerform, når grundstrukturen på takstområdet skal fastlægges.

Så vil jeg egentlig bare sige, at det bekymrer mig meget, at man har lagt et takstloft, fordi det kan forhindre muligt dyre enkeltsager eller muligt dyre borgere i faktisk at få et tilbud. Den dyre mulighed kan jo godt være den rigtige indsats til den her borger.

Kl. 11:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 11:59

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det sidste er jeg fuldstændig enig i, og jeg er også fuldstændig enig, ord til andet, i det første. Hele idéen med at lave en takstmodel er set fra regeringens bord, at man så at sige kan lave takstbånd, og det vil sige, at man, alt efter hvor højt et specialiseringsniveau man har, siger: Hvis det er den her kvalitet og det her specialiseringsniveau, der skal leveres, så er prisen det her. Og det, som det jo også giver mulighed for, er, at der ikke bare er gennemsnitlighed i forhold til private tilbuds priser og omkostninger, men at der også er det i forhold til de offentlige tilbud. Lige præcis sådan her gør man på ungdomsuddannelsesområdet, og ungdomsuddannelsesområdet er kendetegnet ved, at der kun er private aktører, selvejende og helt privatprivate. Det er de to, der er, og så er der enkelte steder ét offentligt tilbud, resten er privat. Grunden til, at de ikke efterspørger, at man udleverer regnskaber og alt muligt andet, er, at det er takststyret, og dermed er der fuld gennemsigtighed både på de offentlige tilbud, de selvejende tilbud og de private tilbud, og der er fuld sammenlignelighed. Og jeg kan godt lide den gennemsigtighed og systematik, der ligger i det.

Kl. 12:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:00

Katrine Daugaard (LA):

Men siger ministeren så, at I nu vil til at indføre, at kommunale tilbud skal lave regnskab efter regnskabsloven, altså så vi får den her gennemsigtighed? For ellers har man jo ikke noget at sætte takster efter. Så bliver det jo sådan lidt fiktive takster. For vi er jo nødt til at kunne forstå udgiftsudviklingen for at kunne finde de rette løsninger. Et takstloft på sociale botilbud fastsat uden nogen skelen til gennemsigtighed i priserne på tværs af ejerform er bare ikke vejen frem.

Kl. 12:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 12:01

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen det er lige præcis det, der er ret smart ved at lave en takstmodel, i stedet for at man hvert eneste år på hvert eneste tilbud skal sidde og lave regnskaber. Selvfølgelig skal vi have et udgiftsbillede for at kunne lave selve takstmodellen – for at have en idé om, hvad hvert specialiseringsniveau skal koste. Det er fuldstændig, som da man lavede det oprindeligt, da man gik fra, at det var amterne, der havde gymnasierne, til, at de kom over på takstfinansiering, altså på taxametre – der har man jo også været inde at kigge på, hvad en gymnasieelev koster, og så har man lavet taxameteret ud fra det. Og

det vil sige, at jeg opfatter det sådan, at med lige præcis det redskab kan vi få skabt noget, hvor både private aktører og offentlige aktører har fuld gennemsigtighed, med hensyn til hvad det koster, og hvilken kvalitet der bliver leveret, til kæmpe gavn for borgerne, som jo så ved, at de faktisk får den indsats, de har behov for.

Kl. 12:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ministeren. Der er ikke flere bemærkninger. Og så går vi til fru Marlene Harpsøe fra Danmarksdemokraterne til at afrunde debatten. Velkommen.

Kl. 12:02

(Ordfører for forespørgerne)

Marlene Harpsøe (DD):

Først vil jeg rigtig gerne rette en tak til de ordførere og ministre, som har været i salen i dag for at tage en rigtig vigtig debat omkring vores botilbud og i høj grad også omkring de mennesker, der bor i tilbuddene, som jo er deres hjem. Det kan være mennesker med meget komplekse behov – behov, som både angår sociale problemer og psykiske lidelser og også fysiske tilstande. Jeg må indrømme, at efter at have været væk fra Christiansborg nogle år og være kommet tilbage hertil og så høre debatten, men også dykke rigtig meget ned i stoffet og den viden, som der er på området, kan jeg ikke lade være med at tænke, at det sejler. Det her område sejler. Og dem, som har ansvaret for at rette op på det her, er os, der sidder her i salen i dag. Det er Folketinget, som har ansvaret, og i Danmarksdemokraterne mener vi ikke, at der sker nok på området i forhold til at sikre mennesker, som er i nogle utrolig udsatte livssituationer, den rigtige hjælp. Og det skal der findes en løsning på

Der skal findes en løsning på at sikre sammenhæng i forløbet for borgerne, både i psykiatrien og i botilbuddene, for vi skal sætte mennesket i centrum. Det skal ikke være systemet, der skal være i centrum, det skal være det enkelte menneske. Vi skal sikre en øget kvalitet. Vi skal vide, hvad vi rent faktisk får for pengene ude på de botilbud. Det er vigtigt, fordi det konkret angiver, hvad det er, borgerne får. Hvad er det for en hjælp og støtte, de får? Hvad er det for nogle kompetencer, der er derude til at hjælpe og understøtte dem i at leve et ordentligt liv, et liv, hvor de også udvikler sig, og hvor det ikke bare er en opbevaringsinstitution, men hvor de rent faktisk har mulighed for at udvikle sig positivt som mennesker?

I Danmarksdemokraterne mener vi, at sådan nogle løsninger er nogle løsninger, som vi skal finde i fællesskab. Vi mener det rent faktisk, når vi siger, at det er vigtigt med brede aftaler på det her område. Derfor ærgrer det os også, at regeringen indkalder til forhandlinger på handicapområdet, hvor man – der var nogen, der brugte et engelsk ord for det tidligere, og jeg skal nok passe på med ikke at bruge det samme – kirsebærplukker, vil man så kalde det. Altså, man tager de gode partier, de gode kirsebær, som man synes er rigtige lige i det her øjeblik, og indkalder dem til forhandlinger, men vi er nogle andre partier, som også har en lang historie med viden og kompetence. I mit eget parti har jeg f.eks. fru Karina Adsbøl, som både er social- og sundhedsassistent, men rent faktisk også har været handicapordfører herinde i rigtig mange år. Jeg er sygeplejerske, og jeg har også rigtig meget erfaring. Vi har en lærer siddende hernede, fru Mette Thiesen. Og sådan kunne jeg blive ved. Der er rigtig mange, der har nogle erfaringer, som man kan bidrage positivt med i forhold til de her forhandlinger.

Jeg tænker, det kunne være relevant for regeringen rent faktisk at bringe noget i Folketingssalen, som et bredt flertal kunne stemme for. Lige præcis på det her område, hvor det handler om mennesker i en meget socialt udsat livssituation, er det da vigtigt med brede aftaler, hvor vi kan skabe noget i fællesskab, der bringer ro om området og ro om de mennesker. Derfor må jeg sige, at jeg synes, det

er en ubehagelig arrogance og magtfuldkommenhed, som regeringen lægger for dagen i forhold til de her handicapforhandlinger.

Samtidig er regeringen jo kommet med et udkast til et lovforslag, som er i høring, omkring øget brug af magtanvendelser, og det kan jeg så høre nu også indgår i de her forhandlinger. Regeringen har jo mistet sit flertal, så nu prøver man alt, hvad man kan, at få nogle andre med til lige at luske nogle skærpede magtanvendelsesregler ind ad bagdøren. Jeg synes, det er en ubehagelig måde at gøre det på. Jeg synes, man i stedet for skulle have startet forfra på det område og indkaldt til forhandlinger med alle Folketingets partier, som kan lave noget i fællesskab – noget, som ikke kommer til at ødelægge det for de mange, men gøre det godt for de mange.

Så vil jeg til sidst sige, at det har været en rigtig fin debat hernede, om end området sejler og vi ikke har fået nogen konkrete løsninger på lige præcis det i dag, hverken med et nyt lovforslag eller indkaldelse til forhandlinger om nogle rigtig gode aftaler. I forlængelse af det vil jeg sige, at den her debat fortsætter. Det er ikke en debat, der er lagt i graven, bare fordi vi lige har haft en forespørgselsdebat her i Folketingssalen i dag. Vi er rigtig mange, som kæmper for det her område, og også tak til de partier, som ville være medforespørgere på den her sag i salen i dag.

Kl. 12:07

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted torsdag den 2. maj 2024.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 1. behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik. (Skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp).

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).
(Fremsættelse 10.04.2024).

Kl. 12:07

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er hermed åbnet, og den første ordfører er hr. Jens Joel fra Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 12:08

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det, formand. Det lovforslag, som vi behandler i dag, er en del af en større aftale om et nyt og mere forenklet kontanthjælpssystem, som et bredt flertal i Folketinget indgik i oktober sidste år, og som vil træde i kraft til næste år, og lovforslaget her skal derfor også ses i sammenhæng med denne aftale.

En del af principperne bag kontanthjælpssystemet er i virkeligheden også, at man, hvis man kommer hertil udefra, så får en kontanthjælp, der er på en lav sats, og at man, hvis man så får et arbejde, og hvis man bidrager på arbejdsmarkedet, så får en mulighed for – om man så må sige – at optjene ret til en højere sats i kontanthjælpssystemet. Det synes jeg, og det synes vi i Socialdemokratiet er rimeligt, altså at man på den måde bidrager, inden man får en ret i kontanthjælpssystemet, og derfor har vi egentlig støttet, at der

har været den sammenkædning. Men der har også været en forskelsbehandling.

For de borgere, der er kommet hertil i f.eks. 2009, har været markant dårligere stillet end de borgere, der er kommet hertil i 2007, og med det her forslag sikrer vi, at det samme gælder for alle, altså at man, hvis man er kommet hertil udefra og man aldrig har haft en tilknytning til arbejdsmarkedet, så er omfattet af det, som hedder mindstesatsen, men som man jo så kan arbejde sig ud af ved faktisk at bidrage på det danske arbejdsmarked og optjene retten til en højere kontanthjælpssats. Det er klart, at det, når det drejer sig om nogle af dem, som har været her i måske 16 eller 20 år, men som aldrig har bidraget på arbejdsmarkedet, som aldrig har været en del af arbejdsfællesskabet, vil betyde, at de vil blive sat ned i ydelse, og derfor har vi i den aftale omkring kontanthjælpen, vi har lavet, selvfølgelig også sagt, at der skal være nogle særlige ting, der beskytter og skærmer børnene.

Derfor er der jo i aftalen om et nyt kontanthjælpssystem et børnetillæg, der er en særlig håndsækning til enlige forsørgere, og der er et fritidstillæg, så vi sikrer, at man i de familier, som er på kontanthjælp, faktisk har råd til, at børnene kan deltage til spejder eller til fodbold, eller hvad det nu kan være. Vi sikrer, at har man brug for medicin, så er det noget, man ikke skal betale for til børnene, sådan at vi sikrer, at det i hvert fald ikke er medicinen, der bliver valgt fra, hvis der er smalhals i privatøkonomien derhjemme.

Samlet set støtter vi selvfølgelig helt op om omkring den nye kontanthjælpsaftale, og vi støtter også op om den ligestilling, vi sikrer i dag, og som betyder, at kommer man hertil udefra, så skal man optjene retten til en højere kontanthjælp, og at måden at optjene den på er, at man får en tilknytning til arbejdsmarkedet, altså mere præcist 2½ års beskæftigelse inden for de sidste 10 år. Det synes vi er ret og rimeligt, og på den måde sikrer vi, at man optjener, at man bidrager, og så kan man selvfølgelig også, hvis man bliver ramt af arbejdsløshed, efterfølgende trække på den højere kontanthjælpssats.

Kl. 12:11

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak for det. Der er indtil videre en enkelt kort bemærkning, og det er til fru Victoria Velasquez.

Kl. 12:11

Victoria Velasquez (EL):

Det er mig en gåde, hvordan man kan stå op om morgenen og ville gøre dagen dårligere for mennesker, som er udsatte, og som har det svært i forvejen. Jeg forstår virkelig ikke, hvordan der ikke kommer den mindste refleksion fra Socialdemokratiet fra talerstolen, når vi ser de høringssvar, der er til det her lovforslag, om, at man direkte med den her lov skubber udsatte mennesker, endda nogle med børn, ud i fattigdom, ud i gæld og længere væk fra arbejdsmarkedet. Hvorfor er der ikke nogen refleksion over det fra talerstolen fra Socialdemokratiet ved førstebehandlingen af det her lovforslag?

Kl. 12:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:12

Jens Joel (S):

Det er sådan, at med den samlede kontanthjælpsaftale, vi har lavet, hvoraf det her jo er et delelement, vil det være sådan, at man faktisk løfter børn ud af lavindkomstgrupperne. På kort sigt er det 2.000, på lang sigt er det 4.000. Derfor kan man sige, at det handler om den samlede pakke, inklusive børnetilskud og forsørgertillæg, i øvrigt jo også med henvisning til det, jeg omtalte før, nemlig medicintilskudet, som jo ikke er en del af ydelsen, men som det dog er ret vigtigt man kan få.

Det er klart, at jeg synes, man skylder at tage hele kontanthjælpsaftalen med, når man vurderer, hvad konsekvensen er, og ikke kun den tredjedel, som det her lovforslag udgør. Når det så er sagt, tror jeg faktisk, der vil være nogle af de her mennesker – det oplevede vi selv Aarhus i mandags – som faktisk har fået hjælp til at komme ind på arbejdsmarkedet efter at have stået udenfor rigtig lang tid, og det er ekstremt vigtigt. Men der vil måske også være nogen i den her gruppe – det ved vi jo ikke – som ikke kan arbejde, og derfor er det, der hedder afklaringsret, også en vigtig del af aftalen, nemlig at hvis man ikke kan arbejde, skal man faktisk have en anden forsørgelse end kontanthjælp.

Kl. 12:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:13

Victoria Velasquez (EL):

Det ved vi faktisk, og vi ved også, at det at fattiggøre mennesker så massivt, som man gør med det her lovforslag, faktisk skubber folk længere væk fra arbejdsmarkedet. På kort sigt, bliver der sagt, løfter man 2.000 børn ud af fattigdom. Når vi taler om, at man skylder at sige noget, mener jeg faktisk, at ordføreren her skylder at sige, hvor mange det faktisk er der i år er blevet skubbet ud i fattigdom på grund af den kontanthjælpsaftale. Hvor mange børn er det, der nu ikke får børnetilskuddet, som egentlig skulle have haft det?

Kl. 12:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:14

Jens Joel (S):

Det siger sig selv, at der ikke er nogen i år, der af den nye kontanthjælpsaftale er blevet skubbet nogen steder hen, al den stund den her kontanthjælpsaftale træder i kraft i sommeren 2025. Men det er rigtigt, og det er vigtigt, som jeg også hører Enhedslistens ordfører være opmærksom på, at man også skal forholde sig til risikoen for børnefattigdom, og det er derfor, at når vi har lavet en kontanthjælpsaftale, har vi faktisk prøvet at sikre både deciderede ydelser, men jo også særlig hjælp i forhold til fritidsaktiviteter, i forhold til medicin og i forhold til nogle andre ting for at prøve at skærme børnene. Men det er klart, at kontanthjælpsaftalen også er lavet ud fra det udgangspunkt, at der vil være en gevinst ved at få et arbejde, og vi skylder i øvrigt også nogle af de mennesker at hjælpe dem bedre til at kunne få et arbejde, hvis de kan arbejde.

Kl. 12:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere bemærkninger. Vi går videre til den næste. Det er hr. Kim Valentin fra Venstre. Velkommen.

Kl. 12:15

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden. Når man kommer til Danmark, skal man forsørge sig selv og bidrage til det danske fællesskab. Det må være det klare udgangspunkt: at kan du bidrage, så skal du bidrage. På en eller anden måde hænger det jo meget godt sammen. Spørgsmålet er så bare, hvordan man laver det regnestykke.

Jeg mener, det er en helt rimelig samfundskontrakt at have mellem dem, som kommer hertil, og så dem, som vi f.eks. har brug for på vores arbejdsmarked. Det lykkes bestemt for nogle, og man må også sige, at det går den rigtige vej. Men når man ser på tallene, går det jo stadig væk for langsomt, når det handler om flygtninge og

indvandrere, der ikke er i arbejde. Der er stadig for mange, der ikke er det, og det skal vi selvfølgelig ikke bare se på ske. Det vil faktisk være en falliterklæring bare at se på det ske. Det bedste, der kunne ske, var jo, at de kom i arbejde. Det er den bedste måde at få familier ud af fattigdom og få børn til at få en almindelig tilværelse på. Det er jo, at forældrene arbejder og tjener nogenlunde.

Derfor skal vi selvfølgelig også kunne sætte krav og turde sætte krav, og vi skal have som ambition at få så mange som muligt, om muligt alle, med i vores fællesskab, både af hensyn til den enkelte, men også af hensyn til den måde, vi gerne vil have vores samfund til at fungere på. Hvis vi laver for mange overførselsindkomster, hvor der er for mange, der mærker, at vi ikke stiller krav nok, så ryger samfundskontrakten. Her har vi selvfølgelig et område, hvor vi er nødt til en gang imellem at kigge på, om vi stiller krav nok. Er der en ordentlig samfundskontrakt?

Med det her lovforslag udmønter vi, som vi også hørte den tidligere ordfører sige, en af tre dele, som kom i en aftale om kontanthjælp fra efteråret. Det er vi meget tilfredse med. Vi er faktisk meget tilfredse med de tre dele, der ligger i den kontanthjælpsaftale. Det her sikrer så, at reglerne ensrettes og dermed bliver mere gennemskuelige. Men det fører så også i højere grad til, at der kommer en rimelighed ind i systemet.

Det er nemlig ret svært at se det rimelige i, at hvis man er kommet hertil i 2007, er reglerne på én måde; hvis man er kommet hertil i 2008, er reglerne på en anden måde. Det skal vi selvfølgelig have ligestillet. Det ændrer vi på her, sådan at uanset hvornår man er kommet til Danmark, skal man leve op til et beskæftigelseskrav og et opholdskrav for at kunne modtage højere ydelser. De krav og forventninger, vi skal stille til mennesker, der kommer hertil, skal både stilles til dem, der har været her i kort tid, og dem, der har været her i lang tid. Det er en del af den samfundskontrakt, der ligger. Det må vi erkende: at hvis vi skal have alle til at synes, at det her er en god måde at sætte et samfund sammen på, så er der nogle hensyn, vi skal tage, til lige præcis de her dele.

Ændringen forventes jo at påvirke 10.000 mennesker, hovedsagelig ikkevestlige indvandrere – det er omkring 90 pct. – som ikke vil kunne leve op til de nye krav, og som har været på offentlig forsørgelse i rigtig mange år. De vil også blive omfattet af den nye arbejdspligt, som indføres på baggrund af en anden af de tre delaftaler om kontanthjælpssystemet, og som vi i Venstre længe har talt varmt for. Venstre er derfor meget tilfredse med at være en del af det her, og derfor støtter vi naturligvis også lovforslaget. Tak.

Kl. 12:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første er til fru Victoria Velasquez.

Kl. 12:20

Victoria Velasquez (EL):

Venstre er med til at gøre syge og arbejdsløse så fattige, at de maksimalt kan betale en husleje på 3.000 kr. Problemet er bare, at der ikke er boliger nok til rådighed, i forhold til hvor mange Venstre vil gøre fattige, der faktisk har den husleje. For de boliger eksisterer simpelt hen ikke. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge Venstre, om man kan referere til bare ét sted, hvor vi har set, at hjemløshed får dig tættere på at komme i arbejde.

Kl. 12:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:20

Kl. 12:23

Kim Valentin (V):

Jeg tror, den bedste måde at se vores indgangsvinkel til den her aftale på er en anden end Enhedslistens. Det er vel også helt naturligt. Vores indgangsvinkel til den er, at vi skal have flere i arbejde, og det, at vi får folk i arbejde – mere eller mindre, det kan være småjobs f.eks., men det er også godt – vil betyde, at man får en mere almindelig hverdag, og at man også får et mere almindeligt familieliv. Mange af de her mennesker, der er i kontanthjælpssystemet, kan jo godt arbejde, måske ikke fuld tid, men de kan godt arbejde, og derfor er det selvfølgelig også vigtigt, at vi stiller nogle krav, hvor de kommer ud og prøver at arbejde.

Med hensyn til at de ikke kan betale deres husleje, vil der selvfølgelig være nogle, som får en anden økonomi derhjemme. Der må de jo sætte sig ned og kigge på det og spørge, hvad det er, der skal til, for at deres økonomi hænger sammen. Hvis det er sådan, at man mener, at man på den her baggrund bliver smidt ud, er der jo også nogle regler for, at kommunerne kan hjælpe folk, der kommer i den situation.

Kl. 12:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:22

Victoria Velasquez (EL):

Men hvordan skal kommunerne hjælpe, når de maks. kan betale 3.000 kr. i husleje og der ikke er nogen boliger? Der er det jo direkte ud på gaden – det er også det, vi hører i høringssvarene – og vi ved, at det får dig længere væk fra arbejdsmarkedet. Når du har sociale eller helbredsmæssige problemer, er boligen faktisk en base, som er fuldstændig afgørende for, at du kommer tættere på at komme i arbejde. Vi ved, at det ikke er nyttejobs, som er det, man videre vil arbejde med. Det er 5 pct. af de syge, der faktisk ender med at komme i fuldtidsbeskæftigelse, hvor det med ordinære jobs er 22 pct. Så hvorfor vil Venstre ikke have de her mennesker i arbejde?

Kl. 12:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:22

Kim Valentin (V):

Jeg vil meget gerne have dem i arbejde. Det er faktisk det, der er indgangsvinklen til det. Men det er da rigtigt, at der måske er nogle, der ikke hører hjemme i kontanthjælpssystemet, og som simpelt hen er for syge til overhovedet at kunne arbejde, og så må man jo kigge på det.

Kl. 12:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Mette Thiesen.

Kl. 12:22

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Selvfølgelig skal man jo forsørge sig selv, når man er i Danmark; det giver sig selv. Vi har løbende den her debat, fordi der er kommet for mange hertil, som ikke bidrager, og som ikke kommer til det, højst sandsynlig nogen sinde. Vil Venstres ordfører ikke bekræfte, at der faktisk også er en stor del af den gruppe, som man rammer her, som slet ikke burde være i Danmark?

Kl. 12:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kim Valentin (V):

Som ikke burde være i Danmark, siger spørgeren? Det har jeg ingen grund til at tro at myndighederne ikke er gode nok til at kunne bedømme. Alle de her mennesker, der er på kontanthjælp, har jo sandsynligvis været her i en hel del år og har fået en opholdstilladelse. Så det spørgsmål ville betyde, at jeg skulle kunne se igennem den her gruppe menneskers opholdstilladelse. Det kan jeg ikke lige se at jeg kan på stående fod.

Kl. 12:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:23

Mette Thiesen (DF):

Nej, det er vil sådan set bare kræve, at ordføreren har en værdibaseret politisk holdning til, at der er kommet for mange mennesker hertil, som ikke bidrager aktivt til det danske samfund, som ikke forsørger sig selv. Som ordføreren selv siger, er det mennesker, der har været her i 10, 20, 30 år og nogle nærmest mere, som aldrig har lært sproget, som aldrig er kommet ud på arbejdsmarkedet, og som bor i ghettoområder sammen med ligesindede og har de her samfund, hvor man er fuldstændig uden for samfundet. Så kunne ordføreren ikke bare komme med en holdning til, om der er nogle af de her mennesker, som slet ikke burde være i Danmark, og som burde rejse hjem?

Kl. 12:24

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:24

Kim Valentin (V):

Jeg bryder mig ikke om det der med, at de burde rejse hjem. Men jeg vil godt sige, at jeg synes, det er ringe, at man er i et land i 10 år og man ikke prøver at komme ind på arbejdsmarkedet. Jeg synes heller ikke, det er godt nok, hvis man f.eks. er i Danmark i 10 år og stadig væk ikke kan særlig meget af sproget. Så der er nogle ting, som hænger sammen her, og som vi skal sætte krav omkring for at få flere af de her mennesker med ikkevestlig baggrund ud på arbejdsmarkedet. Det gør den her aftale heldigvis også.

Kl. 12:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Samira Nawa.

Kl. 12:25

Samira Nawa (RV):

Tak. Jeg hører Venstres ordfører tale meget om incitamentet til at komme i beskæftigelse, og at det er bedre at være i beskæftigelse end at være i kontanthjælpssystemet. Det kan jeg sådan set bakke fuldstændig op om. Men når Radikale Venstre ikke er en del af denne her aftale og heller ikke kommer til at stemme for den, har det bl.a. noget at gøre med, at gevinsterne her heller ikke står mål med konsekvenserne.

Over for det her med at bringe så mange børn ud i fattigdom står, at 150-300 personer kommer i fuldtidsbeskæftigelse. Vil ordføreren ikke bare bekræfte, at det er sådan, tallene ser ud, og så bare sætte nogle ord på, hvordan ordføreren kan se, at gevinsten her skulle stå mål med konsekvenserne?

Kl. 12:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:25

Kim Valentin (V):

Sådan er det jo altid. Man skal altid se på, hvordan der er en balance i det. Jeg prøvede faktisk i min tale at sige, hvad det er for en samfundskontrakt, der er. Her prøver vi at stille nogle flere krav til det. Jeg synes så også, at hvis man ser på det samlede system, er der i forhold til børnefamilier lavet nogle blødere foranstaltninger. Jeg vil sige, at det er sådan, at de konsekvenser på økonomien, der er for børnefamilier, er mindre, end de er for en single uden børn, endda væsentlig mindre. Derfor synes jeg, at man sagtens kan sige, at der er en god balance i den aftale, der er lavet her.

Kl. 12:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:26

Samira Nawa (RV):

Når jeg spørger, er det også, fordi Venstres ordfører fra talerstolen ikke bruger beskæftigelsen som et blandt mange argumenter, men omtaler den som hele indgangsvinklen. Derfor vil jeg bare endnu engang spørge, om ordføreren synes, at de her 150-300 personer i fuldtidsbeskæftigelse, der kommer ud af denne her øvelse, er gevinst nok? Kan man ikke se, at det er altså er i småtingsafdelingen?

Kl. 12:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:27

Kim Valentin (V):

Det vidner i hvert fald om, at vi hele tiden skal kigge på det, når det er så svært at få folk ud på arbejdsmarkedet. Jeg vil godt have noget mere effekt ud af det. Spørgsmålet er, hvordan vi gør det, og det vil jeg love at jeg gerne vil være med til. Jeg vil godt kigge på, hvordan vi få en større effekt. Vi skal have flere folk ud på arbejdsmarkedet. Det er en af hovedpointerne for Venstre, nemlig at man ikke skal sidde fast i kontanthjælpssystemet. Den bedste måde ikke at være fattig på er at komme ud på arbejdsmarkedet.

Kl. 12:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere bemærkninger. Vi går videre til den næste ordfører, og det er fru Charlotte Munch fra Danmarksdemokraterne. Velkommen til.

Kl. 12:27

(Ordfører)

Charlotte Munch (DD):

Det bliver formodentlig min korteste tale fra denne talerstol. Formålet med lovforslaget er at udmønte aftalen om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp, som blev indgået mellem regeringen, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Med lovforslaget skærpes reglerne for optjening af kontanthjælp for alle personer, der er kommet til Danmark før 2008, og som ikke tidligere har haft krav om fuldtidsarbejde i mindst 2½ år i de seneste 10 år, og det er rigtig godt. Her er der tale om en gruppe borgere, der er kommet til landet før 2008, og som tidligere har kunnet modtage kontanthjælp trods det, at de aldrig har bidraget til det danske velfærdssystem. Det er ganske enkelt ikke i orden, og det er en hån mod danske borgere, der hver dag står op og går på arbejde. For når man kommer til Danmark, har man naturligvis en forpligtelse til at bidrage til det danske velfærdssystem, og det sørger vi med dette lovforslag nu for.

Hvis jeg skal sige noget som helst dårligt om dette forslag, så må det være, at det først kommer nu, og det er vist næppe nogen hemmelighed, at vi naturligvis stemmer for det.

Kl. 12:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Så vi går videre i rækken, og det er hr. Karsten Hønge fra SF. Velkommen til.

Kl. 12:29

(Ordfører)

Karsten Hønge (SF):

Tak. Det her lovforslag sender tusinder af børn ned ad den sociale rutsjebane. Regeringen gør det med åbne øjne. Vi synes, det er en kynisk affære. Ministeriets egne beregninger viser, at 11.000 børn lever i familier, som nu skal trykkes ned på en væsentlig lavere sats. Lovforslaget vil sætte ydelsen for ca. 10.000 voksne ned for, som der står, at tilskynde dem til at komme i arbejde. Det fremgår i hvert fald af bemærkningerne til lovforslaget.

Men hvad er vores erfaringer egentlig med den slags tilskyndelser? Når vi nu diskuterer, om økonomiske incitamenter virker, vil jeg sige, at det gør de da. Det gør de i nogle situationer. Hvis man er i stand til at flytte sig væk fra et økonomisk pres, svarer det vel lidt til, at hvis man møder to bøller på gaden og man faktisk har muligheden for at gå uden om dem, så vil de fleste nok vælge at gøre det. Men problemet ved nedsatte ydelse er, at det rammer alle, og det med at ramme mennesker med lavere ydelser for at få dem i arbejde har vi faktisk prøvet flere gange før, endda i et stort fuldstkalforsøg med hele samfundet. Hvordan gik det egentlig?

Da kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen blev gennemført i 2015, kunne den samlede effekt af begge regler i allerbedste tilfælde med sol i ryggen og vinden i ryggen måske tage æren for, at 600 mennesker kom i arbejde eller uddannelse. Og i den samme periode drattede 10.500 børn under fattigdomsgrensen. 62.000 børn blev dengang ramt hver dag af den lavloftede kontanthjælpskælder. Og i forhold til at få folk i beskæftigelse svarede det her til, at 17 børn endte i fattigdom for at få ét voksent menneske i arbejde. Det var kynisk, det var asocialt, og det var unfair.

Men selvfølgelig kan økonomisk pres flytte mennesker. Hvis man kan flytte sig væk fra pisk, gør man det jo. Hvis man skubber til mennesker, som ikke kan flytte sig, vælter de jo bare. Fattigdom fører kun én vej, og det er til apati og opgivenesshed, og ulighed river samfund fra hinanden.

Jeg tænker, at ministeriets redegørelse til dels må være skrevet under inspiration fra tryllekunstneren professor Tribini. Han var gøgler, teltholder og selvudnævnt professor, og han var især kendt for sine talegaver som rekommandør, udråber, ved sine parader foran gøglerteltet. Jeg kom til at tænke på Tribini, da jeg læste side 5 i den kommenterede høringsoversigt. Nu er rekommandøren i gang på Christiansborgs Slotsplads. Her bliver der tryllet og jongleret med de forskellige aftaler om kontanthjælp, så slutresultatet ikke ser helt så slemt ud. Men det er netop en af den slags afledningsmanøvrer, som tryllekunstnere benytter sig af. Jeg synes, regeringen skal stå ved de ulykker, som den her lov fører med sig.

At regeringen med en kreds af partier sender tusinder af børn ned ad den sociale rutsjebane, bliver jo ikke bedre af, at den samme regering med en anden kreds af partier gennemfører en række gode tiltag, som bl.a. trækker børn ud af fattigdom. Netop de positive sociale tiltag bliver nøje beskrevet, men de har så bare ikke en disses med det her lovforslag at gøre. Det er en afledningsmanøvre for at trække opmærksomheden væk fra regeringens handlinger. Professor Tribini ville nikke anerkendende.

Sociale organisationer ved lige nøjagtig, hvor skoen trykker, og Røde Kors, Rådet for Socialt Udsatte, Dansk Socialrådgiverforening,

Kirkens Korshær, Red Barnet, Børnerådet, Mødrehjælpen, Dansk Flygtningehjælp og SOS Racisme advarer mod det her lovforslag. Kommunernes Landsforening skriver i deres høringssvar, at nogle kommuner vil stå med en meget stor udfordring i forhold til at hjælpe borgere til en anden og billigere bolig. Særlig i de store byer med relativt få billige boliger kan man få svært ved at hjælpe de berørte borgere.

KL's udmelding hænger fint sammen med høringssvaret fra BL, Danmarks Almene Boliger, som gør opmærksom på, at 65 pct. af alle kontanthjælps- og uddannelsesydelelsesmodtagere med indvandrerbaggrund bor i almene boliger. Organisationen skriver videre, at mange med de reducerede ydelser ikke længere vil have råd til deres nuværende boliger, og de vil få svært ved at finde en anden bolig. BL forudser, at der er stor risiko for udsættelser, og at et øget antal udsættelser sandsynligvis vil føre til, at hjemløsheden stiger.

Fattigdom rammer hårdt. Bare et enkelt år i et barns liv, som henslæbes i fattigdom, betyder ringere chancer for senere i livet at kunne få sig en ungdomsuddannelse. Det, der slår igennem, hver gang man måler på betydningen af lighed og ulighed i samfundet, er den relative fattigdom, den relative ulighed, og børn af fattige forældre har ca. 60 pct. større risiko for at ende som førtidspensionist allerede som 30-årig. Fattigdom fører til, at færre får en uddannelse, og de, der får en uddannelse, tager en kortere. Til gengæld kan de se frem til længere perioder som arbejdsløse. Fattigdom fører ikke til beskæftigelse, men til opgiveness og apati. Cevea siger det meget præcist:

Hjælper man folk med at komme i arbejde, kommer de i arbejde. Slår man dem derimod i hovedet, bliver de højst sandsynligt liggende. Det er jo ikke raketvidenskab. Tak.

Kl. 12:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er indtil videre en enkelt kort bemærkning. Den er til fru Victoria Velasquez.

Kl. 12:34

Victoria Velasquez (EL):

Tusind tak til ordføreren for talen. Jeg tror ikke, vi behøver at dvæle meget ved, hvor kynisk det her er – altså bare det, vi ser, i forhold til folk, som ryger ud af boligen, hvor det for 29 pct. af dem er, at man enten bliver skilt, eller at barnet faktisk bliver anbragt.

At man fører en fattigdomsskabende politik, som på den måde rammer så direkte ind i familier og ødelægger dem, er jo så tarveligt. Det er så sygt og ondt. Men det er én ting. Det er sådan det empatiske og medfølelse i forhold til andre mennesker, og hvad der mon gør, at man kan gøre sådan noget her ved andre. Men noget andet er, at det også bare er dumt. Altså, rent økonomisk giver det jo ikke nogen mening.

Så jeg vil gerne spørge ordføreren: Når det ikke samfundsøkonomisk giver nogen mening, og når det også rent menneskeligt er fuldstændig kynisk, hvad er årsagen så til, at de partier rent faktisk vil stemme det her, der kommer til at skubbe over 10.000 mennesker ud i fattigdom, igennem?

Kl. 12:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:35

Karsten Hønge (SF):

Ja, vi kan jo sådan i fællesskab prøve at granske nyre og hjerter hos de andre partier. Altså, jeg vælger egentlig at tro på, at man oprigtigt stoler på, at der er den her nære sammenhæng mellem lavere ydelser og at få folk i arbejde. Jeg kan næsten ikke tro andet om andre

mennesker. Det må jo være, fordi man virkelig tror på, at der er den sammenhæng.

Det er godt nok på trods af alle undersøgelser, på trods af hvad alt peger på, og på trods af, som fru Victoria Velasquez også rigtigt siger, at det også samfundsøkonomisk jo ikke hænger sammen, fordi det at investere i de mennesker, der har mindst, vil være en investering i, at flere rent faktisk kommer ud på arbejdsmarkedet, at flere tager en uddannelse, at færre bliver førtidspensionister, at arbejdsløshedsperioderne bliver kortere, at man uddanner sig til de kompetencer, som virksomhederne efterspørger osv. osv.

Så økonomisk hænger det ikke sammen, at man her vil presse folk længere ned økonomisk, men jeg vælger dog alligevel at tro så meget godt om andre partier, at de må stole på, at den her sammenhæng er der, selv om den åbenlyst ikke er der.

Kl. 12:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:36

Victoria Velasquez (EL):

Ja, for de, der er i arbejde, oplever jo, hvordan lønnen bliver presset, og det er klart, for hvis der er nogle, som står til fuldstændig at miste alt og oplever en social tragedie, så er man jo villig til at gå på kompromis med den løn og de rettigheder, som dem i arbejde har, for at sikre sig, at man får det job, som de har, eller fordi man simpelt hen er for syg og så også bliver ramt.

Så vil jeg bare høre ordføreren, om ordføreren vil være med på så at få alle de mange rapporter og al den evidens, der er, for, hvorfor det her er tudetosset og økonomisk kortsigtet.

Kl. 12:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:37

Karsten Hønge (SF):

Jeg synes, det vil være en rigtig og brandgod idé, og jeg synes næsten også, at jeg bare lige vil gentage det citat, der var fra Cevea, og hvor jeg da ved, at mange i Socialdemokratiet har et tæt forhold til Cevea. Citatet er:

Hjælper man folk med at komme i arbejde, kommer de i arbejde. Slår man dem derimod i hovedet, bliver de højst sandsynligt liggende. Det er jo ikke raketvidenskab.

Jeg synes måske, det her budskab burde gå rent ind hos socialdemokrater især.

Kl. 12:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Formanden må vist på vegne af Folketinget sige tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste ordfører, og det er fru Sólbjörg Jakobsen fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 12:38

(Ordfører)

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Mange tak. Med dette forslag foreslås det at skærpe betingelserne for at opnå ret til kontanthjælp ved at udvide personkredsen, der skal opfylde et krav om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2½ år inden for de seneste 10 år for at modtage uddannelses- og kontanthjælp. Det har egentlig gældt for alle, der er indrejst efter 2008, og vi synes, det er meget rimeligt, at det også skal gælde dem, der er indrejst før. Liberal Alliance støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 12:38

Kl. 12:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er lige en kort bemærkning til fru Victoria Velasquez.

Kl. 12:38

Victoria Velasquez (EL):

Når vi ved, at det er med til at gøre, at folk faktisk kommer længere væk fra arbejdsmarkedet – og flere rejser jo også det, at der er en evidens i forhold til den målgruppe – så rammer det ikke positivt som ønsket, i forhold til at det skal få folk tættere på arbejdsmarkedet. Oven i det ved vi også, at det for de tusindvis af børn, det kommer til ramme, har en betydning for, at man får en uddannelse, eller at man får et arbejde. Hvordan kan det så være, at Liberal Alliance støtter forslaget?

Kl. 12:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:39

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Enhedslisten fremlægger det, som om det er helt konkrete fakta for alle borgerne, der bliver omfattet af det her, at de vil komme længere væk fra arbejdsmarkedet. Vi ved, at det decideret vil få nogle helt ud af systemet. Det er også rigtigt, at der er nogle, som ikke gribes godt nok inde i beskæftigelsessystemet, og der ved jeg også, at vi alle sammen har ambitioner om at bedre systemet for bedre at understøtte, at de får den hjælp, der skal til, for at komme helt ud af systemet. Men at blive ved med at fastholde folk på kontanthjælp i så mange år mener vi ikke er den rigtige vej at gå.

Kl. 12:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:39

Victoria Velasquez (EL):

Det, vi kan se har en betydning, er jo faktisk konjunkturer. Vi har hævet ydelsen i forhold til at lave et børnetillæg, og alligevel kom flere i beskæftigelse. Vi kan godt sige, at det er, fordi folk får mere power, selvstændighed og overskud, når de faktisk har en økonomi, der kan få tingene til at hænge sammen, men virkeligheden er, at det er konjunkturerne, der har den største betydning for, om de kommer i arbejde eller ej.

Så hvorfor er det sådan, at Liberal Alliance vil fattiggøre folk i stedet for at gøre den del, vi ved virkelig rykker noget, og som er indsatsen?

Kl. 12:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:40

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Det er rigtigt, at det også er konjunkturerne, der spiller ind, men vi ved også, at der i den grad også er økonomiske incitament, der spiller ind. Det har vi også konkrete data på, ikke kun på kontanthjælpsområdet, men også på andre områder. Så det ved vi også spiller ind.

Det her handler ikke om, at vi nu pludselig siger, at vi skal nedsætte en bestemt ydelse til noget, der er endnu lavere, men det handler om, at der er flere, der omfattes af et krav, som alle andre inden for den samme målgruppe allerede i forvejen er omfattet af. Så det drejer sig egentlig bare om at stille de samme betingelser for den samme målgruppe.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Så går vi videre til den næste ordfører, og det er fru Karin Liltorp fra Moderaterne.

Kl. 12:40

(Ordfører)

Karin Liltorp (M):

Tak for ordet. Jeg sætter mig lige op i helikopteren for at minde os om rammerne. Kontanthjælpen blev jo selvfølgelig indført som et økonomisk grundlag til borgere, der ikke har mulighed for at forsørge sig selv i en periode. Kontanthjælpen sikrer, at man både har penge til mad og bolig, men nej, der er ikke meget tilovers hver måned. Det har nemlig aldrig været meningen, at man skal leve af kontanthjælpen, og det skal altid være mere attraktivt at tage et arbejde, hvis der ikke er noget i ens personlige forhold, der står i vejen for det.

Det her lovforslag er med til at ensrette reglerne, og det er korrekt, at det primært kommer til at ramme borgere, der kommer fra ikkevestlige lande. Men det giver ikke mening, at man har ret til en højere ydelse, bare fordi man er kommet til landet før 2008.

Jeg er rimelig sikker på, at dem, der bliver berørt, i første omgang ikke kommer til at klappe i deres hænder over at blive sat ned i ydelse, men det skal ikke forhindre os i at ændre regler, der ikke giver mening, og som måske endda har været med til at bremse integrationen.

For det er sikkert og vist, at vi ikke er i mål med at inkludere alle ikkevestlige indvandrere i fællesskabet, og det synes jeg er rigtig ærgerligt. Der kan være tale om svigt, når vi i så mange år har tilladt, at så stor en gruppe har fået lov til at holde sig uden for samfundet. Her vil jeg nemlig gerne minde om, at ændringen meget gerne skal være med til at skubbe udviklingen i den rigtig retning. Det skal gerne få flere af de ikkevestlige indvandrere, der har hængt i systemet meget længe, til at overveje, om de alligevel kan bidrage på arbejdsmarkedet. Det vil være rigtig godt af flere grunde: Det vil åbenlyst fremme integrationen, og de fleste børn har meget godt af at se, at deres forældre er en vigtig del af arbejdsfællesskabet.

Den her lov kommer jo ikke til at stå alene, for som et andet greb vil vi gøre det mere attraktivt at arbejde netop ved at muliggøre, at man kan tjene lidt penge ved siden af, uden at kontanthjælpen nedsættes. Netop dette tiltag synes jeg er ganske fremragende, for man ved allerede, at bare et par løntimer om ugen kan være med til at skabe underværker. De fleste vokser faktisk af at mærke, at de kan gøre en positiv forskel, og arbejdsmarkedet skriger på arbejdskraft, så mon ikke vi kan finde en plads til de fleste?

Derfor støtter Moderaterne forslaget.

Kl. 12:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Victoria Velasquez.

Kl. 12:43

Victoria Velasquez (EL):

Jeg ved, at ordføreren, for det er også noget, jeg har hørt rost, arbejder meget med organisationer og civilsamfund og prøver også at se på, hvordan vi kan gøre noget for at styrke deres arbejde bedre. Jeg antager, at det er, fordi ordføreren mener, at civilsamfundet har noget positivt at byde ind med og en vigtig viden og andre dele. Derfor vil jeg bare spørge, om ikke det gør indtryk, når samtlige civilsamfundsorganisationer, som har et høringssvar med her, kampsælger det her lovforslag ud, og når alarmklokkerne fuldstændig blinker amok. Det gælder både i forhold til at gøre børn fattige, og hvilke konsekvenser

det har, men også de konkrete mennesker, man risikerer kommer ud i hjemløshed, ud i gæld, alle de forskellige ting, som der er nævnt i høringssvarene. Gør det ikke indtryk?

Kl. 12:46

Kl. 12:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:44

Karin Liltorp (M):

Det, der ligger mig mest på sinde, er tanken om, at jeg synes, vi i den grad har svigtet den her gruppe mennesker ved i så mange år at fastholde dem i fortællingen, at de bare kan blive hjemme, at de kan leve et liv uden for samfundet, i stedet for at gøre en aktiv indsats for at få dem ind på arbejdsmarkedet. Det er jo netop det, vi prøver at gøre nu med de forskellige tiltag, der kommer. Igen vil jeg sige, at det her ikke står alene, for selvfølgelig gør det indtryk, og selvfølgelig er der nogen, der bliver bekymrede, og det var også derfor, jeg sagde, at alle dem, der bliver sat ned i ydelse, da ikke kommer til at klappe i hænderne. Men jeg tror, at mange af dem vil kunne komme til at indse, at de faktisk kan være med til at gøre en forskel, og jeg tror også, at mange børn kommer til at blomstre ved tanken om, at deres forældre faktisk kommer ud i job, for det er bare noget af det, der er med til at skabe selvværd. Dertil skal det siges, at jeg tror, at civilsamfundet kan spille en kæmpe rolle i at hjælpe med at få dem ind på arbejdsmarkedet. Det gør de allerede i dag, og det tror jeg også de vil gøre fremadrettet.

Kl. 12:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:44

Victoria Velasquez (EL):

Det er jo netop de ting, vi ved virker, altså ikke at sætte ydelsen ned og gøre mennesker fattige, for det ved vi virker direkte modsat. Men vi ved, at civilsamfundsindsatserne virker, og derfor kan man undre sig over, at den nuværende regering og tidligere flertal har skåret på civilsamfundets indsatser netop med fokus på den her målgruppe, og vi kunne ikke få det igennem i SSA'en med kvindenetværk og alle mulige andre dele. Så man både fattiggør dem, selv om man ved, at det ikke virker, og vil ikke lave den indsats, vi ved virker. Hvordan hænger det sammen?

Kl. 12:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:45

Karin Liltorp (M):

Nu har ordføreren det med at opstille en præmis, som jeg måske ikke er helt enig i, når ordføreren siger, at det her ved vi ikke virker. Jeg ved ikke, at det ikke virker, for hele intentionen med at lave de her lovforslag er jo netop at prøve noget andet. Vi ved, at den indsats, der har været igennem de sidste mange år, har været totalt forfejlet, og der er en stor gruppe mennesker, vi ikke har fået med på arbejdsmarkedet. Så jeg tror på, at det virker, bl.a. den her idé om, at man ikke bliver trukket i kontanthjælp, hvis man tager et partimers arbejde. Den tror jeg helt sikkert kommer til at skubbe den her gruppe i den rigtige retning. Så allerede nu at konkludere, at det ikke virker, synes jeg måske er meget, meget tidligt i forløbet, for idéen er jo faktisk at gøre noget ved det.

Kl. 12:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Fru Mette Thiesen.

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg er sådan set enig i nogle af de ting, som ordføreren siger, i forhold til at man selvfølgelig skal have folk ud på arbejdsmarkedet. Jeg blev bare nødt til at tage ordet, fordi det lyder på ordføreren, som om ordføreren mener, at det er det danske samfunds skyld, at de her mennesker render rundt derhjemme og ikke gider at lave noget. Der er jo kommet rigtig mange hertil, hovedsagelig fra MENAPT-landene, som ikke bidrager aktivt til det danske samfund. Mener ordføreren reelt set, at det er danskernes skyld, at de ligger Danmark til last, eller er det deres egen skyld, fordi de ikke har gidet at integrere sig?

Kl. 12:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:46

Karin Liltorp (M):

Jeg synes bestemt ikke, det er det danske samfunds skyld. Jeg synes, vi alle sammen har et personligt ansvar for at prøve at forsørge os selv. Jeg mener bare, at samfundet som helhed et eller andet sted har fejlet i at sige, at man kan leve af kontanthjælp, altså i forhold til at lade dem leve med en overbevisning om, at der ikke er brug for dem, og at der ikke er brug for, at de bidrager til fællesskabet. Men nej, det er ikke samfundets skyld, vi er endt der.

Kl. 12:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:47

Mette Thiesen (DF):

[Lydudfald] ... næsten mere kradsbørstig melding end den, der kom fra Venstre – så tak for det. Det er jeg sådan set enig i. Det er selvfølgelig et personligt ansvar at forsørge sig selv, og man er jo ikke nødvendigvis overhovedet velintegreret eller noget som helst andet, fordi man har et arbejde, men som minimum skal man da forsørge sig selv, når man kommer til Danmark. Så jeg vil bare sige tak for det svar.

Kl. 12:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:47

Karin Liltorp (M):

Det går jeg ud fra mere er en kommentar fra spørgeren, men ja, selvfølgelig er udgangspunktet, at man forsørger sig selv, hvis man kan. Det synes jeg er et meget vigtigt princip.

Kl. 12:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren og går til den næste. Det er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 12:47

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak. Lovforslaget her er en udmøntning af en aftale, som Det Konservative Folkeparti er en del af, og derfor vil jeg indlede mine tal med at sige, at vi støtter lovforslaget.

Lovforslaget er en stramning af optjeningsreglerne for kontanthjælp, og det er en del af et arbejde, hvor vi dels reformerer vores velfærdssystemer og dels fremmer integrationen på arbejdsmarkedet.

Vi er i en tid med mangel på arbejdskraft på stort set alle hylder, og set i det lys er det bare ikke forsvarligt, hvis vi har borgere, som har en arbejdsevne, og som modtager en fuld kontanthjælp år efter år. Det er ikke rimeligt, at mennesker, som er rejst ind i Danmark, har kunnet modtage kontanthjælp i årevis uden at være i beskæftigelse.

Vi har et mildere krav om beskæftigelse for at få ret til kontanthjælp, som gælder for folk, der er indrejst i Danmark før 2008, end for dem, der er rejst ind efter 2008, og det er en urimelig forskelsbehandling. Med den her lov får vi ens regler, der sikrer, at alle bliver mødt med samme forventninger og krav, uanset hvornår de har sat foden på dansk jord. Ved at ensrette reglerne, gør vi dem også lettere at forstå og håndhæve. Loven vil tilskynde flere til at arbejde, og det er vigtigt af flere grunde. Hvis man er i beskæftigelse, har man en større økonomisk selvstændighed og frihed. Med flere i beskæftigelse forbedrer vi også samfundets økonomi, og så er det jo ikke nogen hemmelighed, at vi har svært ved at integrere visse ikkevestlige indvandrere på arbejdsmarkedet.

Det gælder særlig kvinder fra MENAPT-landene, som også den mest undertrykte gruppe af kvinder her i landet. Ved at stille nogle klarere og ens krav til alle, øger vi incitamentet til at søge og opretholde beskæftigelse, og det er afgørende for den langsigtede integration.

Vi var for en god uges tid siden på studietur til SIRI, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, og her mødte vi nogle stærke kvinder fra ikkevestlige lande, der var brudt ud af social kontrol. Særlig den ene af dem roste, at vi via økonomi pressede familierne til at åbne for, at kvinderne kommer i kontakt med både arbejdsmarked og sagsbehandlere, der dels kan fortælle dem om deres rettigheder, og som også kan vise dem en vej ud af den kultur, som presser både ikkevestlige mænd og kvinder ind i nogle roller, som mange af dem måske i virkeligheden hellere var foruden. Der var en direkte opfordring derfra til at fortsætte presset for at få kvinderne ud på arbejdsmarkedet, og den vinkel er også værd at tage med her. Tak for ordet.

Kl. 12:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er enkelt kort bemærkning til fru Victoria Velasquez.

Kl. 12:51

Victoria Velasquez (EL):

Tak. Jeg er faktisk rigtig glad for, at ordføreren nævner social kontrol i den her sammenhæng. For det er en af de største bekymringer, jeg har, altså at den økonomiske frisættelse og frigørelse for kvinder i Danmark er enormt Koblet op på en mulighed for at få kontanthjælp. Det kan vi også se historisk i forhold til mange børnehjemsbørn, der blev tvangsfjernet fra enlige mødre, hvor det bl.a. var økonomi, som var spørgsmålet, og hvor den enlige mor nogle gange gik tilbage til sin mand på grund af økonomi osv. Så det er ret vigtigt, at vi faktisk har en økonomisk frigørelse.

Men her gør man jo det modsatte, altså at man sætter økonomien enormt langt ned, plus at der er en gensidig forsørgerpligt, som betyder, at du får nul kroner og bliver hundrede procent økonomisk afhængig af din mand. Derfor vil jeg spørge, om det ikke gør indtryk på Konservative, når vi netop historisk ved, at mange børnehjemsbørn i sin tid blev tvangsfjernet på grund af økonomi, og når vi ser det i forhold til netop de sociale problemer, der bliver rejst her, altså anbringelser og problemer for enlige mødre.

Kl. 12:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:52

Dina Raabjerg (KF):

Det, som gør meget indtryk på mig, er, at vi har en gruppe af mennesker, som har været her i Danmark i over 16 år, og som tydeligvis ikke har en ordentlig tilknytning til arbejdsmarkedet. Vi ved, at når vi bliver ved med at placere dem på passiv forsørgelse, har de svært ved at komme ud af den situation, de er i, og vi ved, at det jo også er med til at fastholde deres børn i det samme mønster, som forældrene har. Jeg synes, det er vigtigt, at vi også følger det råd, som vi fik fra de ikkevestlige kvinder, vi snakkede med i SIRI, nemlig at skrue på de økonomiske knapper, så vi dermed tvinger en dialog igennem, som kan være med til at hjælpe de kvinder videre og ud af den situation, de er i.

Kl. 12:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:53

Victoria Velasquez (EL):

Man bliver jo ikke hjulpet, hvis man ryger på gaden; så får man bare endnu flere problemer end ledighed. Og når vi netop kigger på tallene, kan vi se, at den målgruppe, som ordføreren taler om, er nogle af dem, der har fået allermindst indsats, og samtidig er det også nogle af dem, der bliver diskrimineret allermost, når de sender jobansøgninger. Så burde vi egentlig ikke gøre mere for netop at få folk i arbejde, i stedet for at lave ydelsen så lav, at de, hvad Rockwool Fonden har dokumenteret i 2006, bliver skubbet længere væk fra arbejdsmarkedet, eller, som Væksthusets rapport viser, lave indsatser, der ikke virker, og som får dem længere væk fra arbejdsmarkedet? Burde vi ikke gøre de ting, vi faktisk ved virker?

Kl. 12:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:54

Dina Raabjerg (KF):

Det her er jo en del af en større reform af kontanthjælpsområdet. Det, vi gør med det her lovforslag, er jo at tvinge en dialog igennem, hvor vi også kan få dialogen med de mennesker, det handler om, og tage en snak om, hvordan vi hjælper dem ud på arbejdsmarkedet. Det næste, der ligger, handler om nyttejob, så det er jo ikke et spørgsmål om, at man skal have dem ind og fjerne deres kontanthjælp, og så kan de sejle deres egen sø. Vi skal jo netop have en dialog med dem om, hvordan de kommer videre i beskæftigelse og videre i deres liv.

Kl. 12:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke flere spørgsmål. Vi siger tak til ordføreren og går videre til den næste. Det er fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 12:55

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Det her lov forslag handler om at skubbe over 10.000 mennesker fra den kontanthjælpssats, som de fleste måske kender i dag, ned på en sats, som er på under 7.000 kr. før skat om måneden. Nu bruger jeg formuleringen en kontanthjælpssats, som folk »kender i dag«, men det, vi jo også ved, er, at med satsregulering og mindreregulering osv. er kontanthjælpen over de sidste 30 år blevet udhulet med 30 pct.

Udover den del er den her lov også en del af et nyt optjeningskrav og et nyt sanktionsregime i kontanthjælpssystemet. Det undrer mig enormt meget, at man – når vi faktisk har forskning på forskning og evidens på evidens i både kvantitative og kvalitative undersøgelser, der viser, hvilke ting der rent faktisk får folk i arbejde, og vi på samme tid mangler kvalificeret arbejdskraft på rigtig mange arbejdspladser – alligevel gerne vil puste til den indre svinehund i stedet for at gøre det, som vores samfund faktisk har brug for. Det har ovenikøbet konsekvenser for børn, der fuldstændig uforskyldt står i den situation, at de vokser op i fattigdom. Det synes jeg bare er noget af det groveste, man overhovedet kan gøre, og også at man gør det med åbne øjne, mens samtlige civilsamfundsorganisationer, boligforeninger osv. laver tykke røde streger i forhold til den her lov, i forhold til at den direkte kommer til at få en kæmpe betydning for nogle af de allermost udsatte.

Vi taler om advarselsslamper om hjemløshed og gæld i forhold til nogle af dem, der i forvejen er enormt økonomisk udsatte, og i forhold til skilsmisser anbringelser af børn. Man går direkte ind i kernen af familien og gør noget, der gør, at de når bristepunktet og ikke kan holde sammen mere. Oven i det synes jeg også, at der mangler en ærlighed om, hvad det er, der sker lige nu.

Vi var et flertal – og der er også et flertal herinde på Christiansborg – som faktisk lovede, at vi ville løfte børn ud af fattigdom, og vi lovede de over 9.000 børn, som vi fik løftet ud af fattigdom, at det skulle de blive ved med at være, til et nyt kontanthjælpssystem trådte i kraft. Tænk, at man så bare fra den ene dag til den anden fjerner de penge, og at man ikke er ærlig omkring, at der er nogle af de familier, som er allermost ramt, som man simpelt hen har taget pengene fra i år, oven på at der har været inflation og energikrise. Jeg vil bare lige minde om, at kompensationen i forhold til inflationen og pris- og lønudviklingen er altså 2 år forsinket, så i forvejen handler det om nogle af dem, der har allermindst i vores samfund, og de er ikke engang blevet kompenseret i forhold til pris- og lønudviklingen lige nu. Vi kommer til at bruge al vores krudt på at vise den dokumentation, der er for, hvad det er, der rent faktisk hjælper med, at folk kommer i arbejde, og hvad det har af konsekvenser, når folk vokser op i fattigdom.

Det er som om, at i de samfundsfagsbøger, der kommer til at blive skrevet, må det kapitel, hvor der står negativ social arv, fremadrettet skrives om, så der står statens negativ sociale arv. For det er staten, der gør det her mod andre mennesker med fuldstændig åbne øjne, og det er et svigt af dimensioner.

Jeg havde håbet, at man ville bruge det politiske flertal, som befolkningen faktisk har stemt ind, til at lave om på det. For et markant flertal af danskerne er uenige i den her politik. Over 62 pct. vil gerne have, at vi gør mere mod fattigdom, end vi gør i dag, men det er ikke det, der sker det med her lovforslag. Derfor kan vi ikke støtte det i Enhedslisten. Jeg skal hilse fra De Radikale og Alternativet og sige, at de også er imod. Tak.

Kl. 12:59

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning. Fru Karin Liltorp, Moderaterne.

Kl. 12:59

Karin Liltorp (M):

Tak for det. Jeg tror ikke, at mange af os har et ønske om, at der er en masse, der skal leve i fattigdom. Jeg synes, vi fremfører et ønske om, at man skal forsørge sig selv, hvis man er i stand til det. Jeg skal lige høre: Er ordførerens udgangspunkt, at dem, der er på kontanthjælp, alle sammen er for syge til at komme i arbejde?

Kl. 13:00

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:00

Victoria Velasquez (EL):

Nu var ordføreren ikke valgt, da vi forhandlede den første kontanthjælpsaftale, men hovedkravet fra Enhedslisten er en afklaringsgaranti. Vi vil gerne have, der kommer en tidlig og rettidig indsats med det samme, som betyder, at du inden for et år rent faktisk – og gerne med det samme – kommer i arbejde eller uddannelse, hvis ikke du faktisk med det samme kommer i fleksjob eller får førtidspension. Vi foreslog direkte, at man i stedet for statslig social dumping med nyttejobs faktisk giver folk et arbejde, og hvis de siger nej, skal ydelsen ryge, for du skal stå til rådighed. Men det blev afvist. Så jeg vil bare sige, at var der nogen, der foreslog, at folk skulle komme i arbejde direkte, så var det os fra Enhedslisten.

Kl. 13:00

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Sporgeren.

Kl. 13:00

Karin Liltorp (M):

Tak for det. Jeg tror da, vi har en fælles interesse i, at så mange som muligt kommer i arbejde. Jeg kan jo glæde ordføreren med, at 3F siger, de har alle de jobs, der skal til, så jeg håber også, at de i høj grad kommer på banen her med at hjælpe med at få dem i arbejde. Men anerkender ordføreren, at der har været store problemer med på den her gruppe mennesker i arbejde, og at de indsatser, man har haft gennem de sidste 30 år, måske har været mislykkede, og at vi bliver nødt til at prøve noget nyt for ligesom at komme i mål med det?

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:01

Victoria Velasquez (EL):

De forslag, som vi har taget med bl.a. i SSA-reserven forhandlingerne, er ikke nogen hemmelighed. Det er jo målrettede indsatser, der skal gøre, at man f.eks. lærer dansk eller andre ting, som vi ikke har fået gennem. Man har skåret med over 100 mio. kr. i de indsatser, vi faktisk ved virkede. Der vil jeg bare lige aflive en myte herinde. Man bliver ved med at sige, at der er en indsats, der ikke har virket. Men prøv at kigge på tallene, og det er endda en arbejdsgiverforening, der har lavet undersøgelsen: Den her målgruppe er den, der har fået allermindst indsats i beskæftigelsessystemet.

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Næste ordfører er fru Mette Thiesen, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:02

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Den her aftale er Dansk Folkeparti ikke en del af. Det er, ikke fordi vi ikke faktisk synes, det er en rigtig god idé at sætte ind, og at folk ikke bare skal kunne dovne den derhjemme, men skal ud på arbejdsmarkedet – det synes vi er et rigtig godt udgangspunkt – men fordi der generelt set, som der også er blevet talt om i debatten tidligere, jo er kommet alt for mange hertil, der ikke bidrager, og som ligger Danmark til last både i forhold til kriminalitetsstatistik og beskæftigelsesstatistikker og alt muligt andet. Problemet er bare for os, at man med den ene hånd tager de her penge fra nogle mennesker, som vi er hundrede procent enige i ikke skal have dem, og så giver dem til de samme mennesker med den anden hånd i en anden aftale. Man

tager altså de her penge og fører dem over i en anden aftale, som vi heller ikke er en del af fra Dansk Folkepartis side, netop fordi de går til arbejdsløse indvandrerfamilier med mange børn. Så den del kan vi så i hvert fald ikke støtte.

Så vi er sådan set enige i, at man skal stramme op på kontanthjælpssystemet, men vi er selvfølgelig ikke enige i, at man strammer op med den ene hånd, men så giver pengene til de samme mennesker med den anden.

Kl. 13:03

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen ønsker om korte bemærkninger. Tak til fru Mette Thiesen, Dansk Folkeparti. Så er turen kommet til beskæftigelsesministeren.

Kl. 13:04

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for det, formand. Også tak for debatten i dag. Med stort engagement synes jeg at ordførerne hver især har betonet synspunkter, som viser nogle uenigheder, men som på lange stræk også viser, hvorfor et meget bredt flertal i Folketinget blev enige om en kontanthjælpsreform, der grundlæggende både forenkler, gjorde det mere attraktivt at arbejde, slog ring om børnene og samtidig også havde en parallel til lige præcis det lovforslag, vi står med i dag, og som jeg synes har fat i to ret grundlæggende ting.

Det ene er, om man synes, der skal være optjening til den fulde velfærds pakke, når folk kommer til Danmark fra udlandet. Det har jeg som synspunkt er et sundt princip. Der er en udfordring ved at have et universelt og også på mange stræk generøst velfærdssamfund, som vi har i Danmark, og som forsøger at holde hånden under alle mennesker i svære livssituationer, og samtidig også have folk, der kommer hertil fra udlandet i det omfang, vi ser. På den måde har vi jo flere og flere steder fået opbygget, at vi selvfølgelig tilbyder en hjælpende hånd, når man kommer til Danmark og har brug for hjælp, men at man f.eks. i det her tilfælde skal have arbejdet 2½ år ud af de seneste 10 år for at få den høje og fulde pakke.

Samtidig, ved siden af princippet om optjening til den fulde velfærds pakke og hjælpende hånd i Danmark, er der også et brud med forskelsbehandling, som vi jo ellers har set i en årrække. Med det her lovforslag ensretter vi reglerne og siger, at der nu er lige vilkår, uanset hvornår du er kommet til vores land. Jeg må bare indrømme, at jeg personligt har svært ved at forklare og dermed også forsvare, hvorfor der kan være ret markant forskel mellem naboer, der bor dør om dør, og hvor den ene familie har været her i 20 år og aldrig været i arbejde og den anden familie har været her i 10 år og aldrig været i arbejde, i forhold til hvad de har at leve for hver måned. Den forskelsbehandling fjerner vi.

Så er det jo rigtigt, hvad Dansk Folkepartis ordfører siger om, at en del af de penge, der ligger her, så at sige går til det, der ligger i den store kontanthjælpsreform, hvor vi bl.a. er inde og sikre ret til gratis medicin, bl.a. til børnene, og hvor vi indfører et fritidstillæg, der også skal give mulighed for, at uanset din mor og fars situation har du mulighed for at være en del af et fællesskab.

Samtidig vil jeg godt kommentere på Enhedslistens ordførers ytring om, at det fra nu af skulle være statens sociale arv. Jeg er sådan set enig med de ordførere, der indtil nu lidt har ytret en fortrydelse af, hvordan det var, man mødte mennesker for 20 år siden, når de kom til Danmark, og spurgt, om vi var gode nok til fra første dag at sige: I det her land forventer vi noget af dig; vi tror på, at du har noget at bidrage med, og vi ønsker, at du træder ind i bl.a. fællesskabet på arbejdsmarkedet – i stedet for at anise folk at starte på den her passive forsørgelse, og så kan de faktisk få lov at befinde sig i den passive forsørgelse i årtier.

Hvis der er noget, vi ved er social arv, er det at vokse op med forældre, der ikke har tilknytning til arbejdsmarkedet. Til gengæld

– nu har der været meget tale om, hvad det er, forskningen viser – kan vi se, at i det øjeblik din mor eller far bare har nogle få timer på arbejdsmarkedet, gør det en verden til forskel, også for børnenes videre liv. Derfor er noget af det, jeg også synes er vigtigt at få fortalt med den samlede kontanthjælpsreform, netop det greb, som gør det mere simpelt, men også mere attraktivt at have nogle få timer på arbejdsmarkedet uden at blive skåret i sin kontanthjælp. For vi ved, at hvis man først får foden indenfor, selv hvis det er nogle få timer, uden at hammeren falder økonomisk og der ikke er en gulerod forbundet med det, så er det en trædesten til mere.

Så grundlæggende synes jeg, det er fornuftigt med optjening til vores velfærdssamfund. Jeg synes også, det er fornuftigt, at vi fjerner en grundlæggende forskelsbehandling her, og så mener jeg, at sammenhængen til den brede kontanthjælpsreform, som flere ordførere også har været inde på, er helt central. Til gengæld er det selvfølgelig også givet, at når man laver ændringer af den her karakter, så har det betydning for både den kommunale indsats og den enkelte families hverdag. Derfor gør vi det også, mere end et år før det bliver til virkelighed.

Jeg siger tak for debatten og også tak til de mange partier, der bakker op om både det her isolerede lovforslag, men også kontanthjælpsreformen i sin helhed.

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning til fru Victoria Velasquez, Enhedslisten.

Kl. 13:09

Victoria Velasquez (EL):

Vi ved netop, hvad det er for en indsats, der virker. Vi ved samtidig, at det at fattiggøre folk så massivt, som vi gør – som I gør, som de gør, eller hvordan man siger det i tredje person: som flertallet gør med den her aftale – har en kæmpe konsekvens. Det, at boligforeningerne siger, at der ikke er nok boliger, til at dem, der nu kun kan betale en husleje på 3.000 kr., har en bolig, burde virkelig være noget, man tog meget seriøst.

Der vil jeg bare lige spørge og følge op: Hvis Socialdemokratiet virkelig ville have, at den her gruppe kom i arbejde, hvordan kan det så være, at man økonomisk har ramt – og jeg citerer: Venner Viser Vej, et civilsamfund, som rent faktisk løfter i forhold til integrationsindsats; RED's rådgivning mod æresrelaterede konflikter – noget, der netop skal hjælpe nogle kvinder, som er gjort økonomisk afhængige af deres mænd; Det Nationale Integrationsråd; Baba – Fonden for Socialt Ansvar; Bydelsmødre; brobyggeruddannelse og brobyggerunge; frivilligt integrationsarbejde fra Dansk Røde Kors; LGBT Asylum; Bevar Ukraine; KVINFO's mentornetværk; Søstre mod vold og kontrol? Nu er min tid gået, men jeg kunne desværre fortsætte den her liste.

Kl. 13:10

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er et opfølgende spørgsmål senere. Nu er det beskæftigelsesministeren.

Kl. 13:10

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for det. Jeg tror grundlæggende på et stærkt civilsamfund, men jeg tror faktisk også på at have et system, hvor der er optjeningsregler, når man kommer til Danmark, for man kommer ind og får den fulde pakke. Jeg tror også på det at fjerne den forskelsbehandling, vi ser, og som helt grundlæggende er umulig at forklare, synes jeg, og så krydset over til, at de penge, der er som følge af det her lovforslag, så bl.a. går ind og slår ring om børnene med fritidstillæg, medicintilskud, forsørgertillæg osv.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 13:11 brud med den sociale kontrol. Der er også forsørgertillæg, og du kan få gratis medicin til dine børn og dig selv, og der er fritidstillæg osv. Så der er faktisk et økonomisk ryk hen mod den enlige forsørger i den samlede kontanthjælpsreform. Kl. 13:14

Victoria Velasquez (EL):

Undskyld, men det her lovforslag fjerner jo ikke en forskelsbehandling. Tværtimod gør det jo, at man siger til den enlige mor: Hvis du ikke er født i Danmark, vil vi gøre dine muligheder for at komme ud af økonomisk afhængighed af din mand meget dårligere, end hvis du var dansker, og dit barns muligheder skal heller ikke være de samme, fordi du ikke er født i Danmark. Undskyld, men det her lovforslag er da om noget med til at lave forskelsbehandling, særlig inden for frigørelseskampen, kvindekampen og i forhold til ligestillingen og den økonomiske selvstændighed.

Kl. 13:11 **Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Spørgeren. Kl. 13:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Beskæftigelsesministeren.

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jeg ser grundlæggende anderledes på, hvad det er, vores kontanthjælpsreform gør. Og jeg ser også grundlæggende anderledes på, hvad det er, der f.eks. er betydningen af at insistere på, at man skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Vi ved, at der er hjem, hvor det ikke er målet, at kvinder kommer i arbejde, og jeg synes, det er godt, at vi som samfund insisterer på, at der også er en indsats for, at de kvinder kommer ud af deres hjem.

Kl. 13:11 Sådan som vi i Enhedslisten forstår den her aftale – og jeg kan jo høre på min kollega fru Victoria Velasquez, at vi ikke er de eneste, der forstår det sådan – flytter den jo en masse mennesker over på integrationsydelse, altså ud af kontanthjælpssystemet. De kommer ikke ud af kontanthjælpssystemet på den måde, vi foretrækker det, nemlig ved at de kommer i arbejde, men de kommer ud af kontanthjælpssystemet på den måde, at de kommer over på en anden og lavere ydelse og dermed ikke har en jordisk chance for at blive økonomisk uafhængige af deres mænd. Derfor har jeg stadig lidt svært ved at se, hvordan den her aftale skulle være sådan et stort opgør med negativ social kontrol, som vi jo alle sammen ønsker at tage et opgør med. Jeg tror, det her vil gøre det værre. Kl. 13:14

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Den næste korte bemærkning er til fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 13:11 **Tredje næstformand (Karsten Hønge):**
Ministeren. Kl. 13:14

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Undskyld, at jeg bare sådan kommer væltende ind i den her meget spændende debat. Det, der lige fik mig til at tage ordet, handler om, at jeg jo kan forstå, at den her regering er meget, meget optaget af at sætte en stopper for negativ social kontrol – det er vi også i Enhedslisten – men jeg kan bare ikke se, hvordan det her lovforslag skal sætte en stopper for netop det. For noget af det, som vi ved virker, handler om, at man bliver økonomisk uafhængig af sin mand, for så er det også nemmere at gå fra ham. Men det gør det her lovforslag jo ikke op med. Så det er lidt, som om der er en beskæftigelsesminister, som står på den ene side og rigtig gerne vil gøre noget, mens der står en integrationsminister på den anden side, der også rigtig gerne vil gøre noget, og så ender man faktisk med at gøre noget, hvor man stiller de her kvinder dårligere, altså fattiggøre dem.

Kl. 13:12 Jeg vil sige, at jeg aldrig har påstået, at det isoleret set er med det her lovforslag, at vi gør op med negativ social kontrol. Men det, vi jo har gjort, er grundlæggende at bygge et helt nyt kontanthjælpssystem med tre satser, hvoraf mindstesatsen er den, du er på, hvis du aldrig har været på det danske arbejdsmarked. I det øjeblik du har arbejdserfaring, kan du flytte dig. Samtidig laver vi også de støttende foranstaltninger, som var noget af det, jeg var inde på før, og vi giver dig mulighed for at tjene 5.000 kr. ved siden af uden at blive modregnet, og der er nogle af de greb, jeg tror rigtig, rigtig meget på i forhold til at få folk ud på arbejdsmarkedet og også bare i forhold til at give incitament til at arbejde ganske få timer. Kl. 13:15

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ministeren.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til beskæftigelsesministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Beskæftigelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 13:13 Kl. 13:13

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Fru Rosa Lund er altid velkommen i vores debatter, især fordi jeg ved, at engagementet er stort, og at der også er en oprigtig vilje og et ønske til at adressere negativ social kontrol. Det deler vi. Jeg synes jo faktisk, at noget af det vigtige i den samlede kontanthjælpsreform – nu behandler vi så et hjørne af den, men en del af debatten har handlet om den samlede reform, og det synes jeg er passende – er, at vi jo bl.a. sørger for, at der er massivt mere økonomisk støtte, hvis du som kvinde er enlig forsørger, altså det vil sige, hvis du laver det

Det næste punkt på dagsordenen er:

Kl. 13:19

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 153:**Forslag til lov om ændring af boafgiftsloven. (Bo- og gaveafgiftsfritagelse).**

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).
(Fremsættelse 10.04.2024).

Kl. 13:15

Forhandling**Tredje næstformand (Karsten Hønge):**

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører står allerede på talerstolen, og det er hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet. Jeg må bede om ikke at komme op, før vi er færdige.

Kl. 13:16

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Det skal jeg huske fremover, formand; jeg beklager, at jeg var hurtig på talerstolen. Jeg kommer jo fra en egn i Danmark, der hedder Esbjerg, der har et motto: Rask må det gå. Så det er nok derfor, at jeg var lidt for hurtig heroppe.

Jeg havde selv fornøjelsen af en kold januardag at stå ude på Slotspladsen med tusindvis af danskere. Det var dagen, da dronning Margrethe den anden overdrog tronen til sin søn Kong Frederik. Sjældent har jeg oplevet, at der har været så stor opbakning til en institution i Danmark; fra nær og fjern var der kørt busser ind, og togene var fyldte. Folk havde taget kongekrone på deres hoved og sammen glædede de sig til at hylde Danmarks nye konge og Danmarks nye kongepar.

I forbindelse med hele den overdragelse er der genstande, smykker, slotte osv., der skal overdrages fra dronning Margrethe til det nye kongepar. Her finder vi det helt naturligt, at de fritages for arvebeskatning, så vi også kan sikre, at vi har et moderne kongehus i Danmark. Noget af det, som Danmark kan være tjent med i forhold til sit kongehus, er jo den opbakning, som kongehuset har i hele landet.

Når kongefamilien om sommeren besøger Gråsten slot, når de besøger Fredensborg eller for den sags skyld, når en af de kongelige har fødselsdag, så står danskerne og hylder kongehuset. Og uanset holdninger til kongehuset helt generelt og som institution tror jeg, at vi alle sammen kan være enige om, at det er med til at binde danskerne sammen, det er værdifuldt.

Jeg erindrer da også, at da det nye kongepar var her i Folketinget, dagen efter at tronen var overdraget, der rejste selv Enhedslistens frontfigur, hr. Pelle Dragsted, sig i respekt for det nye kongepar. Det er en institution, der samler danskerne fra højre til venstre, høj som lav, som giver danskerne noget at snakke om, giver håb, giver begejstring. Og når kongen, den tidligere kronprins, løber Royal Run, samler det også utrolig mange mennesker.

Derfor ligger det også Socialdemokratiet meget på sinde, at rammerne skal være til stede for, at vi sikrer, at vi har et moderne, et udviklende og et funktionelt kongehus i Danmark mange år frem. De regler, som der bliver lagt op til med det her lovforslag, er sådan set også med til at lægge rammerne til rette for et nyt tronskifte, når vi om forhåbentlig rigtig mange år skal have sådan et fra Kong Frederik til kronprins Christian.

Med de bemærkninger vil jeg ikke bede om, at vi udråber et længe leve, men blot konstatere, at vi i Socialdemokratiet støtter lovforslaget.

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet. Næste ordfører er hr. Kim Valentin, Venstre. Velkommen.

Kl. 13:19

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden. I dag drøfter vi et lovforslag, som handler om at opdatere og fremtidssikre den økonomiske ramme om vores kongehus. Med tronskiftet skal det sikres, at de økonomiske rammer understøtter både tradition og nutidig forvaltning. Formålet med dette lovforslag er ganske enkelt at sikre bevarelsen og videreførelsen af kongehusets væsentligste aktiver uden den ekstra byrde af bo- og gaveafgifter. Specifikt betyder det, at overdragelser i anledning af tronskiftet den 14. januar 2024 skal kunne ske bo- og afgiftsfrit. Og hvorfor så det? Jo, fordi der ikke er tale om hvilke som helst aktiver. Der er tale om aktiver, der både har historisk og kulturel værdi, og som med denne lov vil kunne overgå fra den ene regent til den næste uden økonomiske hindringer, hvad enten det sker ved arv eller ved overdragelse efter abdikation.

Vi letter altså overgangen ved tronskifte og sikrer bedre muligheder for, at vores nationale arv forbliver intakt og velforvaltet. Jeg håber, vi kan stå sammen om at vedtage dette lovforslag, der praktisk talt understøtter vores fælles mål om et både velfungerende og relevant kongehus. Tak.

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Kim Valentin, Venstre. Den næste ordfører er hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Også fra Danmarksdemokraternes side skal der lyde ros for det lovforslag, som er fremsat af vores minister på området. Det er jo ikke uvæsentligt, at der også hersker kontinuitet i forhold til de regler og vilkår og den praksis, der er i forbindelse med tronskifter her i Danmark.

Hvis man kigger tilbage til den 19. april i år, så var der jo her i Folketinget lovbehandling af L 154 om Kong Frederik X's civilliste, og L 153 er jo sådan set en udløber af den lovbehandling, for der er en række delelementer, som ikke var omfattet af L 154 – det gælder f.eks. kongefamiliens private ejendomme som eksempelvis Marselisborg Slot i Aarhus, deres jagtbolig ved Limfjorden og Château de Cayx. Så der er jo nogle værdier, der ikke indgår i den omtalte civilliste, som tidligere er blevet behandlet her i Folketinget.

I Danmarksdemokraterne er vi glade for, at vi får moderniseret den praksis, der er i forbindelse med tronskifter her i Danmark, for med den her lov sikres det netop, at de værdier, som regentens eller dennes ægtefælles ved sin død efterlader eller i levende live overdrager – det er sådan set underordnet i den her forbindelse – kan overgå til den, der overtager tronen, og dermed også videreføres afgiftsfrit i de kommende regenters virke. Det giver faktisk god mening.

Så Danmarksdemokraterne er enige med regeringen i, at vi skal stemme ja til det her lovforslag.

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne. Næste ordfører er hr. Sigurd Agersnap, SF.

Kl. 13:23

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Kongehuset har en særlig status i vores samfund og i vores historie. Men som også Socialdemokratiets ordfører var inde på, er det jo i dag ikke den status i lovgivningen eller i samfundet, vi diskuterer. I dag diskuterer vi bo- og gaveafgiften, og om kongehuset skal fritages for det. I SF kan vi godt se meningen med forslaget, for der er argumenter, der taler for en fritagelse.

For det første: Hvis vi skal vurdere kongehusets aktiver, er det sandsynligt, at der vil være en betydelig værdi, og en bo- og gaveafgiftsbetaling på de aktiver vil betyde salg eller afvikling af nogle af værdierne. Derfor kan en fritagelse også betyde, at værdierne bevares i kongehusets virke og med kongehuset som ejer. Nogle af genstandene er, som der står i lovforslaget, en del af kongehusets grundlæggende virke.

For det andet: Selv om de kongelige er private personer, er kongehuset også en institution i vores samfund og på lige fod med andre institutioner i vores samfund, som også er fritaget for visse skatter og afgifter. Det gælder jo også kongehuset på nogle af de andre områder. Derfor mener vi, at der er en mening med at fritage kongehuset for bo- og gaveafgiften. Det vil gøre kongehusets økonomi mere forudsigelig og sikre, at en del af den fælles kulturarv, som i dag er ejet af kongehuset, kan bestå og kan virke i kongehuset i fremtiden.

Når det er sagt, så vi gerne, at skatteministeren i det videre arbejde med lovforslaget kom med i hvert fald et skøn over, hvad det her koster statskassen. Det er vi vant til, når vi behandler forslag på skatteområdet, og det er ikke ofte, at vi har lovforslag uden en vurdering af de økonomiske konsekvenser. Selv om det ikke skal være en individuel behandling af kongehusets værdier, ville det være fint at have et skøn over værdierne. Tak for ordet.

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ikke ønske om korte bemærkninger. Tak til hr. Sigurd Agersnap, SF. Næste ordfører er hr. Lars-Christian Brask, Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Lars-Christian Brask (LA):

Tak for det. Det er jo et lovforslag, som kommer lidt på bagkant med rettidig omhu. Det er et pragmatisk lovforslag, så det støtter vi i Liberal Alliance, og vi kan måske med tungen i kinden foreslå, at det kan inspirere til arve- og boafgift også for de almindelige danskere. Jeg skulle også hilse fra DF og sige, at de også støtter det her lovforslag.

Kl. 13:26

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Lars-Christian Brask, Liberal Alliance. Næste ordfører er Mohammad Rona, Moderaterne. Velkommen.

Kl. 13:26

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for det, og tak for ordet, formand. Og tak til ministeren for at fremsætte dette lovforslag. Den 14. januar 2024 trådte dronning Margrethe II tilbage som Danmarks dronning og overlod tronen til dengang kronprinsen og nu kong Frederik X. Det var en historisk dag for alle danskere og især herude bagved mig på Slotspladsen, hvor flere tusinde danskere var samlet til stor fejring og glæde for

at overvære tronskiftet. I den anledning fremsættes også dette lovforslag.

Hensigten med lovforslaget er relativt simpel, nemlig at arv og gaver, der efterlades ved tronskifte, kan videreføres afgiftsfrit til kommende regenter og regentpar. Sagt på en anden måde ændrer vi hermed boafgiftsloven, så vores kongehus og regentens aktiver fremtidssikres, og det betyder dermed, at arv og gaver, der enten efterlades eller overdrages, fremover skal ske afgiftsfrit til den kommende regent eller det kommende regentpar.

Jeg vil ikke bruge alverdens tid på at lovprise forslaget, men jeg synes, at lovforslaget tjener en god sag, nemlig at kongehuset i fremtiden også kan fortælle den fælles historie om Danmark. Det betyder meget for Moderaterne. Det er lige så vigtigt at understøtte et moderne og fremtidssikret kongehus, hvilket vi gør med det her lovforslag. Vi stemmer for.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Mohammad Rona, Moderaterne. Næste ordfører er hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Velkommen tilbage.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Rasmus Jarlov (KF):

Tak. Jeg glædede mig selvfølgelig, da jeg læste lovforslaget, som gør det nemmere at bevare den kulturarv, som findes i kongehuset. Det synes vi ubetinget er en god ting. Vi kunne godt unde mange flere at blive fritaget for arveafgift, men det er godt, at det sker for kongehuset. Jeg morede mig lidt over formuleringen, nemlig at man kalder det for en modernisering, at man giver kongehuset lavere skat. Men vi synes jo, det er en god modernisering, selv om det nærmest virkede som trolling af de embedsmænd, der havde skrevet lovforslaget. Jeg er ikke nødvendigvis sikker på, at Enhedslisten deler opfattelsen af, at det er specielt moderne, at man giver flere skattefritagelser til kongehuset. Men nu er det jo ikke nødvendigvis godt, at ting er moderne, men det er i hvert fald godt, at vi gennemfører det her lovforslag, og det går vi fuldt ind for.

Kl. 13:28

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen ønsker om korte bemærkninger. Tak til hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Næste ordfører er fru Rosa Lund, Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

At rejse sig op, når Folketinget får gæster, er ikke det samme som at mene, at man skal have en skatterabat, fordi man har nedarvede privilegier. I sidste uge behandlede vi i Folketingssalen her tre lovforslag om kongehuset, som ikke var blevet sendt i høring, og her er så endnu et lovforslag om kongehuset – og ingen høring. Det er et opsigtsvækkende valg, regeringen nu igen har truffet, både helt principielt, men også konkret i forhold til det her lovforslag. Nu citerer jeg fra lovforslagets økonomiske bemærkninger: »Lovforslaget vil således have negative økonomiske konsekvenser for det offentlige.« Når man f.eks. skærer i folks fritid, i su'en, i uddannelsessystemet, på almindelige borgers mulighed for at få hjælp, hvis de lever med et handicap, bl.a. med henvisning til, at riget fattes penge, kunne man jo overveje at være lidt mere omhyggelig med at få sikret en debat om, hvorvidt de penge, man foreslår brugt, nu også går de rigtige steder hen. Er det, fordi man ikke i regeringen mener, at der er nogen relevante at høre om, hvad det er, man giver de kongelige, hvorfor man så ikke har sendt lovforslaget i høring, fordi man altså

simpelt hen ikke synes, der var nogen her i landet, der var værd at spørge om kongehusets økonomi? Eller hvad er det, der er gået forud? Jeg kunne egentlig godt tænke mig, at skatteministeren eller i det hele taget måske bare nogle andre fra regeringen kunne svare på. Hvorfor er det, at lovforslag, der handler om kongehuset, ikke skal sendes i høring?

Det hører med til historien om det her lovforslag, at man ikke har skønnet over, hvor mange penge der er tale om. Der foreligger ikke nærmere opgørelse over de samlede aktiver, som det hedder sig i lovforslaget. Det vil jo sige, at når vi stemmer om det her lovforslag, giver vi det, vi andre ikke kan få i banken, nemlig en fuldstændig gratis kassekredit, som kongehuset bare kan bruge uden at fortælle os i Folketinget, hvad pengene skal bruges på. På det foreliggende grundlag må man altså forstå, at lovforslaget er en ukendt stor skatterabat på nedarvede privilegier for den om muligt snævre kreds af i forvejen privilegerede mennesker i rigsfællesskabet. En sådan manøvre kræver sædvanligvis en ualmindelig god begrundelse for at kunne være forståelig, så den begrundelse ser jeg frem til at få. Kongefamilien har en formue, der er mere end 12 gange højere end den almindelige danskers formue ifølge Danmarks Statistik. Der er tale om en mængde mursten, der kan stables mange gange tættere mod stjernerne, end den almindelige danske arbejderfamilie kan. Det er alle sammen ejendomme, som ikke længere skal beskattes modsat alle andre mindre formuer.

Hvad står denne ukendt store skatterabat så mål med? Det forlyder, at den siddende regent ønsker at holde mere fri. Det synes jeg da er dejligt for kongefamilien, men hvorfor får man så en belønning? Hvilket signal synes man det sender, når man samtidig siger »glem det« til almindelige danskere, der så meget som overvejer at kunne indrette deres liv efter, at de arbejdede lidt mindre. Men hvis man er en del af kongefamilien, får man en skatterabat, når man vil arbejde mindre. Jeg kunne jo godt lægge den positive tolkning på det her og sige, at det er en ny linje fra regeringens side og Socialdemokraterne, at man faktisk gerne må arbejde lidt mindre, og at det her bare er begyndelsen, og at alle andre danskere, der gerne vil arbejde lidt mindre, fra nu af og også vil få skatterabatter. Det ville være den positive tolkning. Jeg tvivler på, at det er sådan, det forholder sig.

Nedarvede privilegier skal ikke belønnes, mener vi i Enhedslisten, og det troede jeg egentlig vi var enige med særlig Socialdemokratiet om. Vi synes i Enhedslisten, at det er meget mærkeligt, at man, når man i forvejen har så mange privilegier og så stor formue, skal fritages for arveafgiften. Det har vi godt nok svært ved at forstå, men vi er jo også efterhånden det eneste progressive republikanske parti tilbage Folketinget. Det skulle gerne ikke komme som en overraskelse, at vi stemmer imod det her lovforslag.

Kl. 13:33

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er en kort bemærkning. Hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet.

Kl. 13:34

Anders Kronborg (S):

Jeg håber også, fru Rosa Lund så det som en ros og en cadeau for god opførsel, fordi Enhedslisten er begyndt at rejse sig op for kongehuset. Så det er bare en kvittering for, at fru Rosa Lund tog det ned.

Så vil jeg bare lige komme med en forklaring, som jeg synes er ret væsentlig. F.eks. er Marselisborg Slot i Aarhus jo ikke på statens hænder. Jeg tror, de fleste i Aarhus er glade for, at kongeparret og kongefamilien bruger slottet. Om sommeren er de en del af livet og aktiviteterne i Aarhus. Det gør jo, at nogle af de slotte, som vi betragter som vores fælles kulturarv, kan gå i arv og også kan blive brugt, så vi ikke bare har et kongehus, der sidder og kukkelurer på Amalienborg, men vi faktisk har et kongehus, hvor man ikke kan

nojes med at cykle fra Nørrebro og ind til Amalienborg for at møde dem, men hvor de faktisk kommer rundt i hele det danske kongerige og bor. Det synes Socialdemokratiet har en værdi. Det er en del af vores fælles kulturarv, og det er derfor, vi også synes, det her forslag er væsentligt.

Kl. 13:35

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:35

Rosa Lund (EL):

Jeg er helt enig med hr. Anders Kronborg i, at det kun er god skik og høflig opførsel at rejse sig, når man får gæster her i Folketinget. Det regner jeg sådan set også med at vi bliver ved med at gøre i Enhedslisten. Jeg er også enig i, at det er vigtigt at passe på den fælles kulturarv. Men netop fordi det er en fælles kulturarv, burde det også ligge på statens hænder og ikke på kongefamiliens. Så jeg er sådan set enig med hr. Anders Kronborg og tror, at mange af de mennesker, som bor omkring Marselisborg Slot, er glade for det. Men burde de så ikke også have adgang til det, når nu det er fælles kulturarv?

Kl. 13:35

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Spørgeren.

Kl. 13:35

Anders Kronborg (S):

Men det er jo her, hvor der er nogle af de her, om man så må sige, værdier, som faktisk kommer folk til gode. Nu har jeg ikke nærstuderet det, men jeg har en fornemmelse af og en tro på, at nogle sætter utrolig stor pris på, at f.eks. kongelige ordener, som jo flere herinde har taget imod igennem tiderne og også er noget af det, der bliver overdraget nu fra majestæten til det nye kongepar, også er en del af fællesskabet. Så jeg tror bare, at hvis man vil have et kongehus i Danmark og acceptere et kongehus og i øvrigt også rejse sig op for dem, må man jo også anerkende, at der er forskel på kongehuset og så det resterende Danmark.

Kl. 13:36

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Ordføreren.

Kl. 13:36

Rosa Lund (EL):

Men der er det, hr. Anders Kronborg glemmer, at vi i Enhedslisten gerne vil have skrevet kongehuset ud af grundloven. Jeg kan simpelt hen ikke se, hvad kongehuset har at gøre som den øverste myndighed i vores demokrati, som vi jo ellers går og fortæller hinanden at vi har, og vi fortæller i øvrigt også de mennesker, der har stemt på os, at det er dem, der bestemmer. Men i sidste ende er det jo én enkelt familie, som har det nedarvede privilegie, og som ingen nogen sinde har stemt på.

Kl. 13:36

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Næste korte bemærkning til hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:37

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg vil egentlig bare spørge Enhedslistens ordfører, hvornår man forventer at få afskaffet kongehuset. Vi ved jo, at Enhedslisten har proklameret, at revolutionen kommer om 8 år. Det var 2012, at Per Clausen sagde, at den ville komme inden for 20 år – så der er 8 år

tilbage. Er det så også om 8 år, at vi afskaffede kongehuset? Eller hvad er tidshorisonten cirka?

Kl. 13:37

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 13:37

Rosa Lund (EL):

Det kommer jo an på, hvordan hr. Rasmus Jarlov og hans parti stiller sig, for som hr. Rasmus Jarlov godt ved, kræver det ret meget at få lavet en grundlovsændring.

Kl. 13:37

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Spørgeren.

Kl. 13:37

Rasmus Jarlov (KF):

Jo jo, men hvornår skal det ske? Er det inden for de 8 år, eller kan vi sætte en ny 20-årshorisont for, hvornår vi forventer, at der kommer den revolution? Det kunne bare være spændende at høre, for Enhedslisten siger mange ting, men vi ved jo også, at kongehuset er utrolig populært i den danske befolkning. Så umiddelbart vil det nok ikke være noget, der sker demokratisk, at vi får afskaffet kongehuset, for der er vel næppe noget i det danske samfund, som har så stor opbakning. Jeg har lige her for få måneder siden set 300.000-400.000 mennesker samlet for at hylde vores nye konge. Så det sker næppe med et folkeligt mandat at vi får afskaffet kongehuset. Men hvordan vil Enhedslisten gøre? Og hvornår?

Kl. 13:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):
Ordføreren.

Kl. 13:38

Rosa Lund (EL):

Jamen nu ved jeg, at hr. Rasmus Jarlov er en person, som studerer venstrefløjen rigtig meget, og derfor ved hr. Rasmus Jarlov også godt, at det, som Enhedslisten går ind for, er en demokratisk revolution. Hvis det, som hr. Rasmus Jarlov savner, er at tage den debat her i Folketingssalen, så skal hr. Rasmus Jarlov være velkommen til at fremsætte et beslutningsforslag, som adskiller kongehuset fra staten. Det skal vi nok støtte i Enhedslisten.

Kl. 13:38

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Flere korte bemærkninger. Tak til fru Rosa Lund, Enhedslisten, med udsigt til et beslutningsforslag om revolution. Jeg ser ikke flere ordførere i salen – jeg har brug for dig, skatteminister. Jeg ser ikke flere ordførere i salen, og derfor giver jeg nu ordet til skatteministeren.

Kl. 13:39

Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Tak for det. Vi skal have et fremtidssikret og moderne kongehus, som vi i fællesskab værner om, og som også værner om vores fælles kulturarv. Der er lige sket et tronskifte, og når det sker, overgår en række historiske genstande og aktiver med stor betydning for vores fælles kulturarv til det nye kongepar. Det omfatter både aktiver, som er statslig ejendom, og aktiver, som tilhører regenten.

Folketinget behandlede i fredags et lovforslag, der bl.a. regulerer, hvilke slotte og hvilket statsinventar der skal overlades til det nye kongepar. Uanset om der er tale om privat eller statslig ejendom, så tjener arkiverne i vidt omfang samme formål. Rådigheden over aktiverne er i mange tilfælde en væsentlig forudsætning for at vare-

tage opgaven som regent og kongepar. Det er dermed afgørende for videreførelsen af kongehuset og den fælles kulturarv.

Med det her lovforslag sikrer vi, at aktiver i privat eje såvel som statslig ejendom afgiftsfrit kan videreføres fra regenten eller regentparret til efterfølgende eller kommende regenter og regentpar. Derved sikrer vi ensartede rammer for, at aktiverne bevares i kongehusets varetægt i generationerne fremover.

Jeg er sådan set glad for den meget stor opbakning, der også har været i dag, til det her lovforslag, og jeg ser frem til både at bevare, men også besvare de spørgsmål, som Folketinget måtte have i den her forbindelse. Tak for ordet.

Kl. 13:40

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til skatteministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 147:

Forslag til folketingsbeslutning om ændringer i skattelovgivningen til fremme af cyklismen.

Af Jette Gottlieb (EL) m.fl.

(Fremsættelse 01.03.2024).

Kl. 13:41

Forhandling

Tredje næstformand (Karsten Hønge):

Grunden til, at jeg taler så langsomt, er, at jeg ikke kan se forslagsstillerne i salen. Må jeg spørge, om der er en repræsentant fra Enhedslisten til stede. Jeg vælger at tolke det sådan, at i og med at fru Rosa Lund er medforslagsstiller, kan vi gå i gang med forhandlingen. Det betyder så bare, at der ikke er nogen til at begrunde beslutningsforslaget. Det går jeg ikke ud fra at fru Rosa Lund ønsker.

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er skatteministeren. Velkommen til, hr. minister.

Kl. 13:42

Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Vi behandler her et beslutningsforslag fra Enhedslisten, som foreslår at ændre skattelovgivningen, så arbejdsgivere kan købe eller udlåne cykler til arbejdstagere til brug for befordring mellem bolig og arbejdssted, uden at arbejdstageren skal beskattes af værdien af cyklen. Forslaget begrundes bl.a. med, at hvis flere mennesker vælger at pendle til og fra arbejde på cykel frem for at tage bilen, vil det mindske trængslen i myldretiden, reducere CO₂-belastningen fra biltrafikken og øge folkesundheden.

Jeg mener grundlæggende, at det er et godt og sympatisk forslag, der potentielt vil kunne fremme cykelpendling. Jeg er sådan set også enig i de plusord, der sættes på, i forhold til hvad det vil kunne føre til, hvis man gennemførte det her forslag. Danmark er en af verdens bedste cykelnationer, og jeg er helt enig i, at vi skal finde veje til, at skattesystemet kan understøtte cykling endnu mere, både af hensyn til klimaet, til folkesundheden og for trafikens skyld.

Der peges dog ikke i forslaget på konkrete modeller til gennemførelse af forslaget. Det anføres blot, at arbejdsgivere skal kunne købe eller udlåne cykler til arbejdstagere til brug for befordring mellem bolig og arbejdssted, uden at arbejdstageren skal beskattes af værdien af cyklen. Forslaget vil bl.a. medføre et behov for at op-sætte grænser for, hvor ofte en medarbejder skattefrit skal kunne få eller låne en arbejdsgiverbetalt cykel, om medarbejderen må forære cyklen til f.eks. en ægtefælle eller et barn, og hvor meget cyklen højst må koste osv. Derudover er der med forslaget ikke anvist finansiering til det mindreprovenu, som en gennemførelse af forslaget vil medføre.

Jeg mener sådan set, at intentionen med det her forslag samlet set er god. Jeg deler ambitionen om at få flere medarbejdere op på cyklen. Men af de grunde, som jeg har anført, kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 13:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er en enkelt kort bemærkning til hr. Pelle Dragsted.

Kl. 13:44

Pelle Dragsted (EL):

Jeg må først beklage, at jeg kom for sent i salen til at kunne begrunde forslaget. Jeg sad og fulgte med på tv, og så gik det pludselig meget hurtigere, end hvad jeg havde forventet; det beklager jeg selvfølgelig dybt. Men uanset hvad glæder jeg mig til debatten om forslag om at understøtte cyklismen.

Kan ministeren sætte nogle ord på, hvad regeringen påtænker af nye initiativer for at understøtte cyklismen?

Kl. 13:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 13:45

Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Jeg vil bare sige, at det er helt fair. Jeg skal i hvert fald ikke stå og pege fingre; jeg er også nogle gange blevet overrasket, når en behandling er gået hurtigt.

Som jeg også håber at hr. Pelle Dragsted fik med, synes jeg jo faktisk, det er et godt og sympatisk forslag. Der er så nogle grunde til, at vi ikke kan støtte det fra regeringens side, men selve intentionen i det, om at bruge skattesystemet til at prøve at understøtte folkesundheden i det hele taget, men jo også som her konkret i forhold til cyklismen, er noget af det, vi sidder og kigger på.

Kl. 13:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 13:45

Pelle Dragsted (EL):

Vi ser jo sådan en lidt dramatisk udvikling, hvor der faktisk i anden af folk, der cykler, er sket et fald siden 1990 på mellem 15 og 20 pct. og samtidig ser vi jo altså, at flere og flere flytter sig ind i biler, som vi ved både er et problem, når det kommer til trængsel og selvfølgelig også til forurening, indtil de får sig flyttet over i nogle mindre forurenende biler; det gælder partikelforurening og meget andet, som har store konsekvenser, ikke mindst i de store byer.

Så anerkender regeringen, at der må ske noget mere drastisk, hvis vi skal have vendt den udvikling?

Kl. 13:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 13:46

Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Ja, det anerkender jeg fuldt ud, og jeg kan også sige på regeringens vegne, at vi er nødt til at gøre mere, også i forhold til cyklisme.

Kl. 13:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Sigurd Agersnap.

Kl. 13:46

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det. Beslutningsforslaget er jo lidt bredt formuleret i forhold til skattelovgivningen, men et af de forslag, der har været oppe i debatten og også er blevet nævnt af bl.a. Dansk Industri, er jo at udvide den mulighed, der findes for fri bil på arbejdspladserne, til også at gælde fri cykel, altså at man kunne få en arbejdsgiverbetalt cykel, man kunne bruge derhjemme.

Hvad synes skatteministeren om den forskel, der er i dag, på netop cykler og biler i forhold til skattelovgivningen?

Kl. 13:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 13:47

Skatteministeren (Jeppe Bruus):

Det er en af de ting, jeg sidder og kigger på.

Kl. 13:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er der ikke flere spørgsmål til ministeren. Vi siger tak til ministeren, og nu går vi i gang med ordførerrækken. Den første er hr. Anders Kronborg er fra Socialdemokratiet. Velkommen til ordføreren.

Kl. 13:47

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Tak for det. Før jeg kom i Folketinget, havde jeg fornøjelsen af at være udvalgsformand for teknik- og byggeudvalget i Esbjerg Kommune, og noget af det, der var en stor glæde ved det udvalgsformandskab, var bl.a. det fokus, man kunne sætte på cyklismen for at få flere til at cykle. På et tidspunkt havde vi i Esbjerg fået del i nogle statspenge til at kunne lave nye supercykelstier, og da det beslutningsforslag skulle i byrådsalen, startede vi byrådsmødet med at synge Povl Kjølbers gamle cykelsang om, at en cykel ikke sviner, den bruger nul benzin, og at det er sjovt at cykle. Og jeg tror, de fleste kan nynne med på den fantastiske dejlige sang. Selv om det er en børnesang, er det jo en sang, som generationer kan synge med på.

Det er jo, fordi vi ved, at når vi tager cyklen, gavner det vores sundhed, og samtidig bliver man mere frisk i hovedet. Vi ved også, at det gavner klimaet, for hvis man tog bilen i stedet, udledte man CO₂. Så alt i alt er jeg fuldstændig enig med Enhedslisten i, at det er en ulykkelig udvikling, at vi ser, at færre og færre vælger cyklen. Der er selvfølgelig flere årsager til den udvikling. En er, at skolerne ikke længere ligger lige henne omkring hjørnet; nogle ligger langt væk. Og med de helt små kan jeg godt forstå, at forældre af trafikssikkerhedsmæssige årsager vælger at køre børnene i bil. Men der er jo nogle lavthængende frugter, hvor man kan presse på for at øge incitamenterne til, at flere vælger cyklen. Og et er jo at se på skattelovgivningen, som Enhedslisten foreslår med det her beslutningsforslag.

Jeg anerkender, at det er en meget bred formulering. Dertil vil jeg bare sige, at jeg faktisk synes, det er meget positivt, at Enhedslisten bringer det her beslutningsforslag op, og selv om Socialdemokratiet

ender med at stemme nej, hvilket vi jo som regel gør til beslutningsforslag, må man ikke tolke det, som om det her er noget, vi er afvisende over for. Både på transportområdet og på skatteområdet ser vi meget gerne flere initiativer, der kan gavne cyklismen. Så det er bare en åben dør til hr. Pelle Dragsted og Enhedslisten, i forhold til at den her dialog tager vi meget gerne løbende med hinanden, og vi har jo også historisk, hr. Pelle Dragsted, lavet forskellige aftaler herinde i Folketingssalen, som gavner cyklismen. Selv har jeg haft en rigtig udmærket debat med den daværende transportordfører for Enhedslisten hr. Henning Hyllested, der jo også i forbindelse med hans store engagement som transportordfører fik sat forskellige initiativer i værk netop for at fremme cyklismen.

Jeg sagde lidt spøgefuldt på et internt møde forleden, at vi jo selvfølgelig er et rigt samfund, hvis vi begynder at belønne folk, der cykler. Netop fordi jeg selv synes, det er dejligt at cykle, var der en, der spøgefuldt sagde: Jamen Anders, det gælder også de ethjulede cykler. Så var jeg selvfølgelig fuldstændig med. Det siger jeg her til sidst for at sige, at det er klart, at vi skal have balancerne med, som man jo også skal have, når man cykler på en ethjulet cykel, men hvis vi skal fremme cyklismen, skal vi virkelig op på den store klinge og arbejde hen imod det. Så jeg glæder mig til den videre debat, hr. Pelle Dragsted, både på skatteområdet, men jeg ved, at den socialdemokratiske transportordfører har kigget ind i forskellige initiativer, så det er bare en opfordring til, at dialogen også foregår på transportområdet.

Så skal jeg sige, at vi ikke støtter beslutningsforslaget, men vi holder kæden stram, og vi sætter cyklen op i det høje gear i forhold til at være positive med hensyn til fremadrettede initiativer, der kan blive konkret lovgivning herinde i salen. Og jeg lytter mig til, at skatteministeren også konkret kigger ind i initiativer i øjeblikket.

Kl. 13:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en bemærkning til hr. Pelle Dragsted.

Kl. 13:51

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det, og også tak for de positive tilkendegivelser. Og ja, vi har heldigvis lavet vigtige initiativer på cykelområdet, når vi bl.a. har forhandlet finanslov sammen igennem årene. Men det har jo ikke formået at vende udviklingen. Den går desværre den forkerte vej.

Jeg kan forstå på ordføreren, at man ikke vil stemme for forslaget. Støtter ordførerens parti idéen i forslaget, altså at en arbejdsgiver, der ønsker det, vil kunne stille en cykel – eventuelt en elcykel – til rådighed for sine medarbejdere, uden at medarbejderne altså bliver beskattet af det?

Kl. 13:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:52

Anders Kronborg (S):

Det vil jeg som udgangspunkt være positiv over for at kigge på, og det forstår jeg at der også er andre i regeringen der er positive over for. Men at sætte to streger under allerede i dag er for tidligt. Men den helt, helt tydelige konklusion er bare, at initiativer, der kan fremme cyklismen, også det helt konkrete initiativ, som hr. Pelle Dragsted peger på, vil jeg diskutere med det mest positive sind, jeg overhovedet kan finde frem.

Kl. 13:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Pelle Dragsted (EL):

Så er det jo så heldigt, at vi ikke skal stemme i dag, men først under en tredjebehandling, og imellem det har vi også en udvalgsbehandling. Så vil ordføreren og ordførerens parti være åbne over for i udvalgsbehandlingen at se på, om man kunne finde sammen om en fælles tekst, som opfordrede og pålagde regeringen at undersøge mulighederne for sådan en model, altså en lidt blødere formulering, men dog en klar tilkendegivelse af, at man støtter op om principperne? For det kunne være et første skridt imod at gøre noget ved det.

Kl. 13:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 13:53

Anders Kronborg (S):

Nu har jeg jo selv haft fornøjelsen af at cykle til Paris tre gange med Team Rynkeby, og nogle gange var de der dagsture på 220 km. På de sidste 10 km kunne man godt få lov til at tage sådan en sprint, for så skulle man ned til det, der hed bagsmækken. Det var sådan en hyggelig bagsmæk med lidt øl og lidt chips osv. Det gjaldt om at komme først.

Jeg vil gerne sige to ting til det, hr. Pelle Dragsted spørger om. Jeg vil gerne se, om jeg kan sprinte fra Pelle Dragsted i forhold til noget lovbehandling, hvor vi har dialogen med regeringen. Hvis det ikke lykkes, vil jeg være positiv over for, at vi laver en tekst.

Kl. 13:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere bemærkninger, og vi går videre til den næste, og det er hr. Kim Valentin fra Venstre. Velkommen.

Kl. 13:53

(Ordfører)

Kim Valentin (V):

Tak til formanden. Jeg er jo i den situation, at jeg faktisk også tænker tilbage på Povl Kjøller, og jeg havde også i min tale skrevet de samme linjer, som den foregående ordfører havde. Jeg vil dog komme med en yderligere refleksion. Jeg var jo barn i 1970'erne, og jeg kan huske de søndage, hvor der ikke måtte køre biler, og hvordan man værdsatte sin cykel i meget høj grad. Jeg boede en lille smule ude på landet, og det var en stor fornøjelse at kunne cykle med sin mor og far. Det fik man jo ikke lov til hver dag, men man fik en cykeltradition. Det er en cykeltradition, jeg selv også har i dag, og derfor er det et meget sympatisk forslag – ikke fordi jeg har en cykel i dag, men fordi det er der rigtig mange danskere der sådan set har, og der er rigtig mange danskere, der godt kan lide tanken om, at man bruger cyklen til sit arbejde. Det er dog ikke alle, som bor så tæt på deres arbejdsplads, at de rent faktisk kan gøre det.

Der er også en del andre ting i det her forslag og ting, som gør, at man måske skulle tænke lidt mere ud af boksen. Jeg synes f.eks. ikke, at det her forslag er finansieret, og det er en væsentlig ulempe, når man ser på et forslag, at man ikke kan se, hvad det rent økonomisk set betyder. Jeg vil dog også sige, at vi ikke er lukkede for en snak om det her. Det er vi ikke, og i udvalgsbehandlingen vil vi gerne snakke videre om det, og hvis I har en tekst, er I meget velkommen til at komme med den. Så lad os da se på det. Som udgangspunkt er regeringen dog også i arbejdstøjet her, som man kunne høre på den tidligere ordfører, og derfor kan jeg selvfølgelig ikke støtte beslutningsforslaget, som det ligger her, men jeg vil meget gerne se en tekst og prøve at arbejde lidt videre i den retning, hvis det vel at mærke kan lade sig gøre.

Jeg har en sidste bemærkning, og det er, fordi der lige var et spørgsmål fra ordføreren omkring elcykler. Det er jo fuldstændig rigtigt, at elcykler er et nyt befordringsmiddel, som er en mulighed i dag. De er ret bekostelige og kan være ret bekostelige, men det kan cykler jo faktisk også være. Almindelige racercykler kan man jo i dag få til langt over 100.000 kr., så derfor er det jo ikke sådan, at man bare lige kan sige, at alle kan stille deres cykel til 5.000 kr. til rådighed, og så kan de cykle på arbejde. Der er sikkert nogle krav til det her, og derfor er der også nogle overvejelser, man skal gøre sig, om finansiering i den her sammenhæng.

Spørgsmålet er så, om det skal være beskattet, eller om det ikke skal være beskattet. Det kan jeg ikke stå her på talerstolen og tage stilling til, men det er noget af det, der skal kigges ind i og overvejes: Hvis man får stillet en cykel eller en elcykel eller en meget dyr racercykel til rådighed, skal man så beskattes af det, fordi man får det stillet til rådighed af arbejdsgiveren? Det er nogle overvejelser. Jeg tillader mig at reflektere lidt over det her, fordi det jo ikke bare er noget, man kan stå at sige ja eller nej til her på talerstolen, men da forslaget er godt, vil jeg gerne tale videre om det under udvalgsbehandlingen. Tak.

Kl. 13:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Pelle Dragsted.

Kl. 13:58

Pelle Dragsted (EL):

Også tak for den positive modtagelse fra Venstres ordfører. Det er spændende med minderne fra barndommen om den bilfrie søndag. Jeg ved ikke, om der er et forslag på vej fra Venstre om en genindførelse af sådan noget. For så tror jeg godt, vi kan snakke sammen, og også tak for at minde os om Poul Kjøller, det kunne være, vi snart skulle bryde ud i sang sammen her i salen.

Men det er nogle relevante overvejelser. Selvfølgelig skal man ikke, om jeg så må sige, kunne udbetale løn ved så at give en racercykel til 80.000 kr. og så slippe for at betale indkomstskat, og selvfølgelig skal det her pakkes ind. Men jeg noterede mig med glæde ordførerens villighed til at tage det op i en tekst. For vi har f.eks. i dag et konkret problem. Hjemmehjælperne i Aarhus kører f.eks. rundt på en elcykel, som er stillet til rådighed, og de er måske ude i en forstad til Aarhus, hvor de selv bor, men de må ikke køre hjem med cyklen, fordi de så bliver beskattet af den. Så de skal køre ind til Aarhus og tage deres egen cykel og cykle tilbage igen. Og det er den slags tossebureaukrati, som vi godt kunne tænke os at gøre noget ved.

Kl. 13:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 13:59

Kim Valentin (V):

Tak for refleksionen. Det tror jeg bare jeg vil sige.

Kl. 13:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren? Nej, der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, og vi går videre til den næste ordfører, som er hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 13:59

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Også fra Danmarksdemokraternes side skal der lyde en tak til Enhedslisten for, at vi får lejlighed til at sætte lidt fokus på nogle af

de udfordringer, som der bl.a. er, og som det også er skitseret i beslutningsforslaget, altså at man ikke altid bor lige op og ned ad et busstoppested, og det er med hensyn til problematikken i de senere år også gradvis blevet værre. Man kan i hvert fald sige, at udfordringen er blevet større og større, og at der i takt med at der er længere og længere mellem vores busser i landdistrikterne, og der igen også bliver længere til den lokale skole på grund af skolelukninger eller længere til gymnasier og andre uddannelsessteder, så også er flere, der har fået udfordringer med overhovedet at kunne komme hen til deres uddannelse eller deres arbejdsplads, og det giver det her beslutningsforslag faktisk en mulighed for at vi kan få en god debat om, og det vil vi gerne kvittere for.

Jeg vil naturligvis også sige, at der er de her grundlæggende problematikker – og det er jo også derfor, vi ikke sådan bare uden videre siger ja til et ellers meget sympatisk forslag – altså den her økonomiske finansiering. Det er meget vigtigt, at vi ved, hvorhenne forslagsstillerne vil finde pengene til det, og det er også vigtigt, at vi ved, hvor stort et provenutab der vil være, i forhold til hvor mange penge det vurderes at der skal findes. Så er der jo også den anden side af akilleshælen, og det er, at vi samtidig også skal sikre noget. Og nu er jeg er ikke helt så sikker på, at der er så mange, der vil få en cykel til 80.000 kr., sådan som Venstres ordfører var inde på, men jeg tror i hvert fald, der ville være en del, der ville ende med at få en cykel, som kom til at stå ude i garagen, ligesom alle mulige andre cykler i kongeriget Danmark gør det. Der, hvor jeg bor, er der ikke så mange bybusser, men jeg ser ofte cykler stå, også hjemme på min egen matrikel, for at være helt ærlig, og det tror jeg er sådan noget, mange kan nikke genkendende til, og der vil det jo være en kende problematisk, hvis vi giver et skattefradrag for, at der står en masse cykler, som ikke bliver brugt, andet end når det lige er den 1. maj og solskin eller andre ting.

Så er der selvfølgelig også et spørgsmål om priserne på dem. Jeg er jo helt med på, en elcykel måske typisk og i nogle henseender vil være det, der er attraktivt, netop også fordi man på den måde kan tiltrække nogle, der har lidt længere afstande, de skal ud på. Hvis man bor i mange af de her landdistrikter, vil man jo også opleve, at rigtig mange familier, hvor de måske tidligere nøjedes med at have én bil, nu har to biler. I Tørring, hvor jeg bor, er det måske den ene ægtefælle, der arbejder i Herning, og den anden, der arbejder i Kolding, og så kan man ikke rigtig komme af sted sammen i sin bil, og så ender man med at have to biler, og mange ender jo også med at have det, der hedder en børnebil. Så vi er jo faktisk derude, hvor man rigtig, rigtig mange steder i Danmark typisk har tre biler i en husholdning, og det kan jo virke lidt voldsomt, og det anerkender jeg sådan set også, men omvendt vil jeg også sige, at det virker voldsomt, at man har skåret så mange af vores landdistriktsruter væk, og at man har brugt pengene på at bygge flere metrolinjer og letbanesystemer i f.eks. Odense og Aarhus. Man finder f.eks. pengene til en del af budgetoverskridelserne ved at fjerne nogle af vores landdistriktsruter. Det er jo i hver fald det, man har gjort i forhold til letbanen i Aarhus, og det er gået ud over nogle ruter, der er helt dannede, hvor jeg bor, og vi har altså 65 km til Aarhus. Så vi har ikke den store nytte af den letbane. Men det var sådan en sidebemærkning i forhold til det.

Vi anerkender forslaget her, og vi vil også gerne være med til at se på, om der overhovedet kan forfattes noget, og jeg noterer mig også, at der er inde i regeringspartierne er en lydhørhed over for den tilgang til det, og den vil vi fra Danmarksdemokraternes side sådan set gerne kvittere for. Men vi kan ikke bare sådan direkte sige, at den køber vi, og at den er vi med på, men vi skal have tingene belyst, og vi skal også finde ud af, hvad det er for en konkret tekst, der vil kunne komme. Så skal jeg, inden jeg går ned fra talerstolen, endelig også huske at sige, at jeg har lovet hr. Rasmus Jarlov fra De Konservative at sige – det skal de dog selv redegøre nærmere for

– at de ikke umiddelbart kan støtte beslutningsforslaget. Det skulle være ordene.

Kl. 14:06

Kl. 14:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak for det. Der er en kort bemærkning til hr. Pelle Dragsted.

Kl. 14:04

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Og også tak for de positive tilkendegivelser. Vi er jo helt enige med Danmarksdemokraterne i spørgsmålet om de lokale busser. Det er en skandale, at der lukker busruter i landdistrikterne landet over. Det handler dybest set om menneskers frihed til at kunne bevæge sig rundt i vores land. Det er helt uacceptabelt, og det har jeg også haft oppe med transportministeren flere gange, og jeg venter på, at der snart skal ske noget.

Det er klart, at det at cykle ikke er en mulighed for alle. Nogle gange er der jo så lang en afstand, at man ikke kan det. Men det, at vi har fået elcykler, øger den distance, hvor man måske kan erstatte en af familiens tre biler med en elcykel til glæde for både klimaet og måske også en selv, fordi man kan høre fuglene synge og få noget frisk luft, mens man tager på arbejde.

Det er sådan, at en tredjedel af alle de bilture, der bliver kørt, er på under 5 km, og det er jo en rute, man sagtens kan tage på en elcykel, hvis man er sund og rask. Så det her forslag handler jo, om man så må sige, om at skabe et godt alternativ, som også kunne have betydning for de mennesker, som ikke bor der, hvor der er den bedste betjening med kollektiv transport.

Kl. 14:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 14:05

Hans Kristian Skibby (DD):

Det er et af de steder, hvor vi godt kan finde hinanden, selv om vi måske er lidt røde og lidt blå hver for sig. Men når vi nu er alligevel er lidt inde på den del af det – nu ved jeg jo også godt, at Enhedslisten måske har lidt flere vælgere her i hovedstadsområdet, end Danmarksdemokraterne har – synes jeg ikke, at vi kan komme udenom, at hvis man kigger på de tider, der er på, hvor lang tid man skal vente på et busstop herinde i midtbyen, kunne det jo også godt være, at man herinde kunne tage ved lære af at få cyklerne lidt mere i brug og så få lidt længere tid imellem busserne. Og det er jeg sikker på at der er rigtig mange fra borgerrepræsentationen som ikke er enige med mig i.

Kl. 14:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 14:05

Pelle Dragsted (EL):

Om det er sådan et nulsumsspil, hvor man skal have dårligere kollektiv transport i byerne, ved jeg ikke. Men jeg er i hvert fald meget enig i, at vi ikke kan være den betjening, vi har af kollektiv transport uden for de store byer, bekendt. Jeg vil også gerne sige, at det tror jeg vi alle sammen ikke har været gode nok til. Så det er i hvert fald et område, hvor vi ser frem til et godt samarbejde med Danmarksdemokraterne. Jeg håber også, at vi kan finde sammen om en tekst, der kan tage os videre i retning af at give nogle fordele til dem, der vælger cyklen.

Kl. 14:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Hans Kristian Skibby (DD):

Jamen det var sådan set en rammende konklusion på den her dialog. Tak.

Kl. 14:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren, og vi går videre i rækken. Den næste er hr. Sigurd Agersnap fra SF.

Kl. 14:06

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Det er afgørende at styrke cyklismen i Danmark. Vi har i mange år set os selv som et foregangsland, når det kommer til cyklisme; en ledestjerne, folk spejdede mod. Men vi kan se, at de seneste 10 år er det gået tilbage. Antallet af cykelture falder, og man må også indrømme, at når man kigger ud i verden, er der lande, der i dag er foran os, når det gælder cyklisme. Holland er et af dem, Sverige og især i områderne omkring de store byer er et andet. Så det er afgørende, at vi får gjort noget for cyklismen, og jeg synes egentlig, det er en ret opløftende debat, vi har herinde i dag, hvor rigtig mange partier tilkendegiver, at det er de egentlig enige i. Så må man sige, at det, der skal til, jo er handling og ikke bare ord, og det må vi følge op på om kan ske.

Men vi ved, at cyklisme er sundt for den enkelte, det er godt for samfundsøkonomien, og det er godt for fællesskabet. Hvis man tager et studie fra Syddansk Universitet, viser det desværre, at det går den forkerte vej; at antallet af cykelture er faldet de sidste 10 år. Hvis man tager et studie fra Danske Regioner, viser det, at det ville betyde færre sygedage for i omegnen af 3,2 mia. kr., hvis flere tog cyklen. Dansk Industri siger, at kun hver femte cykler under 10 km, selv om hver anden kunne gøre det, og samfundet bliver over 8 kr. rigere for hver kørt kilometer på cykel.

Tallene og forskningen er ret entydige og ret entydigt positive i forhold til at fremme cyklismen og styrke, at vi får flere til at droppe at sidde i bilen hver for sig, men i stedet hoppe over på cyklen. Vi slipper for noget partikelforurening fra diesel- og benzinbiler, og vi slipper for CO₂-udledning. Men også selv om bilerne bliver grønnere, slipper vi også for den trængsel, som følger med, og i stedet bliver vi faktisk sundere. Det er en trængsel, som omkring de store byer ifølge Dansk Industri koster samfundet årligt 30 mia. kr. Det er et voldsomt stort tal, og det er voldsomt mange timer, vi spilder i bilkøer.

Derfor er vi i SF meget optaget af at gøre mere for cyklismen. Vi vil gerne styrke, at kommunerne får mulighed for at investere i et bedre cykelstinet. Det er afgørende for, at man også kan cykle ude i landdistrikterne. Vi vil gerne have fremrykket de cykelpuljer, der er, få gang i en hurtig cykelstrategi, og så mener vi også, at man skal bruge skattesystemet til at styrke cyklismen. I Sverige har man haft støtte til elcykler. Det har gjort, at gennemsnitlig pendlerafstand på cykel er blevet markant længere, og har gjort, at flere tog en elcykel. Flere har også foreslået, at man fik en fri cykel-ordning ligesom en fri bil-ordning og i hvert fald fik løst det problem, at nogle, der bruger cykel på arbejde, i dag ikke kan tage den med hjem uden at blive beskattet af den.

Så vi synes alt i alt, det er en vigtig debat. Vi synes, den bliver rigtig relevant, når vi kommer til de konkrete forslag, og der vil vi meget gerne bidrage. Tak for ordet.

Kl. 14:09

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er et par korte bemærkninger. Den første er til hr. Anders Kronborg.

Anders Kronborg (S):

SF slår jo en åben dør ind i forhold til en god dialog. Men det, vi også taler om her, er jo en skattelettelse. Det er en skattelettelse, og det har jeg bare haft flere debatter med hr. Sigurd Agersnap om, hvor hr. Sigurd Agersnap har tordnet mod skattelettelser. Så jeg synes også bare, det her er en god anledning til at sige, at alle skattelettelser altså ikke er onde skattelettelser. Og så skal jeg bare stille det helt konkrete spørgsmål: Hvor stort et beløb anser hr. Sigurd Agersnap som realistisk at bruge til en skattelettelse, når det handler om cyklisme?

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Sigurd Agersnap (SF):

Det er rigtigt, jeg har haft mange diskussioner med hr. Anders Kronborg, også her i salen, om regeringens planlagte skattelettelser. Jeg tror også, jeg har sagt mange gange, at SF gerne vil omlægge inden for skattesystemet, sådan at vi får et mere grønt skattesystem, som tilskynder til, at man tager det grønne valg, men også sådan at man ikke skal betale mere i bunden – måske kunne man faktisk få en skattelettelse i bunden – men at det var dem med de højeste indkomster, dem, der tjente penge på aktieafkast, dem, der tjente penge på store boliggevinster, som betalte mere i skat. Så det har aldrig været sådan, at SF ikke var klar til at kigge på vores skattesystem samlet set. Det, vi synes er problemet med regeringens personskattelettelser, er jo, at det er et meget stort beløb, man bruger på skattelettelser, som skulle være brugt til velfærden, og så også, at de primært går til dem, som tidligere betalte topskat. Det er dem, der får de største gevinster ud af regeringens skattelettelser, og det mener vi er skævt.

Med hensyn til beløbet er vi med på at sætte en del penge af til at styrke cyklismen. Det vigtige for os er, at det ikke går fra velfærdsområderne i øvrigt.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Anders Kronborg (S):

Vi har jo en samlet kasse at finansiere vores samfund med, og det er klart, at hvis man tager en halv milliard og bruger til skattelettelser til cyklisme, så vil den halve milliard ikke kunne bruges et andet sted. Derfor er der selvfølgelig nogle overvejelser, man skal gøre. Jeg vil bare sige, at jeg er positiv over for at se meget, meget nuanceret på det her og se på mulighederne i det. Men vi skal også huske, at det, der kan være udfordringerne i at gå ind og se på skattesystemet i forhold til cyklisme, er jo også, hvordan vi sikrer lighed i det her. For det er klart, at hvis det er de samme fradragsregler, der kommer til at gælde, så får direktøren, der betaler toptoppskat, jo de samme muligheder, som vedkommende, der ligger i bunden indkomstmæssigt, så der er i hvert fald også nogle nuancer, som man skal kigge på.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Sigurd Agersnap (SF):

Jeg tror, at mange af dem, der betaler toptoppskat, og som måske kommer til det, er folk, der har privatchauffør på eller i hvert fald

Kl. 14:09 har et par biler i carporten. Det er ikke dem, vi snakker om, når vi snakker om at fremme cyklisme. Jeg synes, der er mange ting i det, hr. Anders Kronborg siger. Det ene er, at vi jo selvfølgelig gerne vil bruge penge på forebyggelse, og at få folk til at cykle mere er godt for den enkelte, det er godt for sundheden, og det er godt for samfundet. Det andet er, og det er rigtigt, at hvis man bruger penge på at styrke cyklisme, så kunne man ikke bruge dem andre steder i vores samfund. Det er derfor, vi siger, at de ikke skal gå fra velfærden i øvrigt. Det skal måske tages fra de skattelettelser, regeringen har afsat.

Kl. 14:12

Kl. 14:10 **Første næstformand (Leif Lahn Jensen):**
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 14:12

Kl. 14:10 **Pelle Dragsted (EL):**

Tak for det. Jeg tror bare, jeg savnede et klart svar på, om SF støtter forslaget, eller om man vil være tilbøjelig til at bidrage til en tekst, der peger i samme retning og altså får noget af det her på gлед, om jeg så må sige.

Kl. 14:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:12

Sigurd Agersnap (SF):

Vi gør begge dele, alt efter hvad hr. Pelle Dragsted beslutter med forslaget. Vi kan godt støtte det, som det foreligger i dag, men vi er også med på at kvalificere det yderligere, hvis det kan samle os bredere i Folketingssalen.

Kl. 14:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Lars-Christian Brask fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 14:13

(Ordfører)

Lars-Christian Brask (LA):

Jeg havde ikke lige set det her komme fra Enhedslisten, altså en skattelettelse, et skattefrit gode, men jeg kipper med hatten for det. Man kan jo sådan lidt grinende spørge: Kommer der forslag om skattelettelser på andre grønne transportmidler? Men helt konkret og i forhold til det her forslag vil vi være konstruktive. Vi mangler nogle beregninger på de økonomiske konsekvenser, altså hvad det kommer til at koste, og det forventer vi og opfordrer i hvert fald til bliver belyst i udvalgsarbejdet mellem første og anden behandling, og så vil vi tage stilling derefter. Så det er med et åbent sind, og en smule skepsis, men også med en hel del konstruktiv tilgang, at vi er villige til at arbejde med det her forslag fra Enhedslisten.

Kl. 14:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 14:14

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Det synes jeg lyder godt. Det er ikke noget nyt, at Enhedslisten ønsker at bruge skat til at fremme en bæredygtig adfærd. Vi kvitterer i øvrigt også for Liberal Alliances indsats for at holde afgifterne på elbiler nede. Det har jo været helt afgørende for at få sat det ryk i gang, som vi har hen imod elbiler. Vi ser også det her forslag som en slags kickstart. Elcykler er en rimelig ny ting. Der

Kl. 14:12

er nok nogle, der ikke har opdaget, at de faktisk godt kunne hoppe på cyklen i stedet for at sætte sig ind i bilen, når de skal på arbejde, og det her er jo en måde at give et skattemæssigt incitament til det på. Så jeg er bare glad for den positive tilkendegivelse, og så må vi snakke i udvalget om, hvad vi kan blive enige om.

Kl. 14:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:15

Lars-Christian Brask (LA):
Tak for det.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til den næste ordfører, hr. Mohammad Rona fra Moderaterne.

Kl. 14:15

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for debatten. Når man også har udlændingeområdet, er det her jo en lidt mere opløftende debat, sagt med al respekt. Jeg kan også høre på tværs af forskellige partier, at man synes, at forslaget faktisk langt hen ad vejen har nogle rigtig gode intentioner. Jeg tror også, jeg vil hoppe med på det kor og sige, at jeg også på mange måder synes, at det er et rigtig fint forslag. Der er selvfølgelig noget med finansieringen, og det er jo også en af grundene til, at vi så ikke støtter forslaget.

Jeg synes også, det er vigtigt i forhold til det her at påpege, at mange gange tror man, at for at løse den grønne omstilling og de klimaudfordringer skal man lave sådan nogle store ting som vejafgifter, flyafgifter og CO₂-afgift. Men her ligger der faktisk et på mange områder relativt nemt forslag, hvor man ikke skal ud i alle mulige ting, men hvor man faktisk med nogle skattemæssige greb kan gå hen og gøre noget, og det synes jeg og vi i Moderaterne sådan set også er spændende, for vi ønsker jo også, at Danmark skal være et foregangsland på klimaområdet, så det kommer sådan set heller ikke bag på nogen.

Det, jeg så også adresserer, ud over finansieringen, er jo, hvad man gør med dem, der bor på landet. Hvad med dem, der bor langt væk fra deres arbejde og f.eks. har 20-30 km. til arbejde? Er det noget, der vil gavne dem, eller er beslutningsforslaget sådan primært henvendt til folk, der bor i storbyen? Det kunne også godt være en bekymring fra vores side.

Udover det synes jeg, som jeg også sagde indledningsvis, at det nogle gange godt kan blive alt for storpolitisk, når vi snakker om grøn omstilling, og her er der faktisk et forslag, som måske kunne være lige til, så jeg vil også gerne være med til at diskutere det videre med Enhedslisten. Tak for ordet.

Kl. 14:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 14:17

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det; det er jeg glad for. Det er jo også næsten et forslag i Moderaternes ånd, al den stund at det samler lige fra Dansk Industri til Cyklistforbundet. Det er jo en sjælden alliance, og hvis Moderaterne stadig væk er et parti, der gerne vil bygge bro, så burde de jo slikke sig om munden over sådan et forslag her. Det ved jeg så ikke om jeg helt hørte ordføreren gøre, men jeg hørte en positiv tilkendegivelse.

Med hensyn til finansiering og omkostninger er det klart, at det er noget, der skal afdækkes i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Vi ved, at den samfundsøkonomiske gevinst er kæmpestor, men hvad de statsfinansielle omkostninger er, må vi afdække. Det kommer jo helt an på, hvilke andre skattefordele det her erstatter, f.eks. befordringsfradrag og andre ting.

Kl. 14:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:18

Mohammad Rona (M):

Jeg er fuldstændig enig, og tusind tak for at italesætte, at vi er et parti, der godt kan lide brobygning, både på det her område og på andre områder. Vi er klar til at gå ind og kigge på det her, og jeg synes faktisk, det langt hen ad vejen er et fornuftigt forslag.

Kl. 14:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger, og så går vi videre til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 14:18

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Tak, formand. Tak til Enhedslisten for at fremsætte det her beslutningsforslag. Jeg er sådan set fuldstændig enig i Enhedslistens tanker bag at fremsætte forslaget her, for det med at hoppe på cyklen er jo godt, både for ens egen sundhed, fysisk såvel som mentalt i øvrigt, og så er det jo også godt for samfundets klimabelastning, altså at få den nedbragt, og for trængslen, hvis altså alternativet er, at man tager sin egen bil.

I Radikale Venstre er vi meget positive over for at bruge skat som et redskab til at fremme både folkesundheden og nedbringe CO₂-udledningen. Jeg tror så, at vi skal prøve at tage drøftelserne bredere end alene at se på cyklisme og det her enkeltstående forslag, for noget af det, som vi i Radikale Venstre i hvert fald også har en stor kærlighed til, er den kollektive transport. Derfor håber jeg, med de mange tilkendegivelser, der er blevet givet af forskellige ordførere heroppe fra talerstolen, også om at nærme sig hinanden ved at lave en tekst, at vi i sådan en tekst, som vi i Radikale Venstre rigtig gerne vil være med til, måske også kan skrive, at vi skal se det hele i et større perspektiv og måske også tænke den kollektive transport ind. Det er i hvert fald sådan, vi ser det.

Så skulle jeg i øvrigt hilse fra Dansk Folkeparti, som også ser konstruktivt på forslaget her. Tak.

Kl. 14:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 14:20

Pelle Dragsted (EL):

Det er jo sjældent, man fra Radikale Venstre hører hilsner fra Dansk Folkeparti, så det i sig selv kan jo gøre dagen lidt fornøjeligere. Spøg til side.

Jeg hørte også en positiv indstilling, og jeg er jo helt enig i, at den kollektive transport i den grad også skal have en kærlig hånd. Altså, vi ser jo generelt en bevægelse væk fra både cykler og den kollektive transport over i retning af bilisme. For nogle mennesker er der ikke noget alternativ, og de skal have en mulighed, de skal kunne tage bilen, og det bliver så en elbil, men for mange mennesker handler det om at sørge for, at der er en mulighed, og det kan man gøre ved at sørge for, at der er en dækning med kollektiv transport,

og det kan man gøre, som vi foreslår med det her forslag. Så jeg håber, at ordføreren vil være med til at se konkret på det her forslag og eventuelt vedtage en tekst i udvalget.

Kl. 14:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 14:21

Samira Nawa (RV):

Tak. Det der med hilsenen fra Dansk Folkeparti er jo sådan set kun, fordi det var en forglemmelse fra Liberal Alliances ordførers side, så mere har Radikale og DF ikke nærmet sig hinanden.

Jeg er meget begejstret for det her forslag. Det må ordføreren fra Enhedslisten virkelig tage ned på den måde. For vi mener, at skat skal bruges som et instrument, også når det kommer til at fremme folkesundheden og også fremme cyklismen. Det, som vi bare ikke på nuværende tidspunkt kan gennemskue, er, om der også er nogle afledte konsekvenser ind i andre transportformer, og det har vi brug for at få i hvert fald en drøftelse eller en afdækning af. Så forhåbentlig kan vi også skrive en sætning ind om det i sådan en tekst, som jeg lytter mig til at der er en ret stor opbakning til. Vi nærmer os hinanden.

Kl. 14:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Og så går vi til den sidste ordfører i rækken, og det er fru Christina Olumeko fra Alternativet. Velkommen.

Kl. 14:22

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Det er fantastisk, når folk cykler. Vi får vind i håret og frisk luft. Og det er både godt for den enkelte, men også for vores samfund, der sparer betydelige sundhedsudgifter. Samtidig står vi i en situation, hvor vi grundlæggende skal komme rundt langt mere bæredygtigt, og her spiller cyklen en nøglerolle. Så mange tak til Enhedslisten for at sætte et meget vigtigt fokus på cyklismen i Danmark. Vi er i Alternativet lige så optaget af at fremme cyklismen. Der er masser, vi kan gøre og bør gøre, og det hører jeg også fra mine kollegaer her i dag. Det er rigtig opløftende.

Siden 1990 er antallet af cyklister i Danmark faldet drastisk, og det er et problem for både folkesundheden, men også for klimaet. Vi har ganske enkelt brug for flere cyklister i Danmark. Og det kommer ikke af sig selv. Forslaget, vi diskuterer her i dag, er et rigtig godt skridt til at fremme cykelpendlingen. Det er nemlig vigtigt, at skattepolitikken også understøtter bæredygtig mobilitet; der er jeg helt enig med Radikale Venstre. Det er en god idé, synes vi, at arbejdsgiverne kan købe eller udlåne cykler til arbejdstagere til brug for pendling, uden at arbejdstageren skal beskattes af værdien af cyklen. Og derfor kommer Alternativet til at stemme for det her forslag eller en eventuel tekst, vi kunne finde ud af at skrive sammen i udvalget.

I Alternativet har vi også andre idéer på det skattepolitiske område. Alternativet ser gerne, at vi kigger på et cykelbefordringsfradrag, støtte til elcykler i landdistrikter og en bruttolønsordning. Så lad os komme i gang. Jeg håber, at regeringens kommende cykelstrategi bliver med stor involvering af Skatteministeriet, for ellers kommer vi ikke særlig langt. Tak for ordet.

Kl. 14:23

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen spørgsmål. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Pelle Dragsted. Velkommen.

(Ordfører for forslagsstillerne)

Pelle Dragsted (EL):

»Jeg er så glad for min cykel« (*Pelle Dragsted* (EL) nynner melodien). Jeg lovede jo at lægge op til fællessang, men jeg tror, vi springer over for publikums og seernes skyld. Men jeg er lidt mere glad for min cykel i dag efter den debat, vi har haft, for jeg synes, den har været rigtig løfterig. Idéen om at bruge skatteredskaber til at give nogle fordele for dem, der hopper på cyklen, når de skal køre til og fra arbejde eller andre aktiviteter, men i det her tilfælde altså til og fra arbejde, har der været et positivt syn på faktisk hele vejen rundt i Folketinget, og det er jo fantastisk. Jeg håber virkelig, at vi kan samle os om en tekst, der kan sætte regeringen i gang med at kigge på, hvordan vi rent faktisk kan gøre det her, herunder også få undersøgt, hvad for nogle omkostninger der kan være forbundet med det.

Når vi har fremsat forslaget, er det, fordi Danmark jo er et cykel-land. Vi har en stærk cykelkultur, også sammenlignet med andre lande, men det er også en cykelkultur, der desværre har fået et tilbageslag. Vi kan se, at der desværre er færre, der cykler, end tidligere. Og det er ærgerligt, for der er så mange fordele ved det at cykle. Det mindsker trængslen – det bliver man også glad for, hvis man kører i bil; det gør jeg ikke så meget selv, men det er der jo mange danskere der gør – og det understøtter folkesundheden. Vi ved, at der er enorme konsekvenser af partikelforurening. Og selvfølgelig gør det også noget for vores klimamål, fordi cyklen jo er den mest bæredygtige måde at bevæge sig frem på.

Vi bør kunne gøre noget ved det her, for DTU har lavet en undersøgelse, der viser, at en tredjedel af de ture, der bliver kørt i bil, er på under 5 km, og omkring halvdelen af turene er på under 10 km. Det er jo altså afstande, som man, hvis man ellers har et normalt eller ligefrem godt helbred, kan klare på en cykel og da særlig på en elcykel. Og elcyklen er jo noget rimelig nyt, men der er nogle, og jeg selv kender mange, der er hoppet over på elcyklen og har fundet ud af, at man egentlig sagtens kan cykle fra Ballerup og ind til byen eller fra en forstad til en af de danske provinsbyer og ind til den by og komme på arbejde på en elcykel. Det er simpelt hen det lille positive skub, vi gerne vil give nogle flere.

Så vil vi gerne gøre noget ved det bureaukrati, som desværre præger området i dag. Folk har sikkert læst historien fra Aarhus, hvor sundhedsplejerskerne har en elcykel til rådighed på arbejdet, men de kan ikke cykle hjem på den, selv om de er i nærheden af deres hjem på deres sidste tur. Når de er færdige med arbejdet, skal de tilbage til der, hvor arbejdspladsen ligger, og så skal de tage deres egen cykel eller bil hjem, og det er jo ærlig talt fjollet. Og jeg fornemmer, at der er en fælles vilje til at gøre noget ved overflødigt bureaukrati for tiden. Det bliver der snakket meget om, men lad os se, om det også kan lade sig gøre i det her tilfælde.

Hvis vi kigger ud på andre lande, kan vi se, at der altså er ordninger, som er mere fordelagtige end i Danmark, for ligesom at give incitament til dem, der gerne vil cykle. I Norge kan man få tilskud til en elladcykel, og det kan man også i Frankrig, Tyskland og Italien. I Belgien skal arbejdsgiverne faktisk betale et tillæg til dem, der tager cyklen på arbejde. De har et lidt andet arbejdsmarkedssystem, end vi har i Danmark. Det er måske ikke vejen frem her. Men der er i hvert fald masser af ting, vi kan lade os inspirere af fra andre lande.

Som sagt er der rigtig mange fordele ved det her, også økonomisk. For hver cyklet kilometer sparer vi som samfund ifølge Transportministeriet omkring 9 kr. Det er altså enorme samfundsmæssige fordele, der vil være ved at flytte mennesker fra bilerne og over på cyklen. Det tror jeg også er derfor, der er en meget bred opbakning til det her forslag om at give arbejdsgiverne mulighed for at stille en cykel til rådighed, og den kommer fra så forskellige grupper som Cyklistforbundet, Dansk Industri, Ingeniørforeningen, Dansk

Erhverv og Kræftens Bekæmpelse. Så det er virkelig noget, der har bred opbakning, og det er måske også derfor, det også lyder, som om man kan finde en bred opbakning her i Folketinget.

Kl. 14:28

Så man kan sige: Hvad er der egentlig at være imod? Det er klart, at vi skal have undersøgt de økonomiske aspekter ved det. Det er jo svært at anslå, for det kommer både an på, hvad omfanget er, og hvad det erstatter. Altså, hvis folk f.eks. flytter sig fra en bil over på en cykel, vil der muligvis komme nogle besparelser på et befordringsfradrag, men til gengæld vil der så, hvis den her cykel, man stiller til rådighed, erstatter løn i en eller anden grad, selvfølgelig blive et tab i indkomstskatter. Så det håber vi på at vores skatteminister og hans dygtige embedsfolk, som sidder dernede, kan hjælpe os med at få beregnet i forbindelse med det her.

Så tænker jeg, at vi kan samles om en tekst, som er relativt bred i sine formuleringer, og så ligesom lade det være op til regeringen at komme videre med, hvordan man så konkret kan indrette sådan en ordning, og så må vi forhandle om, hvordan det skal finansieres i det tilfælde, at det er noget, der koster penge.

Vi er jo kendt for vores cykelkultur i hele verden, og det er dejligt, men cyklismen har brug for os herinde – den trænger til en kærlig hånd. Det står ikke bare af sig selv, og den udvikling, vi har haft, også foranlediget af politiske beslutninger i de seneste år, har altså desværre skubbet flere mennesker hen til andre transportformer, som ikke samfundsøkonomisk, sundhedsmæssigt eller trængselsmæssigt har de samme fordele som cyklismen.

Så lad os mødes og få lavet en tekst og komme videre. Skatteministeren sidder dernede og ser allerede frem til arbejdet, kan jeg se, og har noteret sig den brede opbakning til, at vi går i den retning. Så det er jo en dejlig dag, hvor vi alle sammen kan være glade for vores cykel. Så tak for debatten.

Kl. 14:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er enkelt kort bemærkning, og det er til hr. Anders Kronborg.

Kl. 14:30

Anders Kronborg (S):

Det er også bare lige for sådan helt at konstatere, slå fast osv., at jeg glæder mig til arbejdet omkring en tekst. Hvis hr. Pelle Dragsted synes, vi skal gå endnu længere, for jeg synes jo, ordføreren nævner enormt mange gode eksempler, har lande på osv., og også nogle ting, som jeg i hvert fald ikke lige umiddelbart kendte til, vil Socialdemokratiet også være meget åben for at bakke op om høringer i udvalget og konferencer. Det kunne også være, vi skulle ud at besøge nogle af de steder, som ordføreren nævner, for at blive inspireret. Så det er bare for at sige, at Socialdemokratiets skatteordfører og de socialdemokratiske medlemmer af Skatteudvalget vil se meget frem til og vil være meget imødekomende og meget positive, hvis hr. Pelle Dragsted vil have, at udvalget skal bruge nogle muskler og noget energi på at folde den her debat ud og gøre os alle sammen klogere. For det, udvalget også kan, er jo at inspirere regeringen.

Så det er bare for at sige, at døren er slået ind, og jeg synes bare, at hr. Pelle Dragsted skal tage cykeltojet på, komme helt ned iranken og så bare give den gas op ad Alpe d'Huez.

Kl. 14:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:32

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Jeg tror, at jeg er en af dem, der er kommet i den alder, hvor det med det stramme cykeltojt ikke er noget, jeg vil udsætte

omgivelserne for. Ej, sådan noget må man slet ikke sige. Det er jo aldersdiskriminerende og alt muligt andet – slet, slet, slet.

Jeg er ikke så vild med cykeltojet. Jeg cykler også mest på en ladcykel, og der er det lidt svært at komme op i helt samme tempo. Men jeg noterer mig ordførerens positive indstilling. Det er jeg utrolig glad for, og det ved jeg også vores transportordfører, fru Jette Gottlieb, vil blive meget glad for. Det her spørgsmål er noget, der ligger os meget på sinde og har gjort det mange år, og jeg synes, det er meget positivt, at der hele vejen rundt er en så positiv stemning omkring det. Så er det klart, at vi skal finde de konkrete detaljer, og så håber jeg, vi kan komme ud ad landevejen i højeste gear.

Kl. 14:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg vil sige, at alt, hvad der bliver sagt, bliver noteret, og det bliver ikke slettet. Så man kan altid gå ind at se de sjove ord, der bliver sagt. Tak til ordføreren.

Der er ikke mere at foretage i den her forhandling, og den er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse i det, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 14:33

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 26. april 2024, kl. 9.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 14:33).